

ЗАКОН О УСЛУГАМА

I. УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет закона

Члан 1.

Овим законом уређују се право на пословно настањивање и слобода прекограничног пружања услуга, успостављање јединствене електронске контактне тачке, права корисника услуга, административна сарадња са државама Европског економског простора, надзор над спровођењем овог закона и друга питања од значаја за право на пословно настањивање и слободу прекограничног пружања услуга.

Значење појединих израза

Члан 2.

Поједини изрази који се користе у овом закону имају следеће значење:

1) пословно настањивање је стварно обављање услужне привредне делатности, без временског ограничења и путем сталне инфраструктуре;

2) седиште је место из кога се стварно управља обављањем привредне делатности пружаоца услуге;

3) држава седишта је Република Србија или државе Европског економског простора, у зависности од тога где се налази седиште пружаоца услуга;

4) држава ЕЕП је држава чланица Европског економског простора;

5) пружање услуга је самостална услужна привредна делатност која се по правилу обавља уз накнаду;

6) пружање мешовите услуге састоји се од најмање две различите самосталне услужне привредне делатности, које пружалац услуга обавља самостално, односно које заједно обављају два или више пружалаца услуга;

7) пружалац услуге је држављанин Републике Србије или државе ЕЕП, односно правно лице са седиштем у Републици Србији или држави ЕЕП, које пружа или нуди пружање услуге;

8) корисник услуге је држављанин Републике Србије или државе ЕЕП, односно правно лице са седиштем у Републици Србији или држави ЕЕП, које користи или има намеру да користи услугу, у било које сврхе;

9) прекогранично пружање услуге је пружање услуге у Републици Србији или у држави ЕЕП, када пружалац услуге није пословно настањен на територији државе у којој се услуга пружа;

10) прекогранично коришћење услуге је коришћење услуге у Републици Србији или у држави ЕЕП, када пружалац услуге није пословно настањен на територији државе у којој се услуга пружа;

11) орган јавне власти је државни орган, орган аутономне покрајине, орган јединице локалне самоуправе, лице којем је поверено јавно овлашћење, професионално или струковно удружење или организација, који уређује или

надзире пружање или коришћење услуга односно спроводи поступак за добијање сагласности;

12) поступак за добијање сагласности је поступак пред органом јавне власти у којем се пружаоцу односно кориснику услуге издаје дозвола, одобрење или други правни акт неопходан за пружање услуга односно за њено коришћење, укључујући правне акте којима је условљена регистрација или добијање сагласности за обављање одређене услужне делатности;

13) услов за добијање сагласности је сваки услов за пружање или коришћење услуге, који произлази из закона, подзаконског општег акта Републике Србије, општег акта аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе, општег акта организације којој су поверена јавна овлашћења, општег акта професионалног или струковног удружења или организације, осим услова који произлази из колективног уговора;

14) јавни интерес је општи друштвени интерес, укључујући: јавни поредак, јавну безбедност, јавну заштиту, јавно здравље, очување финансијске равнотеже система социјалне заштите, заштиту потрошача, корисника услуга и радника, поштовање начела савесности и поштења у пословним односима, спречавање преварног поступања, заштиту животне средине и здравља животиња и биљака, заштиту интелектуалне својине, очување историјске и културне баштине, циљеве социјалне и културне политике;

15) регулисана професија је професионална делатност или скуп професионалних делатности код којих је приступ и обављање, односно начин обављања делатности на основу законских, подзаконских или других аката, непосредно или посредно условљен поседовањем одређених професионалних квалификација, као и професионална делатност или скуп професионалних делатности којима се баве чланови стручних организација са професионалним називом;

16) пословна комуникација је сваки облик комуникације у циљу промовисања робе, услуга или пословног угледа правног или физичког лица које се бави привредном делатношћу или регулисаном професијом, са изузетком:

(1) давања информација које омогућавају непосредан приступ делатности овог лица, као што су информације о његовој електронској адреси или адреси електронске поште;

(2) давања, без накнаде, информација које су прикупљене истраживањима или на други сличан начин, о роби, услугама или пословном угледу овог лица;

17) услуга од општег економског интереса је услуга чији квалитет, услове пружања или цену уређује, надзире или контролише орган јавне власти, у циљу заштите јавног интереса, нарочито због велике вредности почетних улагања, ограничености ресурса за њено пружање, одрживог развоја, друштвене солидарности и уједначеног регионалног развоја;

18) ИМИ систем је информациони систем за административну сарадњу и електронску размену података између надлежних органа држава ЕЕП нарочито у областима као што су услуге, електронска трговина, професионалне квалификације и права пацијената у прекограничној здравственој заштити.

Примена закона

Члан 3.

Овај закон примењује се на услуге које држављани Републике Србије или државе ЕЕП, односно правна лица са седиштем у Републици Србији или држави ЕЕП пружају на територији Републике Србије, као и на услуге које држављани Републике Србије, односно правна лица са седиштем у Републици Србији пружају на територији држава ЕЕП.

Одредбе овог закона не примењују се на:

- 1) уређивање услуга од општег економског интереса и на либерализацију пружања тих услуга;
- 2) приватизацију правних лица која пружају услуге;
- 3) остваривање људских и мањинских права;
- 4) право на преговарање о закључењу и закључење колективних уговора и права из колективних уговора;
- 5) радне односе, безбедност и здравље на раду, социјалну заштиту, опорезивање;
- 6) област кривичног права;
- 7) одређивање меродавног права;
- 8) мере којима се штити или унапређује културна или језичка разноврсност или медијски плурализам;
- 9) укидање монопола у пружању услуга и на државну помоћ.

Одредбе овог закона не примењују се и на:

- 1) услуге од општег интереса;
- 2) финансијске услуге;
- 3) услуге електронских комуникација, електронске комуникационе мреже и припадајућа средства;
- 4) услуге у области саобраћаја, укључујући ваздушни, железнички и друмски саобраћај, јавни градски превоз и такси превоз, превоз санитарним возилом и возилом хитне медицинске помоћи, аеродромске и лучке службе;
- 5) услуге привременог запошљавања;
- 6) послове здравствене заштите који обухватају спровођење мера за очување и унапређење здравља грађана, спречавање, сузбијање и рано откривање болести, повреда и других поремећаја здравља и благовремено и ефикасно лечење и рехабилитацију, које обавља здравствени радник у здравственој установи или приватној пракси;
- 7) аудиовизуелне услуге, укључујући телевизијско и радијско емитовање и биоскопске пројекције;
- 8) приређивање игара на срећу;
- 9) услуге приватног обезбеђења;
- 10) услуге социјалне заштите, које пружају установе социјалне заштите и други субјекти у социјалној заштити у складу са законом, као и делатност удружења основаних ради остваривања хуманитарних циљева;

11) вршење пренетих или поверених јавних овлашћења, укључујући јавнобележничку делатност и послове извршитеља.

Однос према другим законима

Члан 4.

Прописи којима се уређују право на пословно настањивање и слобода прекограничног пружања услуга усклађују се са одредбама овог закона, осим прописа који се усаглашавају са прописима Европске уније о упућеним запосленим у услужним делатностима, аудиовизуелним услугама, признавању професионалних квалификација, или примени прописа о социјалном осигурању на раднике, samozапослена лица и њихове породице.

Доказивање испуњености услова за добијање сагласности

Члан 5.

Ако се у поступку за добијање сагласности од пружаоца услуга захтева да одређеном исправом односно документом докаже испуњеност услова за добијање сагласности, орган јавне власти дужан је да прихвати сваку исправу односно документ из државе ЕЕП који су намењени истој сврси, односно из којих јасно произлази да је тај услов испуњен.

Орган јавне власти не може да захтева од пружаоца услуге да достави оригинал, оверену копију или оверени превод исправе односно документа из става 1. овог члана, осим када за то постоји јавни интерес.

Орган јавне власти може да захтева од пружаоца услуге да достави неоверени превод исправе односно документа из става 1. овог члана на језик који је у службеној употреби у Републици Србији.

Одредбе овог члана не примењују се на доказивање испуњености услова за признавање страних професионалних квалификација, доказивање испуњености услова за учешће у поступку јавне набавке, доказивање испуњености услова за упис у привредни регистар и доказивање уписа адвоката у одговарајући именик односно регистар у матичној држави.

II. ЈЕДИНСТВЕНА ЕЛЕКТРОНСКА КОНТАКТНА ТАЧКА

Успостављање јединствене електронске контактне тачке

Члан 6.

Јединствена електронска контактна тачка (у даљем тексту: ЈЕКТ) је државни електронски сервис путем којег органи јавне власти Републике Србије размењују информације и путем којег заинтересована лица могу бесплатно да се обавесте о условима и поступцима за остваривање права на пословно настањивање, односно за добијање сагласности за пружање услуга у Републици Србији.

Министарство надлежно за послове функционисања тржишта и промета услуга (у даљем тексту: надлежно министарство) образује организациону јединицу за успостављање и управљање ЈЕКТ-ом.

Надлежно министарство се стара да ЈЕКТ буде ажуран, прегледан, јасан и једноставан за коришћење. Органи јавне власти су дужни да надлежном министарству благовремено доставе потпуне податке из свог делокруга који су од значаја за ажурност ЈЕКТ-а.

Надлежно министарство и органи јавне власти старају се да заинтересована лица могу електронским путем преко ЈЕКТ-а поуздано и лако да прибаве све обрасце и документа и да предузму све радње у циљу

испуњавања услова односно спровођења поступка за остваривање права на пословно настањивање, односно добијање сагласности за пружање услуга у Републици Србији.

Одредба става 4. овог члана не односи се на услове чија се испуњеност мора непосредно проверити прегледом просторија или опреме за пружање услуга или проценом способности или личног интегритета пружаоца услуга или одговорних лица, ако је пружалац услуге правно лице.

Влада уређује поступак прикупљања и размене података између органа јавне власти и надлежног министарства преко ЈЕКТ-а.

Обавештавање преко ЈЕКТ-а

Члан 7.

Надлежно министарство дужно је да пружаоцима и корисницима услуга омогући да преко ЈЕКТ-а лако приступе тачним и потпуним информацијама о:

1) условима које пружаоци услуга морају да испуне у Републици Србији, а посебно о условима и поступцима за остваривање права на пословно настањивање и прекогранично пружање услуга;

2) органима јавне власти који обављају послове од значаја за функционисање тржишта и промет услуга, њиховим надлежностима, као и начину на који пружалац односно корисник услуге ступа у непосредан контакт с њима;

3) начину и условима за упис односно остваривање увида у јавне регистре и базе података о услугама и пружаоцима услуга;

4) правним средствима и поступцима за остваривање и заштиту права пружалаца односно корисника услуга;

5) организацијама и удружењима која пружају практичну помоћ пружаоцима односно корисницима услуга и начину на који пружалац односно корисник услуге ступа у непосредан контакт с њима.

Надлежно министарство и органи јавне власти старају се да пружаоци и корисници услуга преко ЈЕКТ-а могу, на захтев, да добију обавештење од надлежног органа јавне власти о примени прописа од значаја за пословно настањивање односно пружање услуга и да добију једноставна општа упутства за поступање у складу с тим прописима.

Орган јавне власти дужан је да пружи опште информације о примени одговарајућих прописа. Орган јавне власти није дужан да даје правне савете у појединачним случајевима.

Орган јавне власти дужан је да најкасније у року од петнаест дана од дана пријема захтева пружаоцу односно кориснику услуга преко ЈЕКТ-а достави обавештење односно упутство из ст. 1. и 2. овог члана, укључујући обавештење о томе ако је захтев неразумљив или непотпун.

III. ПРАВО ПРУЖАЛАЦА УСЛУГА НА ПОСЛОВНО НАСТАЊИВАЊЕ

Право на пословно настањивање

Члан 8.

Пужаоци услуга имају право на пословно настањивање у Републици Србији.

Обављање услужне привредне делатности може се условити добијањем сагласности у поступку пред органом јавне власти.

Поступак за добијање сагласности из става 2. овог члана уређује се и води у складу с принципима законитости, заштите права грађана и заштите јавног интереса, сразмерности и недискриминације, ефикасности и економичности, правилног и потпуног утврђивања одлучних чињеница, двостепености у решавању, правноснажности и пружања помоћи странци.

Услови за добијање сагласности

Члан 9.

Услови за добијање сагласности за пружање услуга прописују се у циљу спречавања самовољног поступања органа јавне власти пред којим се води поступак и заштите јавног интереса у складу са принципима сразмерности, недискриминације, јавности и транспарентности и морају да буду општи, објективни, унапред објављени, лако доступни и јасни.

Пружаоцу услуга могу да се ставе на терет само разумни и стварни трошкови спровођења поступка за добијање сагласности. Поступак за добијање сагласности не сме да одвраћа пружаоце услуга од обављања услужних делатности, нити да одлаже или компликује пружање услуга без основаног разлога.

У поступку за добијање сагласности не може се захтевати да пружалац услуге поново испуни услове из става 1. овог члана, ако је већ једном испунио исте услове, или по сврси битно сличне услове, у Републици Србији или у држави ЕЕП. Претходна испуњеност услова доказује се у складу са одредбама члана 5. овог закона.

Услов за добијање сагласности за пружање услуга не сме да буде дискриминаторан у погледу стварног или регистрованог седишта односно држављанства или пребивалишта пружаоца услуге, његових оснивача, чланова или запослених.

Од пружаоца услуге не може да се захтева да има регистровано или стварно седиште, односно да буде члан професионалног или струковног удружења или организације само у једној држави ЕЕП, да му примарно седиште буде у Републици Србији, као и да је раније обављао, односно био регистрован за обављање предметне услужне делатности у Републици Србији.

Давање сагласности не може да се услови ни:

- 1) постојањем реципроцитета с државом ЕЕП у којој пружалац услуге има седиште односно чији је држављанин;
- 2) економском оправданошћу давања сагласности у конкретном случају;
- 3) закључивањем уговора о осигурању од професионалне одговорности са домаћим осигуравачем;
- 4) прибављањем гаранције код домаће банке.

У поступку за добијање сагласности за пружање услуга не може се тражити мишљење професионалног или струковног удружења чији су чланови стварни или потенцијални конкуренти пружаоца услуге.

Важење сагласности за пружање услуга

Члан 10.

Сагласност за пружање услуга издаје се без просторних и временских ограничења.

Сагласност из става 1. овог члана укључује и могућност оснивања зависних друштава и образовања огранака.

Пружалац услуге дужан је да у року од седам дана обавести ЈЕКТ о оснивању зависног друштва у циљу обављања услужне делатности за коју је добио сагласност, као и о томе да више не испуњава неки од услова за добијање сагласности.

Просторно важење сагласности за пружање услуга може се законом ограничити ако то налаже јавни интерес.

Временско важење сагласности за пружање услуга може се законом ограничити у следећим случајевима:

1) ако је неопходна редовна провера испуњености услова за добијање сагласности за пружање услуга, а континуирана испуњеност тих услова гарантује пружаоцу услуга да ће сагласност бити обновљена;

2) ако јавни интерес налаже да се ограничи број овлашћених пружалаца одређене услуге, у складу са одредбама члана 11. овог закона;

3) ако јавни интерес налаже да важење сагласности буде временски ограничено.

Не сматра се да је сагласност за пружање услуга временски ограничена ако се може обновити бесплатно и без поновне провере испуњености услова.

Не сматра се да је сагласност за пружање услуга временски ограничена ако је прописан рок у којем је пружалац услуга дужан да почне да обавља услужну делатност пошто је добио сагласност.

Јавни позив

Члан 11.

Ако ограниченост природних ресурса или техничких капацитета за обављање одређене услужне делатности налаже да број овлашћених пружалаца буде ограничен, сагласност за пружање услуге добија се у транспарентном и непристрасно спроведеном поступку по јавном позиву.

Сагласност за пружање услуге која је добијена у поступку по јавном позиву ограничена је временски и не може се обновити без спровођења поступка из става 1. овог члана. Учесници у поступку по јавном позиву су равноправни, а сагласност коју су раније имали не може се рачунати као предност.

Приликом утврђивања општих критеријума за давање сагласности на основу јавног позива орган јавне власти води рачуна о јавном интересу.

Влада ближе уређује поступак по јавном позиву из става 1. овог члана.

Поступак за добијање сагласности и рок за одлучивање

Члан 12.

За пријем поднесака у поступку за добијање сагласности надлежни су орган јавне власти пред којим се води поступак и надлежно министарство преко ЈЕКТ-а. Надлежно министарство је дужно да захтев за добијање сагласности и

остале поднеске које је примило преко ЈЕКТ-а проследи органу јавне власти без одлагања, а најкасније следећег радног дана.

Прималац је дужан да подносиоцу без одлагања потврди пријем поднеска.

Надлежно министарство је дужно да потврди и да је поднесак који је примљен преко ЈЕКТ-а прослеђен надлежном органу јавне власти.

Заједно са потврдом да је примио захтев за добијање сагласности, орган јавне власти односно надлежно министарство преко ЈЕКТ-а дужно је да подносиоца захтева обавести о:

- 1) року за одлучивање по том захтеву;
- 2) правним лековима на које подносилац захтева има право;
- 3) правним последицама пропуштања органа јавне власти да о захтеву одлучи у року.

Ако поднесак има формални недостатак који спречава да се по њему поступи или је неразумљив или непотпун, орган јавне власти односно надлежно министарство преко ЈЕКТ-а дужно је да без одлагања обавести подносиоца захтева о потреби да уреди поднесак и о томе да рок за одлучивање тече од достављања уредног захтева.

Одлука о захтеву за добијање сагласности без одлагања се доставља подносиоцу захтева, без обзира на то да ли је захтев поднет непосредно органу јавне власти или надлежном министарству преко ЈЕКТ-а.

Орган јавне власти дужан је да у року од 30 дана од дана пријема одлучи о уредном захтеву за добијање сагласности. У сложеним случајевима орган јавне власти може да продужи овај рок, само једном и највише за 30 дана. Одлука о продужењу рока за одлучивање производи правно дејство ако је достављена подносиоцу захтева пре него што је истекао рок који се продужава.

Ако орган јавне власти пропусти рок за одлучивање, сматра се да је захтев за добијање сагласности усвојен у целини, осим ако је ради заштите јавног интереса посебним законом уређено другачије.

IV. СЛОБОДА ПРЕКОГРАНИЧНОГ ПРУЖАЊА УСЛУГА

Принцип слободног прекограничног пружања услуга

Члан 13.

Прекогранично пружање услуга је слободно.

Прекогранично пружање услуге може се законом ограничити само ако је то неопходно за заштиту јавног поретка, јавне безбедности, јавног здравља или животне средине од стварне и озбиљне опасности.

Ограничење из става 2. овог члана прописује се и тумачи у складу с принципима:

- 1) недискриминације по основу државе седишта односно држављанства пружаоца или корисника услуге;
- 2) сразмерности циљевима ради којих је прописано.

Забрана одређених ограничења слободe прекограничног пружања услуга

Члан 14.

Прекогранично пружање услуга не може се условити:

- 1) пословним настањивањем на територији Републике Србије;
- 2) добијањем сагласности од органа јавне власти, уписом у привредни регистар или чланством у професионалном или струковном удружењу или организацији у Републици Србији, осим ако је то предвиђено прописом којим се прописи Републике Србије усаглашавају са правом Европске уније;
- 3) поседовањем исправе на основу које се утврђује идентитет, коју издаје орган јавне власти у Републици Србији.

Пружаоцу услуге који нема седиште у Републици Србији не може се забранити да успостави односно користи инфраструктуру потребну за обављање предметне услужне делатности.

Посебни услови у погледу опреме и потрошног материјала за обављање услужне делатности прописују се само ако су неопходни за заштиту јавног здравља односно за спровођење или унапређење безбедности и здравља на раду.

Прекогранично пружање услуга на територији Републике Србије не може се отежавати односно онемогућавати мерама или прописима који подстичу кориснике услуга да услуге прибављају од пружалаца услуга са седиштем на територији Републике Србије.

Прекогранично обављање услужних делатности samozапослених физичких лица не може се условити заснивањем радног односа. Samozапослени се не могу ставити у неравноправан положај у односу на правна лица ограничавањем њихове уговорне способности.

Изузеци од забране ограничења слободe прекограничног пружања услуга

Члан 15.

Одредбе чл. 13. и 14. овог закона не примењују се на:

- 1) услугу која је посебним законом одређена као услуга од општег економског интереса, под условом да је тим законом јасно и прецизно одређен предмет дате услуге (предмет обавезе пружаоца услуге према њеном кориснику), као и јавни интерес за њено обављање, нарочито у делатностима поштанских услуга, снабдевања електричном енергијом, гасом и водом, одводњавања и третмана отпада;
- 2) обављање послова извршитеља;
- 3) улазак и боравак држављана трећих држава (лица која нису држављани Републике Србије или држава ЕЕП) на територији Републике Србије;
- 4) ауторска и сродна права;
- 5) законску јавнобележничку форму одређених правних послова и изјава;
- 6) регистрацију возила која су предмет лизинга односно дугорочног закупа по основу уговора закљученог изван Републике Србије;
- 7) меродавно право за уговорне и вануговорне обавезе;

8) питања уређена прописима који се усаглашавају са посебним прописима Европске уније о:

- (1) упућивању запослених у услужним делатностима;
- (2) заштити података о личности;
- (3) социјалном осигурању запослених, samozапослених лица и њихових породица;
- (4) слободи обављања адвокатске делатности;
- (5) посебним административним условима за слободно кретање лица;
- (6) регулисаним професијама, као и о услужној делатности коју због њене природе могу да обављају само лица која испуњавају услове за бављење одговарајућом регулисаном професијом;
- (7) надзору и контроли транспорта отпада;
- (8) ревизији финансијских извештаја.

Мере заштите јавног здравља и животне средине

Члан 16.

У изузетним случајевима, када прети стварна и озбиљна опасност по јавно здравље или животну средину, држављанину државе ЕЕП односно правном лицу са седиштем у држави ЕЕП може се ограничити слобода пружања услуга на територији Републике Србије, покретањем поступка и изрицањем мере у складу са законом ради спречавања или отклањања дате опасности.

Мера из става 1. овог члана мора да буде сразмерна опасности која прети и изриче се под условом да:

- 1) у Европској унији није извршено усклађивање прописа о безбедности предметне услуге;
- 2) изречена мера обезбеђује ефикаснију заштиту од мере која се може предузети по праву државе седишта пружаоца услуге;
- 3) држава седишта пружаоца услуге није предузела никакве мере или су мере које је предузела недовољне за отклањање опасности која прети.

Орган јавне власти може да изрекне меру из става 1. овог члана само ако је претходно окончан поступак узајамне помоћи из члана 17. овог закона.

Одредба става 3. овог члана не примењује се на поступак пред судом.

Поступак узајамне помоћи

Члан 17.

Пре него што изрекне меру из члана 16. став 1. овог закона, орган јавне власти дужан је да захтева од надлежног органа државе седишта пружаоца услуге да предузме мере ради спречавања или отклањања опасности која прети и да му без одлагања достави све потребне податке о пружаоцу услуге, предметној услузи и околностима случаја.

Када орган јавне власти Републике Србије прими захтев из става 1. овог члана у вези с пружаоцем услуге са седиштем у Републици Србији, дужан је да надлежном органу државе ЕЕП без одлагања достави све тражене податке, као и да га обавести о изреченим мерама, односно о мерама које могу да се изрекну по праву Републике Србије.

Пре него што изрекне меру из члана 16. став 1. овог закона, а пошто прими податке из става 1. овог члана, орган јавне власти дужан је да обавести надлежни орган државе седишта пружаоца услуге и Европску комисију о разлозима због којих сматра да:

1) мера коју је предузела држава седишта пружаоца услуге, односно мера која може да се предузме по њеном праву, није адекватна;

2) мера која може да се изрекне по праву Републике Србије испуњава услове из члана 16. став 2. овог закона.

Орган јавне власти може да изрекне меру из члана 16. став 1. овог закона по истеку рока од 15 дана од дана када су држава седишта пружаоца услуге и Европска комисија примиле обавештење из става 3. овог члана. Орган јавне власти дужан је да поступи по одлуци Европске комисије којом се утврђује да мера која може да се изрекне по праву Републике Србије није у складу с прописима Европске уније, као и којом се захтева од Републике Србије да се уздржи од изрицања, односно да обустави спровођење поменуте мере.

У хитним случајевима, када прети непосредна опасност по јавно здравље или животну средину, орган јавне власти може да изрекне меру из члана 16. став 1. овог закона пре окончања поступка узајамне помоћи.

У случају из става 5. овог члана орган јавне власти дужан је да без одлагања обавести Европску комисију и надлежни орган државе седишта пружаоца услуге о изреченој мери и разлозима због којих сматра да се ради о хитном случају.

V. ПРАВА КОРИСНИКА УСЛУГА

Слободно коришћење услуга и право на обавештеност

Члан 18.

Корисници услуга слободно и под једнаким условима користе услуге на територији Републике Србије.

Корисници услуга имају право на обавештеност о општим условима под којима се у државама ЕЕП пружају и користе услуге, ради доношења разумних економских одлука о прекограничном коришћењу услуга.

Забрана дискриминације

Члан 19.

Забрањена је дискриминација корисника услуга по основу:

1) државе седишта односно држављанства, пребивалишта или боравишта корисника;

2) државе седишта односно држављанства пружаоца, чију услугу користи или намерава да користи.

Прекогранично коришћење услуге не може да се услови добијањем сагласности од органа јавне власти, односно давањем изјаве пред тим органом, осим ако се исто захтева за коришћење те услуге када је пружалац услуге пословно настањен у Републици Србији.

Забрањено је да се кориснику услуге онемогући или отежа добијање финансијске помоћи за прибављање одређене услуге, због тога што пружалац услуге нема седиште у Републици Србији, односно због места пружања услуге.

Општи услови пословања пружаоца услуге могу да садрже посебне услове за коришћење услуга с обзиром на држављанство, пребивалиште или боравиште корисника услуге само ако за то постоје оправдани разлози.

Дужност обавештавања корисника услуга

Члан 20.

Надлежно министарство дужно је да корисницима услуга омогући да, на захтев, преко ЈЕКТ-а лако приступе тачним и потпуним информацијама од значаја за прекогранично коришћење услуга.

Информације из става 1. овог члана односе се на:

- 1) услове које пружаоци услуга морају да испуне у држави ЕЕП, а посебно услове који се односе на заштиту потрошача;
- 2) правна средства и поступке за остваривање и заштиту права корисника услуга када пружалац услуге нема седиште у Републици Србији;
- 3) организације и удружења која пружају практичну помоћ корисницима услуга у државама ЕЕП, као и начин на који корисник услуге ступа у непосредан контакт с њима.

Надлежно министарство прибавља информације од значаја за прекогранично коришћење услуга у поступку административне сарадње са надлежним органима држава ЕЕП из члана 29. овог закона.

VI. БЕЗБЕДНОСТ И КВАЛИТЕТ УСЛУГА

Обавезно предуговорно обавештавање корисника услуге

Члан 21.

У циљу одржавања и унапређења безбедности и квалитета услуга, пружалац услуге дужан је да кориснику услуге благовремено, јасно и прегледно стави на располагање потпуне податке из члана 22. овог закона.

Пружалац услуге дужан је да обавезу из става 1. овог члана изврши пре закључења уговора, односно пре почетка пружања услуге, ако се уговор не закључује у писаној форми.

Пружалац услуге извршава обавезу из става 1. овог члана на један од следећих начина:

- 1) стављањем на располагање кориснику услуге података из члана 22. овог закона на месту закључења уговора, односно на месту пружања услуге ако се уговор не закључује у писаној форми, тако да му буду лако доступни;
- 2) предајом кориснику услуге информационог материјала који садржи детаљан опис услуге, све податке из члана 22. овог закона, као и податке из члана 23. овог закона које је корисник захтевао;
- 3) достављањем кориснику услуге електронске адресе на којој су лако доступни сви подаци из члана 22. овог закона.

Ако пружалац услуге не испуни обавезу из става 1. овог члана, корисник услуге може да захтева поништење уговора. Право да се захтева поништење уговора престаје истеком једне године од дана његовог закључења.

Предмет обавезног предуговорног обавештавања

Члан 22.

Пружалац услуге дужан је да кориснику услуге стави на располагање следеће податке:

1) име пружаоца услуге, статус, правну форму, адресу седишта, адресу за пријем поште, број телефона и, по могућности, број факса и адресу за пријем електронске поште;

2) ако је пружалац услуге уписан у јавни регистар, назив регистра и матични број, односно други податак за поуздану идентификацију пружаоца услуге у том регистру;

3) ако се за пружање дате услуге захтева сагласност органа јавне власти, основне податке о том органу или ЈЕКТ-у, њиховим надлежностима, као и начину на који се ступа у непосредан контакт с њима;

4) ако је пружалац услуге порески обвезник пореза на додату вредност, његов порески идентификациони број;

5) за регулисане професије, професионалну квалификацију пружаоца услуге и државу у којој је стечена односно призната, као и професионално или струковно удружење или организацију код којих је пружалац услуге уписан у именик односно регистар;

6) опште услове пословања пружаоца услуге, ако постоје;

7) уговарање меродавног права или надлежности суда односно арбитраже, ако је предвиђено;

8) гаранцију, ако постоји;

9) цену услуге, ако је унапред одређена;

10) основна обележја услуге, ако нису очигледна;

11) опасна својства услуге из члана 24. став 1. овог закона;

12) ако пружалац услуге има законску обавезу да се осигура од професионалне одговорности, односно да кориснику услуге пружи одговарајуће средство обезбеђења, основне податке о осигуравачу односно даваоцу обезбеђења, као и начину на који се ступа у непосредан контакт с њима;

13) о начину на који корисник услуге може да изјави рекламацију у случају да услуга која му је пружена није саобразна ономе што је уговорено, као и поступку решавања рекламације.

На поступак решавања рекламације из става 1. тачка 13) овог члана сходно се примењују одредбе закона којим се уређује заштита потрошача.

Предуговорно обавештавање на захтев корисника

Члан 23.

Пружалац услуге дужан је да кориснику услуге на захтев стави на располагање и следеће податке:

1) цену услуге коју пружалац нема у редовној понуди, али у оквиру своје делатности може да је пружи на захтев корисника услуге;

2) ако цена не може да се утврди унапред, начин на који корисник услуге може поуздано да је израчуна;

3) за регулисане професије, опште акте којима је регулисана професија уређена у земљи седишта пружаоца услуге, као и начин на који се приступа тим актима;

4) кодификована правила струке и кодекс пословне етике који обавезују пружаоца услуге и електронску адресу на којој су доступни, уз навођење језика на којем су расположиви;

5) мешовите услуге које пружалац услуга такође обавља, а које су непосредно повезане с предметном услугом, друге пружаоце са којима их обавља, као и предузете мере за спречавање сукоба интереса;

6) основне податке о вансудском решавању спорова при професионалном, струковном или трговачком удружењу или организацији у коју је учлањен пружалац услуга, односно према кодификованим правилима струке или кодексу пословне етике који га обавезују, као и начин на који се приступа детаљним подацима о вансудском решавању спорова;

7) друге информације о својствима услуге коју пружалац нуди.

Обавезно осигурање од одговорности

Члан 24.

Пружалац услуге дужан је да закључи уговор о обавезном осигурању од одговорности или да пружи друго обезбеђење за обавезу накнаде штете, ако одређена услужна делатност при нормалном обављању непосредно изазива повећану опасност од смрти, телесне повреде или оштећења здравља корисника услуге или трећег лица или прети да озбиљно наруши имовинско стање корисника услуге.

Влада утврђује листу услуга које се сматрају опасним у смислу става 1. овог члана.

При остваривању права на пословно настањивање у Републици Србији, сматра се да је пружалац услуге са седиштем у држави ЕЕП испунио обавезу из става 1. овог члана, ако се већ осигурао од одговорности односно дао довољно средство обезбеђења у држави ЕЕП. Постојање осигурања од одговорности односно довољног обезбеђења пружалац услуге може да доказује исправом која му је издата у држави ЕЕП, у складу с одредбама члана 5. овог закона.

Ако осигурање односно средство обезбеђења које пружалац услуге са седиштем у држави ЕЕП има, само делимично покрива ризик одговорности за штету од опасне услуге, дужан је за пружи довољно обезбеђење за ризик који није покривен.

Обезбеђење по судској одлуци

Члан 25.

Када суд у поступку обезбеђења обавезе пружаоца услуге са седиштем у држави ЕЕП да обезбеди испуњење своје обавезе, дужан је да прихвати довољно средство обезбеђења из државе ЕЕП.

Пословна комуникација регулисаних професија

Члан 26.

Лице које се бави регулисаном професијом има право да промовише своје услуге и добар пословни углед, у складу с правилима струке и професионалне етике, на начин који одговара природи дате регулисане професије, чувајући пословну тајну и достојанство, самосталност и независност своје професије.

Ако то налаже јавни интерес, пословна комуникација лица која се баве одређеном регулисаном професијом може да се ограничи правилима струке односно кодексом пословне етике, на сразмеран и недискриминаторан начин.

Прописи којима се уређује пословна комуникација регулисане професије усклађују се са одредбама овог закона.

Мешовите услуге

Члан 27.

Пружање мешовитих услуга је слободно.

Лица која се баве регулисаним професијама, као и лица која обављају послове акредитације, издавања сертификата, техничког надзора, испитивања или тестирања, могу да учествују у пружању мешовитих услуга под следећим условима:

- 1) да не постоји сукоб интереса односно неспојивост одређених делатности;
- 2) да је осигурана самосталност и независност услужне делатности за коју је законом прописано да је самостална и независна;
- 3) да су правила струке и професионалне етике, а нарочито правила о професионалној тајни, која обавезују пружаоце мешовите услуге, међусобно усклађена.

Слободно пружање мешовитих услуга може да се ограничи законом, на сразмеран и недискриминаторан начин, ради поштовања услова из става 2. овог члана.

Политика квалитета и безбедности услуга

Члан 28.

Република Србија предузима мере и активности ради остваривања дугорочног циља обезбеђења системских услова за унапређење безбедности и квалитета услуга које се пружају на њеној територији, као што су:

- 1) мере и активности којима подстиче пружаоце услуга да самостално одржавају и унапређују квалитет својих услуга, тако што приступају системима независне сертификације, односно доносе повеље квалитета или приступају таквим повељама;
- 2) обавештавање пружалаца и корисника услуга о значењу и условима за добијање различитих ознака квалитета у услужним делатностима;
- 3) мере и активности којима подстиче професионална и струковна удружења и организације, као и удружења и савезе удружења за заштиту потрошача, на сарадњу с професионалним, струковним и потрошачким организацијама из држава ЕЕП, ради контроле, очувања и унапређења безбедности и квалитета услуга;
- 4) мере и активности којима подстиче развој система независног оцењивања квалитета услуга и сертификације пружалаца услуга.

VII. АДМИНИСТРАТИВНА САРАДЊА

Обавеза административне сарадње

Члан 29.

У циљу контроле, очувања и унапређења квалитета и безбедности услуга, као и надзора над радом пружалаца услуга у правном промету,

Република Србија приступа ИМИ систему за административну сарадњу и електронску размену података с државама ЕЕП.

Органи јавне власти Републике Србије дужни су да путем ИМИ система сарађују с надлежним органима држава ЕЕП, а нарочито да:

- 1) размењују податке од значаја за контролу, очување и унапређење квалитета и безбедности услуга са надлежним органима држава ЕЕП;
- 2) учествују у поступку узајамне помоћи из члана 17. овог закона;
- 3) на образложени захтев надлежног органа државе ЕЕП у разумном року доставе податке о пружаоцу услуге или о услузи;
- 4) на образложени захтев надлежног органа државе ЕЕП у разумном року спроведу инспекцијски или други облик надзора или контроле у складу са законом;
- 5) обавесте без одлагања надлежни орган државе ЕЕП о препрекама за поступање по примљеном захтеву, ради даље сарадње на отклањању тих препрека;
- 6) омогуће надлежним органима државе ЕЕП увид у регистре пружалаца услуга под условима који важе за домаће органе јавне власти;
- 7) обавесте Европску комисију о томе да надлежни орган државе ЕЕП не испуњава обавезу сарадње у оквиру ИМИ система.

Орган јавне власти дужан је да информације које је добио путем ИМИ система користи само за оне сврхе за које их је захтевао.

Надлежно министарство је национални координатор који обавља послове координације рада органа јавне власти Републике Србије у ИМИ систему.

Влада уређује спровођење административне сарадње и електронске размене података са државама ЕЕП путем ИМИ система, а посебно сарадњу у вези са надзором над пружањем услуга и предузимањем мера упозорења, као и рад националног координатора из става 4. овог члана.

Сарадња и размена података из става 1. овог члана уређује се и обавља у складу са законом којим се уређује заштита података о личности.

Надзор над пружаоцима услуга са седиштем у Републици Србији

Члан 30.

Органи јавне власти Републике Србије у складу са законом врше надзор и контролу пословања пружалаца услуга са седиштем у Републици Србији, укључујући њихово прекогранично пружање услуга, као и случајеве када пословање ових лица у Републици Србији прети да изазове или је изазвало штету у држави ЕЕП.

Када надзор и контрола из става 1. овог члана подразумева предузимање материјалних радњи на територији државе ЕЕП, орган јавне власти путем ИМИ система захтева од надлежног органа државе ЕЕП да предузме те радње.

Надзор над пружаоцима услуга са седиштем у Републици Србији на захтев државе ЕЕП

Члан 31.

Поред надзора и контроле из члана 30. овог закона, надзор и контрола пословања пружалаца услуга са седиштем у Републици Србији спроводи се на образложени захтев надлежног органа државе ЕЕП.

Орган јавне власти дужан је да путем ИМИ система, на образложени захтев надлежног органа државе ЕЕП, у најкраћем року достави податке о пружаоцу услуге са седиштем у Републици Србији, укључујући:

- 1) потврду да предметни пружалац услуге има седиште у Републици Србији;
- 2) потврду да предметни пружалац услуге, према сазнањима органа јавне власти, обавља своју делатност у складу са законом.

Орган јавне власти дужан је да у разумном року на образложени захтев надлежног органа државе ЕЕП спроведе надзор, укључујући инспекцијски надзор, односно да предузме друге мере у складу са законом према пружаоцу услуге са седиштем у Републици Србији, као и да путем ИМИ система обавести надлежни орган државе ЕЕП о спроведеном надзору односно о предузетим мерама.

При извршавању обавезе из става 3. овог члана, орган јавне власти предузима мере у складу са законом, које по његовој процени најбоље одговарају разлозима због којих му се обратио надлежни орган државе ЕЕП.

Надзор над пружаоцима услуга са седиштем у држави ЕЕП

Члан 32.

Органи јавне власти Републике Србије врше надзор и контролу пословања пружалаца услуга са седиштем у држави ЕЕП, који пружају услуге на територији Републике Србије, у складу са законом.

Поступање органа јавне власти из става 1. овог члана:

- 1) не сме да буде дискриминаторно по основу државе седишта пружаоца услуге;
- 2) мора да буде сразмерно разлозима због којих се врше надзор и контрола.

Органи јавне власти Републике Србије врше надзор и контролу прекограничног пружања услуга на територији Републике Србије у складу с одредбама чл. 13, 14. и 15. овог закона.

Надзор над пружаоцима услуга са седиштем у држави ЕЕП на захтев државе седишта

Члан 33.

Поред надзора и контроле из члана 32. овог закона, надзор и контрола пословања пружалаца услуга са седиштем у држави ЕЕП, који пружају услуге на територији Републике Србије, спроводи се на образложени захтев надлежног органа државе седишта.

Орган јавне власти дужан је да у разумном року на образложени захтев надлежног органа државе ЕЕП спроведе надзор укључујући и инспекцијски надзор, односно да предузме друге мере у складу са законом према пружаоцу услуге са седиштем у тој држави, као и да путем ИМИ система обавести

надлежни орган државе ЕЕП о спроведеном надзору односно о предузетим мерама.

При извршавању обавезе из става 2. овог члана, орган јавне власти предузима мере у складу са законом, које по његовој процени најбоље одговарају разлозима због којих му се обратио надлежни орган државе ЕЕП.

Мере упозорења

Члан 34.

Ако орган јавне власти утврди да начин обављања услужне делатности или одређене радње пружаоца услуге који има седиште у Републици Србији или држави ЕЕП, а пружа услуге у држави ЕЕП или на територији Републике Србије, угрожавају или прете да угрозе јавно здравље или животну средину, дужан је да путем ИМИ система без одлагања о томе обавести све државе ЕЕП и Европску комисију.

Размена података о пословном угледу пружалаца услуга

Члан 35.

На образложени захтев надлежног органа државе ЕЕП, орган јавне власти дужан је да путем ИМИ система у разумном року достави податке од непосредног значаја за оцену стручности и добре пословне праксе пружаоца услуге, те да обавести пружаоца услуге о извршеном достављању.

Орган јавне власти путем ИМИ система подноси образложени захтев надлежном органу државе ЕЕП за достављање података од непосредног значаја за оцену стручности и добре пословне праксе пружаоца услуге.

На образложени захтев надлежног органа државе ЕЕП, орган јавне власти путем ИМИ система доставља податке о одлуци која је донета, односно санкцији која је изречена у дисциплинском, прекршајном или кривичном поступку, уз навођење прописа који су примењени, само ако је предметна одлука од непосредног значаја за оцену стручности и добре пословне праксе пружаоца услуге и ако је постала правноснажна и извршна. У осталим случајевима, на образложени захтев надлежног органа државе ЕЕП орган јавне власти доставља податке о томе да ли су изјављени правни лекови и о времену које је редовно потребно за доношење правноснажне и извршне одлуке.

VIII. НАДЗОР

Надлежност за надзор

Члан 36.

Надзор над спровођењем овог закона и прописа донетих на основу овог закона врши надлежно министарство.

Инспекцијски надзор над спровођењем овог закона и прописа донетих на основу овог закона врши надлежно министарство преко тржишних инспектора, као и друга министарства у складу са својим делокругом преко одговарајућих инспектора.

Овлашћења инспектора

Члан 37.

У вршењу инспекцијског надзора из члана 36. став 2. овог закона, инспектор проверава да ли је пружалац услуге:

1) обављао услужну делатност на територији Републике Србије без прописане сагласности из члана 8. став 2. овог закона;

2) пропустио да у року од седам дана обавести ЈЕКТ о оснивању зависног друштва у циљу обављања услужне делатности за коју је добио сагласност, супротно члану 10. став 3. овог закона;

3) пропустио да у року од седам дана обавести ЈЕКТ о томе да више не испуњава неки од услова за добијање сагласности, супротно члану 10. став 3. овог закона;

4) обављао услужну делатност на начин који дискриминише корисника услуга по основу седишта односно држављанства, пребивалишта или боравишта, супротно члану 19. став 1. тачка 1) овог закона;

5) прописао дискриминаторну одредбу у општим условима пословања, супротно члану 19. став 4. овог закона;

6) пропустио да кориснику услуге стави на располагање податке из члана 22. овог закона на начин прописан у члану 21. став 3. овог закона;

7) пропустио да кориснику услуге, на захтев, стави на располагање податке из члана 23. овог закона;

8) пропустио да закључи уговор о обавезном осигурању од одговорности, односно да пружи довољно обезбеђење за обавезу накнаде штете у складу са чланом 24. ст. 1. и 4. овог закона;

9) промовисао своје услуге или добар пословни углед противно правилима струке, односно кодексима пословне етике;

10) учествовао у пружању мешовите услуге у супротности са законом;

11) пропустио да поступи по налогу у смислу става 2. овог члана.

Ако утврди неправилност из става 1. тач. 1) - 5), 8) и 10) овог члана, инспектор доноси решење којим налаже начин и рок за њено отклањање.

Ако утврди неправилност из става 1. тачка 9) овог члана, инспектор иницира покретање поступка пред професионалним или струковним удружењем које је усвојило правила струке, односно кодекс пословне етике или организацијом, која је усвојила правила струке, односно кодекс пословне етике.

Против решења инспектора допуштена је жалба, која се подноси надлежном министру у року од осам дана од дана пријема решења.

Ако утврди неправилност из става 1. тач. 6), 7) или 11) овог члана, инспектор издаје прекршајни налог у складу са законом којим се уређује издавање прекршајног налога.

IX. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Прекршајна одговорност

Члан 38.

Новчаном казном у износу од 300.000 до 2.000.000 динара казниће се за прекршај правно лице ако:

1) пропусти да у року од седам дана обавести ЈЕКТ о оснивању зависног друштва у циљу обављања услужне делатности за коју је добио сагласност, супротно члану 10. став 3. овог закона;

2) пропусти да у року од седам дана обавести ЈЕКТ о томе да више не испуњава неки од услова за добијање сагласности, супротно члану 10. став 3. овог закона;

3) обавља услужну делатност на начин који дискриминише корисника услуга по основу седишта односно држављанства, пребивалишта или боравишта, супротно члану 19. овог закона;

4) не закључи уговор о обавезном осигурању од одговорности, односно не пружи довољно обезбеђење за обавезу накнаде штете у складу са чланом 24. ст. 1. и 4. овог закона;

5) промовише своје услуге или добар пословни углед супротно члану 26. став 1. овог закона;

6) учествује у пружању мешовите услуге супротно члану 27. став 2. овог закона.

За радње из става 1. овог члана казниће се физичко лице или одговорно лице у правном лицу новчаном казном у износу од 50.000 до 150.000 динара.

За радње из става 1. овог члана казниће се предузетник новчаном казном у износу од 50.000 до 500.000 динара.

Новчане казне у фиксном износу

Члан 39.

Новчаном казном у износу од 100.000 динара казниће се за прекршај правно лице ако:

1) кориснику услуге не стави на располагање податке из члана 22. овог закона на начин прописан у члану 21. став 3. овог закона;

2) кориснику услуге, на захтев, не стави на располагање податке из члана 23. овог закона;

3) не поступи по решењу инспектора из члана 37. став 2. овог закона.

За радње из става 1. овог члана казниће се физичко лице или одговорно лице у правном лицу новчаном казном у износу од 10.000 динара.

За радње из става 1. овог члана казниће се предузетник новчаном казном у износу од 50.000 динара.

Х. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНА ОДРЕДБА

Доношење прописа на основу овог закона

Члан 40.

Подзаконски акти који се доносе на основу овлашћења из овог закона биће донети у року од годину дана од дана његовог ступања на снагу.

Прописи из члана 4. став 1. и члана 26. став 3. овог закона ускладиће се са овим законом до дана приступања Републике Србије Европској унији.

Пружаоци услуга дужни су да своје опште акте ускладе са овим законом до дана приступања Републике Србије Европској унији.

Развојне етапе ЈЕКТ-а

Члан 41.

У року од две године од дана ступања на снагу овог закона надлежно министарство дужно је да успостави ЈЕКТ.

До почетка примене овог закона надлежно министарство преко ЈЕКТ-а обавља послове бесплатног обавештавања заинтересованих лица о условима

и поступцима за остваривање права на пословно настањивање, односно за добијање сагласности за пружање услуга у Републици Србији.

Ступање на снагу

Члан 42.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, осим одредаба члана 5. и чл. 7-39. овог закона, које се примењују од дана приступања Републике Србије Европској унији.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у члану 97. став 1. тачка 6) Устава Републике Србије, где стоји да Република Србија уређује и обезбеђује јединствено тржиште, правни положај привредних субјеката, систем обављања појединих привредних делатности и економске односе с иностранством, тачки 7) истог става, где је прописано да Република Србија уређује и обезбеђује облигационе односе и у тачки 17) истог става, у којој је прописано да Република Србија уређује и обезбеђује друге односе од интереса за Републику Србију.

II. РАЗЛОЗИ И ЦИЉЕВИ ДОНОШЕЊА ЗАКОНА

Потписивањем Споразума о стабилизацији и придруживању Република Србија је на себе прихватила обавезу да постепено усклади домаће законодавство с правним тековинама Европске уније. Споразумом је предвиђено да се већ у првој фази хармонизације у домаће право транспонују основни елементи правних тековина везани за унутрашње тржиште и уопште за трговину. Споразум о стабилизацији и придруживању ступио је на снагу 1. септембра 2013, а приступни преговори Републике Србије и Европске уније званично су почели у јануару 2014. Након тога, у јулу 2014, Србија је усвојила програм усклађивања домаћег законодавства с правним тековинама Европске уније. Тим новим програмом је, између осталог, предвиђено да се до краја 2015. године донесе један кровни закон о услугама, којим би се у национално право транспоновала Директива 2006/123/ЕЗ о услугама на унутрашњем тржишту (у даљем тексту: Директива о услугама).

Директива о услугама има за циљ да се из националних права држава чланица елиминишу правила која отежавају односно онемогућавају остваривање слободе кретања услуга на јединственом тржишту. У том смислу Директива о услугама представља средство за хоризонталну дерегулацију односно негативну интеграцију сектора услужних делатности.

Разлози за доношење овог закона су бројни. У формалном смислу, то је свакако императив да се поштује обавеза коју је Република Србија на себе преузела Споразумом о стабилизацији и придруживању. У супстанцијалном смислу, укидање националних баријера за коришћење слободе пословног настањивања и слободе прекограничног пружања услуга треба да допринесе развоју услужног сектора у Републици Србији и да одигра пресудну улогу у интегрисању домаћег тржишта услуга у јединствено тржиште Европског економског простора (у даљем тексту ЕЕП). Сама Директива о услугама, у алинеји 1 Преамбуле, предвиђа да либерализација сектора услуга кроз уклањање националних препрека за слободно кретање услуга треба и сме да се оствари само на начин који обезбеђује основне циљеве саме интеграције, што обухвата равномеран и одржив економски и социјални напредак, висок степен запослености и социјалне заштите, равноправност полова, конкурентност, заштиту животне средине, одржив раст, подизање животног стандарда, те подстицање економске и социјалне кохезије.

У циљеве овог закона убрајају се:

- 1) усаглашеност права Републике Србије с правом Европске уније у области слободе пружања услуга;
- 2) подстицање привредног раста путем либерализације тржишта услуга;

- 3) успостављање нормативног оквира којим се гарантује и штити право на пословно настањивање;
- 4) успостављање нормативног оквира којим се гарантује и штити слобода прекограничног пружања услуга;
- 5) успостављање нормативног оквира којим се гарантују и штите права корисника услуга;
- 6) успостављање нормативног оквира којим се одржава, унапређује и штити висок степен безбедности и квалитета пружених услуга;
- 7) оснивање и успостављање Јединствене електронске контактне тачке (у даљем тексту ЈЕКТ), то јест државног електронског сервиса путем којег сва заинтересована лица могу бесплатно да се обавесте о условима и поступцима за остваривање права на пословно настањивање односно за добијање сагласности за пружање услуга у Републици Србији, а у потоњим фазама развоја ЈЕКТ-а и електронско спровођење управних поступака од значаја за сектор услуга;
- 8) поједностављење управних поступака од значаја за сектор услуга у контексту права на пословно настањивање и слободе прекограничног пружања услуга у Републици Србији;
- 9) успостављање нормативног оквира за административну сарадњу с државама Европског економског простора;
- 10) подстицање саморегулације у услужним делатностима кроз рад професионалних и струковних удружења и организација у циљу очувања и унапређења безбедности и квалитета услуга на тржишту Републике Србије.

Директива о услугама има за циљ дерегулацију то јест укидање услова за обављање одређених услужних делатности, односно услова за добијање сагласности за пружање одређених услуга, којима се у националном праву државе чланице неоправдано ограничавају слободе пословног настањивања и прекограничног пружања услуга. Међутим, услужне делатности које су предмет Директиве о услугама нису уређене једним посебним прописом у Републици Србији, већ се на њих примењује Закон о трговини и општи прописи којима је уређено право на пословно настањивање. Примера ради, ту спадају Закон о привредним друштвима („Службени гласник РС”, бр. 36/11, 99/11, 83/14 – др. закон и 5/15), те Закон о поступку регистрације у Агенцији за привредне регистре, („Службени гласник РС”, бр. 99/11 и 83/14). Поред тога, на предметне услужне делатности примењује се у читав низ секторских закона, укључујући, примера ради: Закон о адвокатури, („Службени гласник РС”, бр. 31/11 и 24/12 – УС); Закон о безбедности и здрављу на раду, („Службени гласник РС”, број 101/05); Закон о запошљавању и осигурању за случај незапослености, („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10 и 38/15); Закон о задругама, („Службени гласник РС”, број 57/89) и Закон о задругама, („Службени гласник СРЈ”, број 41/96), оба с бројним изменама и допунама; Закон о ревизији, („Службени гласник РС”, број 62/13); Закон о планирању и изградњи, („Службени гласник РС”, бр. 72/09, 81/09 – исправка 64/10 - УС, 24/11, 121/12, 42/13 - УС, 50/13 - УС, 98/13 - УС, 132/14 и 145/14; Закон о ветеринарству, („Службени гласник РС”, бр. 91/05, 30/10 и 93/12); Закон о туризму, („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 99/11 – др. закон, 93/12 и 84/15); Закон о техничким захтевима за производе и оцењивању усаглашености, („Службени гласник РС”, број 36/09); Закон о посредовању у промету и закупу непокретности, („Службени гласник РС”, број 95/13). Ни прекогранично пружање услуга није у Србији посебно уређено.

Из овога произлази да доношење кровног закона којим се у правни систем Републике Србије транспонује Директива о услугама представља тек

први корак ка њеној пуној имплементацији. Након усвајања овог закона биће неопходно да се укину одређене одредбе једног броја секторских закона које, у супротности с Директивом о услугама и законом којим се та директива транспонује у српско право, на неоправдан начин отежавају или онемогућавају остваривање слободе кретања услуга, то јест пословног настањивања и прекограничног бављења услужним делатностима.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ (чл. 1–5)

Основним одредбама Предлога закона о услугама одређује се предмет овог закона, значење појединих израза који се користе, обухват примене и његов однос према другим законима, као и доказивање испуњености услова за добијање сагласности за пружање услуга у Републици Србији. Ово последње питање тиче се како остваривања права на пословно настањивање, тако и слободе прекограничног пружања услуга, па је из номотехничких разлога издвојено међу основне одредбе.

Члан 1.

Утврђен је предмет овог закона, што обухвата: право на пословно настањивање, слободу прекограничног пружања услуга, гаранције високог степена безбедности и квалитета услуга, успостављање Јединствене електронске контактне тачке, права корисника услуга, административну сарадња с државама ЕЕП, надзор над спровођењем закона, те друга питања од значаја за право на пословно настањивање и слободу прекограничног пружања услуга. Под државама ЕЕП мисли се на државе које су потписале и ратификовале Уговор о Заједничком европском економском простору (*Agreement on the European Economic Area*). Ту долази 28 земаља чланица ЕУ и три од четири чланице Европске асоцијације за слободну трговину (у ЕФТА) које нису истовремено и чланице ЕУ (Исланд, Лихтенштајн и Норвешка; Швајцарска је потписала овај уговор, али га није ратификовала).

Члан 2.

Утврђена су значења појединих израза који се користе у закону (став 1.). Пословно настањивање је стварно обављање услужне привредне делатности, без временског ограничења и путем сталне инфраструктуре (тачка 1); седиште је место из кога се стварно управља привредном делатношћу пружаоца услуге (тачка 2); држава седишта је држава у којој се налази седиште пружаоца услуга, што може да буде Република Србија или држава ЕЕП (тачка 3); држава ЕЕП је држава чланица Европског економског простора (тачка 4).

Даље, пружање услуга је самостална услужна привредна делатност која се по правилу обавља уз накнаду (тачка 5), при чему није релевантно да ли накнаду плаћа корисник услуге или неко треће лице. Услугом се сматра и услужна делатност која прати продају, односно служи као подршка за обављање основне делатности која није услужна (рецимо, услуге инсталације, одржавања и сервисирања продате робе).

Потом, пружање мешовите услуге састоји се од најмање две различите самосталне услужне привредне делатности, које пружалац услуга обавља самостално, односно које заједно обављају два или више пружалаца услуга (тачка 6).

Пружалац услуге је држављанин Републике Србије или државе ЕЕП, односно правно лице са седиштем у Републици Србији или држави ЕЕП, које пружа или нуди пружање услуге (тачка 7). С тим у вези: Запослени не може имати статус пружаоца услуге. Као пружалац услуга може да се квалификује и држава, удружење грађана и друго. Корисник услуге је држављанин Републике Србије или државе ЕЕП, односно правно лице са седиштем у Републици Србији или држави ЕЕП, које користи или има намеру да користи услугу, у било које сврхе (тачка 8). Србија не користи могућност остављену у алинеји 36 Преамбуле Директиве о услугама да појам корисника услуге прошири кориснике из трећих земаља који се затекну на њеној територији. Физичка лица која се квалификују као потрошачи већ уживају заштиту на територији Републике Србије без обзира на држављанство (вид. члан 5. став 1. тачка 1. Закона о заштити потрошача, („Службени гласник РС”, број 62/14).

Прекогранично пружање услуге је пружање услуге у Републици Србији или у држави ЕЕП, када пружалац услуге није држављанин државе у којој се услуга пружа нити је пословно настањен на њеној територији (тачка 9); а прекогранично коришћење услуге је коришћење услуге у Републици Србији или у држави ЕЕП, када пружалац услуге није држављанин државе у којој се услуга користи нити је пословно настањен на њеној територији (тачка 10). Пружалац услуге и корисник услуге дефинисани у тач. 7) и 8).

Под органом јавне власти мисли се на државни орган, орган државне управе, орган аутономне покрајине, орган јединице локалне самоуправе, лице којем је поверено јавно овлашћење, професионално или струковно удружење или организација, који уређује или надзире пружање или коришћење услуга односно спроводи поступак за добијање сагласности; овим су обухваћени и судови и агенције (тачка 11). Под поступком за добијање сагласности подразумева се сваки поступак пред овако широко схваћеним органом јавне власти у којем се пружаоцу односно кориснику услуге издаје дозвола, одобрење или други правни акт неопходан за обављање услуге односно за њено коришћење, укључујући дозволе, одобрења и друге правне акте којима је условљена регистрација или добијање сагласности за обављање одређене услужне делатности (тачка 12). Услов за добијање сагласности у смислу овог закона треба разумети као сваки услов за пружање или коришћење услуге, који произлази из закона, подзаконског општег акта Републике Србије, општег акта аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе, општег акта организације којој су поверена јавна овлашћења, општег акта професионалног или струковног удружења или организације, али не и услов који произлази из колективног уговора (тачка 13). Ова дефиниција треба да обухвати и опште акте синдиката односно удружења послодаваца. Директивом су изричито искључени услови који произлазе из колективних уговора, што треба да обухвати све врсте колективних уговора из члана 241. Закона о раду, („Службени гласник РС”, бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13 и 75/14).

Јавни интерес дефинисан је као општи друштвени интерес, што нарочито обухвата: јавни поредак, јавну безбедност, јавну заштиту, јавно здравље, очување финансијске равнотеже система социјалне заштите, заштиту потрошача, корисника услуга и радника, поштовање начела савесности и поштења у пословним односима, спречавање преварног поступања, заштиту животне средине и здравља животиња, заштиту интелектуалне својине, очување историјске и културне баштине, циљеве социјалне и културне политике (тачка 14).

Под регулисаном професијом мисли се на професионалну делатност за чије обављање се законом или другим општим актом захтева поседовање одређених професионалних или стручних квалификација. То обухвата формално образовање, стручно оспособљавање или радно искуство након завршетка формалног образовања, посебно ако је коришћење

професионалним звањем условљено поседовањем ових квалификација, а обављање делатности чланством у професионалном или струковном удружењу или организацији (тачка 15). Пословна комуникација је свако давање информација у циљу промовисања робе, услуга или пословног угледа правног или физичког лица које се бави привредном делатношћу или регулисаном професијом (тачка 16).

Услуга од општег економског интереса је услуга чији квалитет, услове пружања или цену уређује, надзире или контролише орган јавне власти, у циљу заштите јавног интереса, по правилу због велике вредности почетних улагања, ограничености ресурса за њено пружање, одрживог развоја, друштвене солидарности и уједначеног регионалног развоја. (Упор. члан 5. став 1. тачка 24) Закона о заштити потрошача, („Службени гласник РС”, број 62/14), намерно изостављена нумерација.)

ИМИ систем дефинисан је као информациони систем за административну сарадњу и електронску размену података између надлежних органа држава ЕЕП у областима као што су услуге, електронска трговина, професионалне квалификације, права пацијената у прекограничној здравственој заштити, и друго. Ради разјашњења: Информациони систем унутрашњег тржишта (*Internal Market Information System*) јесте електронски систем који је развила Европска комисија и који служи државама ЕЕП за електронску административну сарадњу, то јест за електронску размену података у наведеним областима, уз коришћење унапред преведених образаца и могућност машинског превођења. ИМИ систем олакшава контролу безбедности услуга, доприноси поједностављивању поступака за добијање сагласности за пружање услуга, умањује трошкове приступа услугама, доприноси заштити потрошача.

Члан 3.

У ставу 1. одређено је на које се услуге, према пружаоцу услуга, примењују оредбе овог закона. То су оне услуге које држављани Републике Србије или државе ЕЕП односно правна лица са седиштем у Републици Србији или држави ЕЕП пружају на територији Републике Србије, као и услуге које држављани Републике Србије односно правна лица са седиштем у Републици Србији пружају на територији држава ЕЕП.

У наредна два става истог члана налази се листа услужних делатности и области права које су изузете то јест искључене из примене овог закона:

У ставу 2. прописано је да се одредбе овог закона не примењују (не односе, немају за циљ да уреде, не утичу) на:

- начин на који су у праву Републике Србије дефинисане и уређене услуге од општег економског интереса, нити на либерализацију пружања тих услуга;
- приватизацију правних лица која пружају услуге;
- остваривање људских и мањинских права;
- право на преговарање о закључењу и закључење колективног уговора и права из колективних уговора;
- начин на који су уређени радни односи, безбедност и здравље на раду, социјална заштита, опорезивање – мада Република Србија може да одлучи да неке активности у области опорезивања (рецимо, доделу ПИБ-а) обавља преко ЈЕКТ-а;
- област кривичног права – што не значи, рецимо, да се правила о кривичној одговорности могу користити да би се изиграла правила овог закона;
- одређивање меродавног права;
- мере којима се штити или унапређује културна или језичка разноврсност или медијски плурализам;

- укидање монопола у пружању услуга и на државну помоћ.

У ставу 3. истог члана прописано је да се одредбе не примењују на:

- услуге од општег интереса (ту се мисли на неекономске то јест непривредне услуге од општег интереса – рецимо, основно и средње образовање – а не на услуге од општег економског интереса);
- финансијске услуге (банкарске услуге; потрошачки кредит, то јест сваки финансијски уступак потрошачу, као што су оброчне отплате цене и слично; инвестициони и пензиони фондови; осигурање; финансијски (али не и оперативни) лизинг; итд);
- услуге електронских комуникација, те електронске комуникационе мреже и припадајућа средства;
- услуге у области саобраћаја, укључујући ваздушни, железнички и друмски саобраћај, јавни градски превоз и такси, превоз санитарним возилом и возилом хитне медицинске помоћи, те аеродромске и лучке службе (међутим, појам услуге односи на услуге које пружају ауто-школе, погребна предузећа, rent-a-car, услужне делатности на аеродромима (продавнице, ресторани), услуге фотографисања из ваздуха и слично);
- услуге привременог запошљавања (међутим, ако агенција за привремено запошљавање пружа и неке друге услуге, оне су покривене овим законом);
- послове здравствене заштите који обухватају спровођење мера за очување и унапређење здравља грађана, спречавање, сузбијање и рано откривање болести, повреда и других поремећаја здравља и благовремено и ефикасно лечење и рехабилитацију, а обавља их здравствени радник у здравственој установи или приватној пракси (*N.B.* Одредба којом се здравствена заштита изузима из примене овог закона обухвата и фармацеутске услуге. Изузетак треба да је што ужи, то јест да се из примене искључе само уско схваћени послови здравствене делатности, а не, рецимо, услуге које су сродне или изгледају као сродне, а пружају их спа центри, теретане, спортски центри и слично. Ветеринарске услуге су уређене Законом о ветерини („Службени гласник РС”, бр. 91/05, 30/10 и 93/12) и *нису* искључене из примене овог закона. Ни услуге спортских клубова, спа, фитнес и релаксационих центара *нису* изузете из примене овог закона. Исто важи за случајеве када здравствена установа није пружалац услуге него је она корисник услуге (чишћења, одржавања медицинске опреме и друго);
- аудиовизуелне услуге, укључујући телевизијско и радијско емитовање и биоскопске пројекције (међутим, угоститељске услуге, услуге оглашавања и изнајмљивања биоскопског простора и слично *нису* изузете из примене);
- приређивање игара на срећу (међутим, угоститељске и друге услуге које пружа приређивач игара на срећу *нису* изузете из примене);
- услуге приватног обезбеђења;
- услуге социјалне заштите, које пружају установе социјалне заштите и други субјекти у социјалној заштити у складу са законом, као и делатност удружења основаних ради остваривања хуманитарних циљева (изузетак се не односи на приватно ангажовану помоћ лицу с повећаним потребама и томе слично);
- вршење пренетих или поверених јавних овлашћења, укључујући јавнобележничку делатност и послове извршитеља (искључење се не односи на услуге које служе као припрема или подршка за вршење

јавног овлашћења – програмирање, обрада података, дизајн, одржавање и слично).

Члан 4.

Овим чланом разјашњен је однос овог закона према другим законима. Ова одредба је сасвим начелна и свој пун смисао може да оствари тек ако се у једном стратешком документу Владе прецизира да Влада односно други овлашћени предлагач предлаже измену закона односно других општинских аката. У том стратешком документу требало би предвидети и рокове у којима Влада односно други овлашћени предлагач предлаже поменуте измене, с тим што и њихова примена треба да буде одложена до дана приступања Републике Србије Европској унији.

Члан 5.

Одредбе овог члана су заједничке, то јест подједнако се односе на остваривање права на пословно настањивање и слободе прекограничног пружања услуга, па су зато придружене основним одредбама овог закона. Имају за циљ поједностављење административних процедура неопходних да би се пружалац услуга пословно настанио на територији Републике Србије, односно да би на тој територији прекогранично пружао услуге (у овој потоњој конструкцији пружалац није пословно настањен у Србији али ту привремено или повремено обавља своју услужну делатност). Прецизније, циљ ових одредаба је да се пружаоцу услуга у поменутим поступцима олакша доказивање испуњености услова за пословно настањивање односно за прекогранично пружање услуга. У том смислу, када се у поступку за добијање сагласности од пружаоца услуга захтева да одређеном исправом односно документом докаже испуњеност услова за добијање сагласности, орган јавне власти дужан је да прихвати сваку исправу односно документ из државе ЕЕП који служе у исте сврхе односно из којих јасно произлази да је дати услов испуњен (став 1).

Орган јавне власти не може да захтева од пружаоца услуге да достави оригинал, оверену копију или оверени превод поменуте исправе односно документа, осим када за то постоји јавни интерес – који је дефинисан у члану 2. став 1. тачка 14) овог закона. Орган јавне власти може само да захтева од пружаоца услуге да достави неоверени превод поменуте исправе односно документа на језик који је у службеној употреби у Републици Србији. Међутим, изложене олакшице које се тичу доказивања не важе када треба доказати испуњеност услова за: признавање страних стручних квалификација, учешће у поступку јавне набавке, упис у привредни регистар.

Одредбе овог члана се не примењују на: доказивање испуњености услова за признавање страних стручних квалификација, доказивање испуњености услова за учешће у поступку јавне набавке, доказивање испуњености законом прописаних услова за упис у привредни регистар. Према чл. 5 (4) Директиве о услугама, овде се мисли на:

- законе којима се уређује доказивање испуњености услова за признавање страних стручних квалификација за бављење регулисаном професијом (чл. 7 (2) и чл. 50 Директиве 2005/36/ЕЗ о признавању стручних квалификација, која тек треба да буде транспонована у правни систем Републике Србије);
- законе о доказивању испуњености услова за учешће у поступку јавне набавке (члан 77. Закона о јавним набавкама, „Службени гласник РС”, бр. 124/12, 14/15 и 68/15);
- законе којима се у национално право транспонују релевантне одредбе Прве директиве компанијског права и Једанаесте директиве компанијског права (68/151/ЕЕЗ и 89/666/ЕЕЗ);

- те законе о доказивању уписа адвоката у одговарајући именик односно регистар у матичној држави.

ЈЕДИНСТВЕНА ЕЛЕКТРОНСКА КОНТАКТНА ТАЧКА (чл. 6–7)

Члан 6.

У ставу 1. дефинисана је Јединствена електронска контактна тачка као државни електронски сервис на српском и енглеском језику, путем којег органи јавне власти Републике Србије размењују информације међу собом и с надлежним органима држава ЕЕП, а сва заинтересована лица могу бесплатно да се обавесте о условима и поступцима за остваривање права на пословно настањивање односно за добијање сагласности за пружање услуга у Републици Србији и државама ЕЕП. У Директиви о услугама прави се разлика између доступности електронским путем и доступности на даљину (што би подразумевало и слање поштом, примера ради). Разлози економичности и начело заштите животне средине говоре у прилог томе да се ЈЕКТ одреди као *електронски* сервис, односно да његова сврха буде доступност одређених информација (а потом и спровођење одређених поступака) електронским путем. Две су функције ЈЕКТ-а: обавештавање (члан 6. став 1. и члан 7) и покретање односно спровођење поступака за добијање сагласности односно за коришћење правом на пословно настањивање (члан 6. став 1). Развој ЈЕКТ-а одвијаће се у две велике фазе: систем ће прво бити оспособљен за обавештавање, а тек доцније за спровођење различитих (управних) поступака електронским путем. Треба нагласити да се члан 6. примењује од ступања на снагу – његова примена није одложена. У Прелазним и завршним одредбама ближе су одређене развојне етапе ЈЕКТ-а (члан 42).

У ставу 2. истог члана прописано је да министарство надлежно за послове који се односе на функционисање тржишта и промет услуга (у даљем тексту: надлежно министарство) образује организациону јединицу у своме саставу која успоставља ЈЕКТ и њиме управља.

У ставу 3. прописано је да се надлежно министарство стара да ЈЕКТ буде ажуран, прегледан, јасан и једноставан за коришћење. Органи јавне власти имају законску обавезу да надлежном министарству благовремено доставе потпуне податке из свог делокруга који су од значаја за ажурност ЈЕКТ-а. Поступак прикупљања и размене података између органа јавне власти и надлежног министарства преко ЈЕКТ-а уређује Влада посебним прописом (став 6).

Одредбом става 4. прописано је да се надлежно министарство и органи јавне власти заједнички старају да сва заинтересована лица могу електронским путем преко ЈЕКТ-а поуздано и лако да прибаве све обрасце и документа те да предузму све радње у циљу испуњавања услова односно спровођења поступка за остваривање права на пословно настањивање односно добијање сагласности за пружање услуга у Републици Србији. Ипак, ту треба узети у обзир етапе у развоју ЈЕКТ-а из члана 42. Све до приступања Републике Србије Европској унији, функција ЈЕКТ-а ограничена је на обавештавање, а тек од приступања та функција проширује се и на спровођење управних поступака преко надлежног министарства путем ЈЕКТ-а.

Према одредби става 5. обавеза надлежног министарства и органа јавне власти да омогуће електронско испуњавање услова односно спровођења поступка за остваривање права на пословно настањивање односно добијање сагласности за пружање услуга не односи се на услове чија испуњеност мора непосредно да се провери – рецимо, прегледом просторија или опреме за

пружање услуга или проценом способности или личног интегритета пружаоца услуга.

Члан 7.

У ставу 1. прописана је дужност надлежног министарства да пружаоцима и корисницима услуга омогући да преко ЈЕКТ-а лако приступе тачним и потпуним информацијама о: условима које пружаоци услуга морају да испуне у Републици Србији, а посебно о условима и поступцима за остваривање права на пословно настањивање и прекогранично пружање услуга; органима јавне власти који обављају послове од значаја за функционисање тржишта и промет услуга, њиховим надлежностима те начину на који пружалац односно корисник услуге ступа у непосредан контакт с њима; начину и условима за упис односно остваривање увида у јавне регистре и базе података о услугама и пружаоцима услуга; правним средствима и поступцима за остваривање и заштиту права пружалца односно корисника услуга (смисао овог правила је у томе да се корисници и пружаоци услуга обавесте о редовним и ванредним правним лековима и уопште о поступцима између пружаоца или корисника услуге и органа јавне власти (односно државе), између пружалца услуга, те између пружаоца и корисника услуге); организацијама и удружењима која пружају практичну помоћ пружаоцима односно корисницима услуга те начину на који пружалац односно корисник услуге ступа у непосредан контакт с њима. Треба указати на следеће: Право на обавештеност је гарантовано потрошачу одредбом члана 2. став 1. тачка 3) Закона о заштити потрошача, („Службени гласник РС”, број 62/14). Из те начелне одредбе потом је изведено, примера ради, поглавље истог тог закона о истицању цена, дужност трговца да пре закључења уговора потрошачу пружи одређена обавештења, итд. Међутим, појам корисника услуге шири је од појма потрошача; на пример, корисник услуге може да буде и правно лице, као и физичко лице које поступа у професионалном капацитету. Поред тога, право на обавештеност по овом закону имају не само корисници, него и пружаоци услуга. Дужност обавештавања овде је (и) на држави, док у потрошачком контексту ту дужност има само трговац. Дакле, у члану 7. став 1. овог закона прописан је минимум информација које је држава дужна да стави на располагање пружаоцима и корисницима услуга. Из номотехничких разлога у први план стављена је дужност државе да обавести, а не кореспондирајуће право пружалца и корисника услуга да буду обавештени.

У ставу 2. истог члана прописано је да се надлежно министарство и органи јавне власти заједнички старају да пружаоци и корисници услуга преко ЈЕКТ-а на властити упит могу да се обавесте код надлежног органа јавне власти о устаљеном тумачењу и примени прописа од значаја за пословно настањивање односно пружање услуга, те да добију једноставна општа упутства за поступање у складу с тим прописима. Овај вид обраћања органу јавне власти се у нашим прописима већ назива упитом. (Вид. примера ради члан 12. Закона о инспекцијском надзору, („Службени гласник РС”, број 23/15), ту је рок управо седам дана; Директива о услугама прописује само да то треба да буде без одлагања; у нашим условима ипак треба јасно определити рок, вид. став 4).

Одредба става 3. прописује дужност органа јавне власти да пружи опште информације о устаљеном тумачењу и примени одговарајућих прописа. Орган јавне власти није дужан да даје правне савете у појединачним случајевима. Према ставу 4, орган јавне власти је дужан да најкасније у року од петнаест дана од пријема упита пружаоцу односно кориснику услуга преко ЈЕКТ-а достави тражено обавештење односно упутство, укључујући обавештење о томе да је упит без основа или погрешно формулисан.

ПРАВО ПРУЖАЛАЦА УСЛУГА НА ПОСЛОВНО НАСТАЊИВАЊЕ (чл. 8–12)

Члан 8.

Овај члан садржи опште одредбе о праву на пословно настањивање и разлоге због којих се то право изузетно може ограничити. Према ставу 1. овог члана, пружаоци услуга имају право на пословно настањивање у Републици Србији. То значи да физичка лица која су држављани Републике Србије или државе ЕЕП, као и правна лица са седиштем у Републици Србији или држави ЕЕП, имају право да без временског ограничења и путем сталне инфраструктуре обављају услужну привредну делатност у Републици Србији.

Ставом 2. прописано је да се обављање услужне привредне делатности може се условити добијањем сагласности у поступку пред органом јавне власти само из разлога заштите јавног интереса и уз поштовање принципа сразмерности и недискриминације. Појам јавног интереса уређен је у члану 2. став 1. тачка 14) овог закона.

У ставу 3. предвиђено је да се поступак за добијање сагласности (дефинисан у члану 2. став 1. тачка 12) овог закона) уређује и води у складу с принципима законитости, заштите права грађана и заштите јавног интереса, ефикасности и економичности, правилног и потпуног утврђивања одлучних чињеница, двостепености у решавању, правноснажности и пружања помоћи странци.

Члан 9.

Став 1. прописује да услови за добијање сагласности за пружање услуга спречавају самовољно поступање органа јавне власти пред којим се води поступак; прописују се у циљу заштите јавног интереса и у складу с принципима сразмерности, недискриминације, јавности и транспарентности; те морају да буду општи, објективни, унапред објављени, лако доступни, јасни и једнозначни. Реч је о начелној одредби која има интерпретативни значај.

У вези с наведеним треба знати да су у члану 15. ст. 1–4 Директиве о услугама побројани „сумњиви” услови, то јест услови који нису забрањени, али је неопходно да их законодавац преиспита (ако су већ прописани) у светлу одредаба члана 9., односно да има на уму одредбе члана 9. у случају да након усвајања закона буду прописивани услови за обављање појединих услужних делатности. У сваком случају, и када су услови за добијање сагласности за пружање услуга прописани у циљу заштите јавног интереса, они представљају ограничење слободе пружања услуга, те морају бити сразмерни циљу због којих су прописани. Оправдана је само најмања могућа рестрикција којом се може постићи жељени циљ. Примера ради, у наведеном члану Директиве о услугама помињу се између осталог: квантитативна и територијална ограничења; обавеза пословног настањивања у одређеној правној форми; резервисање одређене услуге за одређену врсту пружалаца услуга због посебне природе те услуге; одређивање минималног броја запослених; одређивање тарифе коју пружалац мора да примењује; обавеза пружаоца да уз услужну делатност за коју му се даје сагласност обавља још неку делатност; или, рецимо, постављање услова да власници друштва буду квалификовани за обављање одређене регулисане професије или да поседују одређени удео.

Потребно је да се у стратешком документу који ће донети Влада предвиди да Влада односно други овлашћени предлагач предлаже измену закона односно других општих аката којима су прописани услови за добијање сагласности за пружање услуга, ако су ти услови у супротности с чланом 9.

Треба предвидети и рокове у којима Влада односно други овлашћени предлагач предлага поменуте измене, с тим што и њихова примена треба да буде одложена до дана приступања Републике Србије Европској унији.

У ставу 2. прописано је да се пружаоцу услуга могу да ставити на терет само разумни и стварни трошкови спровођења поступка за добијање сагласности. Поступак за добијање сагласности не сме да одвраћа пружаоце услуга од обављања услужних делатности, нити да одлаже или компликује пружање услуга без основаног разлога.

У ставу 3. прописано је да се у поступку за добијање сагласности не може захтевати да пружалац услуге испуни одређене услове, ако је већ једном испунио исте или по сврси битно сличне услове у Републици Србији или у држави ЕЕП. Претходна испуњеност услова доказује се у складу с одредбама члана 5. овог закона.

У ставу 4. разјашњено је да услов за добијање сагласности за пружање услуга не сме да буде дискриминаторан у погледу стварног или регистрованог седишта односно држављанства или пребивалишта пружаоца услуге, његових оснивача, чланова или запослених.

Према ставу 5. од пружаоца услуге не може да се захтева да има регистровано или стварно седиште односно да буде члан професионалног или струковног удружења или организације само у једној држави ЕЕП; да му примарно седиште буде у Републици Србији; нити да је раније обављао односно био регистрован за обављање предметне услужне делатности у Републици Србији.

Давање сагласности не може да се услови ни: постојањем реципроцитета с државом ЕЕП у којој пружалац услуге има седиште односно чији је држављанин; економском оправданошћу давања сагласности у конкретном случају; закључивањем уговора о осигурању од професионалне одговорности с домаћим осигуравачем; прибављањем гаранције код домаће банке (став 6).

На крају, према ставу 7. у поступку за добијање сагласности за пружање услуга не може се тражити мишљење професионалног или струковног удружења чији су чланови стварни или потенцијални конкуренти пружаоца услуге.

Члан 10.

У ставу 1. прописано је да се сагласност за пружање услуга (у смислу члана 2. став 1. тач. 11–13) издаје без просторних и временских ограничења. Она укључује и могућност оснивања зависних друштава и образовања огранака (став 2). Пружалац услуге је дужан да у року од седам дана обавести ЈЕКТ о оснивању зависног друштва у циљу обављања услужне делатности за коју је добио сагласност, као и о томе да више не испуњава неки од услова за добијање сагласности (став 3).

Према ставу 4. просторно важење сагласности за пружање услуга може се законом ограничити ако то налаже јавни интерес.

Према ставу 5. временско важење сагласности за пружање услуга може се законом ограничити: када је неопходна редовна провера испуњености услова за добијање сагласности за пружање услуга, а континуирана испуњеност тих услова гарантује пружаоцу услуга да ће му сагласност бити обновљена; када јавни интерес налаже да се ограничи број овлашћених пружалаца одређене услуге (вид. члан 11 овог закона); када јавни интерес налаже да важење сагласности буде временски ограничено.

Не сматра се да је сагласност за пружање услуга временски ограничена ако се може обновити бесплатно и без поновне провере испуњености услова (став 6. члан 10). С тим у вези: Директива о услугама дозвољава временско ограничење добијених дозвола и одобрења ако је њихово обнављање

„аутоматско” (члан 1. (а) Директиве). Међутим, не може се казати да је обнављање добијене сагласности „аутоматско” ако пружалац услуге мора да плати да би му се сагласност обновила.

Не сматра се да је сагласност за пружање услуга временски ограничена ако је прописан рок у којем је пружалац услуга дужан да почне да обавља услужну делатност пошто је добио сагласност (став 7).

Члан 11.

Ако ограниченост природних ресурса или техничких капацитета за обављање одређене услужне делатности налаже да број овлашћених пружалаца буде ограничен, сагласност за пружање услуге добија се у поступку по јавном позиву који је транспарентно и непристрасно спроведен. Таква сагласност је по природи ствари временски ограничена. Не може се обнови друкчије него поновним спровођењем поступка по јавном позиву. У сваком таквом поступку сви учесници су равноправни, а сагласност коју су раније имали не може им се рачунати као предност. Приликом утврђивања општих критеријума за давање сагласности на основу јавног позива орган јавне власти дужан је да води рачуна о јавном интересу.

Члан 12.

Уређује општење пружалаца услуга с органима јавне власти и рок за одлучивање. Ове одредбе ослањају се у великој мери на правила Закона о општем управном поступку. Понављање неких правила Закона о општем управном поступку овде је оправдано, јер надлежно министарство из члана 6. став 1. није поступајући орган у управном поступку, него је само надлежно да преко ЈЕКТ-а прима поднеске за поступајући орган јавне власти (управо у складу с одредбама члана 12). Због тога постоји потреба да се посебно уреди његово поступање преко ЈЕКТ-а.

Према ставу 1. за пријем поднесака у поступку за добијање сагласности (у смислу члана 2. став 1. тачка 12) надлежни су орган јавне власти пред којим се води поступак и надлежно министарство преко ЈЕКТ-а. Надлежно министарство је дужно да захтев за добијање сагласности и остале поднеске које је примило преко ЈЕКТ-а проследи органу јавне власти без одлагања а најкасније следећег радног дана.

Према ставу 2. прималац је дужан да подносиоцу без одлагања потврди пријем поднеска. Надлежно министарство је дужно да потврди и да је поднесак који је примљен преко ЈЕКТ-а прослеђен надлежном органу јавне власти.

Одредбом става 3. прописано је да је орган јавне власти односно надлежно министарство преко ЈЕКТ-а дужно да подносиоцу захтева потврди да је примио његов захтев за добијање сагласности, те да га истовремено обавести о: року за одлучивање по том захтеву, правним лековима на које подносилац захтева има право и правним последицама пропуштања органа јавне власти да о захтеву одлучи у року.

Према ставу 4. ако поднесак има формални недостатак који спречава да се по њему поступи или је неразумљив или непотпун, орган јавне власти односно надлежно министарство преко ЈЕКТ-а учиниће све што треба да се недостаци отклоне.

У ставу 5. прописано је да се одлука о захтеву за добијање сагласности без одлагања доставља подносиоцу захтева, без обзира на то да ли је захтев поднет непосредно органу јавне власти или надлежном министарству преко ЈЕКТ-а. Према одредбама става 6 истог члана, орган јавне власти је дужан да у року од 30 дана од дана пријема одлучи о уредном захтеву за добијање сагласности. У сложеним случајевима орган јавне власти може да продужи овај рок, и то само једном и највише за 30 дана. Одлука о продужењу рока за одлучивање производи правно дејство ако је достављена подносиоцу захтева

пре него што је истекао рок који се продужава. Одредбама става 7 прописано да ће се, у случају да орган јавне власти пропусти рок за одлучивање, сматрати да је захтев за добијање сагласности усвојен у целини. Супротно се може прописати само законом, када то налаже јавни интерес који је дефинисан у члану 2. став 1. тачка 14).

СЛОБОДА ПРЕКОГРАНИЧНОГ ПРУЖАЊА УСЛУГА (чл. 13–17)

Члан 13.

Уређује се слобода прекограничног пружања услуга и услови под којима се она може ограничити. Прекогранично пружање услуга је слободно. Слободно је, дакле, пружање услуге у Републици Србији или у држави ЕЕП, када пружалац услуге није држављанин државе у којој се услуга пружа нити је пословно настањен на њеној територији (став 1). Пружалац услуге дефинисан је у члану 2. став 1. тачка 7) овог закона.

Према ставу 2. прекогранично пружање услуге на територији Републике Србије може се законом ограничити само ако је то неопходно за заштиту јавног поретка, јавне безбедности, јавног здравља или животне средине од стварне и озбиљне опасности. Треба, дакле, уочити да се ограничење слободе прекограничног пружања услуга не може оправдати сваком категоријом јавног интереса из члана 2. став 1. тачка 14), него у обзир долазе само четири изричито поменуте категорије (јавни поредак, јавна безбедност, јавно здравље и животна средина – свака од њих је довољна, не тражи се да кумулативно налажу да се ограничи поменута слобода).

Према ставу 3. ограничење слободе прекограничног пружања услуга прописује се и тумачи у складу с принципима недискриминације по основу државе седишта односно држављанства пружаоца или корисника услуге и сразмерности циљевима ради којих је прописано. Према начелу недискриминације, ако је слобода прекограничног пружања услуга ограничена због неке од четири наведене категорије јавног интереса, то ограничење мора да важи како за домаће, тако и за стране пружаоце услуга (не може се прописати посебан услов за стране пружаоце, па макар тај услов био и неопходан за заштиту неке од наведене четири категорије јавног интереса). Према начелу сразмерности, ако га закон предвиђа, ограничење мора да буде адекватно, нужно и довољно за остваривање циља због којег је прописано.

Прекогранично пружање услуга у Републици Србији начелно је слободно. Оно може да се ограничи под условима из члана 13. став 2. када је то неопходно за заштиту јавног поретка, јавне безбедности, јавног здравља или животне средине. Ове услове треба уско тумачити. Опасност која прети поменутим добрима мора да буде стварна и озбиљна да би ограничење било оправдано.

Члан 14.

У ставу 1. додатно је прописано да се прекогранично пружање услуга не може се условљавати: пословним настањивањем на територији Републике Србије; добијањем сагласности од органа јавне власти, уписом у привредни регистар или чланством у професионалном или струковном удружењу или организацији у Републици Србији, осим када је то предвиђено прописом којим се домаће право усаглашава с правом Европске уније (мисли се, рецимо, на посебне услове из Директиве 2005/36/ЕЗ о признавању стручних квалификација, која је недавно измењена Директивом 2013/55/ЕУ); поседовањем исправе на основу које се утврђује идентитет, коју издаје орган јавне власти у Републици Србији.

Према ставу 2. пружаоцу услуге који нема седиште у Републици Србији не може се забранити да успостави односно користи инфраструктуру потребну

за обављање предметне услужне делатности. Другим речима, од пружаоца услуга се не може захтевати да има седиште на територији Републике Србије. Међутим, он се не може ни спречавати да користи инфраструктуру, да отвори уред или канцеларију, или да учини што друго што му је неопходно за складиштење робе, пријем корисника и томе слично.

Према ставу 3. посебни услови у погледу опреме и потрошног материјала за обављање услужне делатности прописују се само ако су неопходни за заштиту јавног здравља односно за спровођење или унапређење безбедности и здравља на раду. Мисли се на машине, алат, потрошни материјал и слично. Не мисли се на грађевински материјал и други материјал који остаје код корисника услуге – ни када га обезбеђује пружалац услуге.

Одредбом става 4. прописано је да се прекогранично пружање услуга на територији Републике Србије не може отежавати односно онемогућавати мерама или прописима који подстичу кориснике услуга да услуге прибављају од пружалца услуга са седиштем на територији Републике Србије.

У ставу 5. стоји да се прекогранично обављање услужних делатности samozапослених физичких лица не може се условити заснивањем радног односа. Примера ради, слобода прекограничног пружања услуга не може се ограничити samozапосленом туристичком водичу из државе ЕЕП прописивањем да туристички водич мора да буде запослен у туристичкој агенцији да би пружао ову услугу на територији Републике Србије. Слобода прекограничног пружања услуга samozапослених лица не може се нарушавати ни прописима који ограничавају њихову уговорну способност.

Члан 15.

Прописани су изузеци од начелне забране ограничења слободе прекограничног пружања услуга. Према општем правилу, изузеци се уско тумаче. И конкретно, баш у вези с овде побројаним изузецима, који иначе потичу из члана 16. Директиве о услугама, Европски суд правде потврдио је да их треба рестриктивно тумачити (вид. Judgment of 18 May 1995, Commission v Italy, Case C-57/94).

Према ставу 1. одредбе чл. 13. и 14. овог закона (о начелној слободи прекограничног пружања услуга и рестриктивно прописаним и тумаченим условима под којима се она може ограничити) не примењују се на:

- услугу која је посебним законом одређена као услуга од општег економског интереса, под условом да је тим законом јасно и прецизно одређен предмет дате услуге, као и јавни интерес за њено обављање, нарочито у делатностима поштанских услуга, снабдевања електричном енергијом, гасом и водом, одводњавања и третмана отпада. Није довољно да се номинално одреди да је нека услуга – услуга од општег економског интереса. Рецимо, у Закону о заштити потрошача су као такве одређене „електронске комуникационе услуге”. Међутим, електронске комуникационе услуге су разнолике по предмету. Не треба их све квалификовати као услуге од општег економског интереса. Другим речима, не постоји јавни интерес за континуирано пружање свих електронских комуникационих услуга, на недискриминаторној основи, по приступачним условима и тако даље. Ако је делатност неког пружаоца услуге широко одређена као услужна делатност од општег економског интереса, али без јасног и прецизног законског одређења на коју тачно његову услугу (посао, задатак) се то односи и у чему се састоји јавни интерес за пружање баш те услуге, онда није задовољен услов из члан 15. став 1, тачка 1) овог закона, а конкретна паушално одређена „услуга од општег економског интереса” потпада под чл. 13 и 14. овог закона;
- обављање послова извршитеља;

- улазак и боравак држављана трећих држава на територији Републике Србије. Смисао је следећи: Одредбе члан 16. Директиве (чл. 13. и 14) не би смеле да утичу на шенгенску правну тековину, нити на право државе чланице да пропише посебне услове за улазак и боравак држављана трећих држава (мисли се на њихово кретање из земље Шенгена у земљу која то није и обратно, односно пресељење у другу земљу на период дужи од три месеца);
- ауторска и сродна права;
- законску јавнобележничку форму одређених правних послова и изјава;
- регистрацију возила која су предмет лизинга односно дугорочног закупа по основу уговора закљученог изван Републике Србије. Смисао овог правила је да се правилима чл. 14. и 15. не утиче на правила о опорезивању (рецимо, накнаде по основу лизинга или дугорочног закупа покретне ствари);
- меродавно право за уговорне и вануговорне обавезе;
- питања уређена законима којима се домаће право усаглашава с посебним прописима Европске уније о:
  - упућивању радника у услужним делатностима (Директива 96/71/ЕЗ о упућивању радника у услужним делатностима);
  - заштити података о личности (Директива 95/46/ЕЗ о заштити грађана у вези са обрадом података о личности);
  - социјалном осигурању радника, samozапослених лица и њихових породица (Уредба 1408/71 о примени шема социјалног осигурања на раднике, samozапослена лица и њихове породице);
  - слободи обављања адвокатске делатности (Директива 77/249/ЕЕЗ о ефективном уживању слободе пружања адвокатских услуга);
  - посебним административним условима за слободно кретање лица (Директива 2004/38/ЕЗ о праву грађана ЕУ и чланова њихових породица на слободно кретање и боравиште на подручју државе чланице);
  - слободи прекограничног бављења регулисаним професијама [Глава II Директиве 2005/36/ЕЗ о признавању стручних квалификација (недавно измењена Директивом 2013/55/ЕУ), па се чл. 14. и 15. примењују се само на она питања о регулисаним професијама која се не тичу признавања стручних квалификација – тарифе, осигурање од професионалне одговорности, пословна комуникација и друго], укључујући случајеве када је домаћим прописима, у складу с правом Европске уније (вид. члан. 15 (2) (д) Директиве о услугама), предвиђено да предметну услужну делатност, због њене природе, обављају само лица која испуњавају услове за бављење одговарајућом регулисаном професијом;
  - надзору и контроли транспорта отпада (Уредба 259/93 о надзору и контроли пошилјака отпада које се отпремају унутар Европске заједнице, улазе у њу или из ње излазе);
  - ревизији финансијских извештаја (Директива 2006/43/ЕЗ о законским ревизијама годишњих финансијских и консолидованих финансијских извештаја).

Члан 16.

Уређује појединачне случајеве у којима је допуштено ограничити слободу прекограничног пружања услуга конкретном пружаоцу. Према ставу 1. у изузетним случајевима, када прети стварна и озбиљна опасност по јавно здравље или животну средину (рецимо, пружалац услуге одржавања и чишћења система централног грејања не обавља своју делатност на безбедан начин и генерише ризик по здравље људи), држављанину државе ЕЕП односно правном лицу са седиштем у држави ЕЕП може се ограничити слобода пружања услуга на територији Републике Србије, покретањем поступка и изрицањем мере у складу са законом ради спречавања или отклањања дате опасности.

Та мера, према ставу 2. мора да буде сразмерна опасности која прети и може да се изрекне под следећим условима: да на нивоу Европске уније није извршено усклађивање прописа о безбедности услуге о којој је реч; да изречена мера обезбеђује ефикаснију заштиту од мере која се може предузети по праву државе седишта пружаоца услуге; да држава седишта пружаоца услуге није предузела никакве мере или су мере које је предузела недовољне за отклањање опасности која прети.

Према ставу 3. орган јавне власти може да изрекне поменути меру само ако је претходно окончан поступак узајамне помоћи из члана 17. овог закона. Међутим, према ставу 4. истог члана, одредба става 3. не примењује се на поступак пред судом.

Члан 17.

Овим чланом прописан је управо поменути поступак узајамне помоћи. У ставу 1. прописано је да је орган јавне власти дужан – пре него што изрекне меру из члана 16. став 1. којом се одређеном лицу ограничава слобода пружања услуга на територији Републике Србије јер његова услужна делатност генерише стварну и озбиљну опасност по јавно здравље или животну средину – да захтева од надлежног органа државе седишта пружаоца услуге да предузме мере ради спречавања или отклањања опасности која прети, те да му без одлагања достави све потребне податке о пружаоцу услуге, предметној услузи и околностима случаја.

Пошто од надлежног органа државе седишта пружаоца услуге прими тражена обавештења, орган јавне власти – према ставу 3. не може да изрекне меру из члана 16. став 1. пре него што обавести надлежни орган државе седишта и Европску комисију о разлозима због којих сматра:

- да мера коју је предузела држава седишта пружаоца услуге, односно мера која може да се предузме по њеном праву, није адекватна, то јест, да држава седишта пружаоца услуге није предузела никакве мере односно да су мере које је предузела недовољне за отклањање опасности која прети (вид. члан 16, став 2. тачка 3);
- да је мера која може да се изрекне по праву Републике Србије сразмерна опасности која прети и да управо она обезбеђује ефикаснију заштиту од мере која се може предузети по праву државе седишта пружаоца услуге (вид. члан 16. став 2. тач. 1) и 2).

У ставу 4. прописано је да орган јавне власти може да изрекне меру из члана 16. став 1. тек пошто истекне 15 дана од када су надлежни орган државе седишта и Европска комисија примили његово обавештење из члана 17. став 3.

У хитним случајевима, када прети непосредна и нарочито велика опасност по јавно здравље или животну средину, орган јавне власти може да изрекне меру из члана 16. став 1. пре окончања поступка узајамне помоћи (став 5). У таквом случају, орган јавне власти је дужан да без одлагања обавести Европску комисију и надлежни орган државе седишта пружаоца услуге о

изреченој мери и разлозима због којих сматра да се ради о хитном случају (став 6).

Према ставу 2. када се Република Србија нађе у позицији примаоца горенаведеног захтева, то јест, када држава ЕЕП на чијој територији одређени пружалац услуга обавља своју услужну делатност упути захтев Србији, јер је Србија држава седишта предметног пружаоца услуга, орган јавне власти Републике Србије дужан је да надлежном органу државе ЕЕП без одлагања достави све тражене податке, те да га обавести о изреченим мерама односно о мерама које могу да се изрекну по праву Републике Србије.

ПРАВА КОРИСНИКА УСЛУГА (чл. 18–20)

Члан 18.

Корисницима услуга на територији Републике Србије гарантовано је слободно коришћење услуга и право на обавештеност. Под корисницима услуге се, у складу с чланом 2. став 1. тачка 8) подразумевају држављани Републике Србије или државе ЕЕП и правна лица са седиштем у Републици Србији или држави ЕЕП, а која користе, или имају намеру да користе, предметну услугу у било које сврхе. У ставу 1. прописано је да корисници слободно и под једнаким условима користе услуге које се пружају на територији Републике Србије. Одредбом става 2. предвиђено је да корисници услуга имају право на обавештеност о општим условима под којима се услужне делатности пружају и користе у државама ЕЕП, ради доношења разумних економских одлука о прекограничном коришћењу услуга. Прекогранично коришћење услуге треба разумети као коришћење услуге на територији Републике Србије, када је пружалац услуге држављанин државе ЕЕП, односно правно лице са седиштем у држави ЕЕП (вид. члан 2. став 1. тачка 10).

Члан 19.

У ставу 1. прописује се забрана дискриминације корисника услуга по основу: државе седишта односно држављанства, пребивалишта или боравишта самог корисника; као и по основу државе седишта односно држављанства пружаоца чију услугу овај користи или намерава да користи. Под дискриминацијом мисли се на различито поступање у истим или битно сличним случајевима, односно на исто поступање у различитим случајевима. Примера ради, дискриминацију по основу држављанства корисника представљала би посебна виша тарифа за кориснике услуга који нису држављани Републике Србије, или захтев да корисник који није држављанин Републике Србије достави одређена документа да би могао да користи предметну услугу. Међутим, повољнија тарифа за коришћење општинског базена за становнике дате општине не би требало да се квалификује као дискриминација, када се узме у обзир да се базен финансира из буџета општине.

Према ставу 2. прекогранично коришћење услуге не може да се услови добијањем сагласности од органа јавне власти, односно давањем изјаве пред тим органом, осим ако се исто захтева за коришћење те услуге када је пружалац услуге пословно настањен у Републици Србији.

Одредбом става 3. забрањено је да се кориснику услуге онемогући или отежа добијање финансијске помоћи (реч је о помоћи коју даје држава, аутономна покрајина, јединица локалне самоуправе) која је намењена за прибављање тачно одређене услуге, због тога што пружалац услуге нема седиште у Републици Србији, односно због места пружања дате услуге. Примера ради, забрањено је да се финансирање часова језика за запослене услови тиме да похађају курс код пружаоца те услуге са седиштем у Републици Србији.

Према одредби става 4. општи услови пословања пружаоца услуге могу да садрже посебне услове за коришћење услуга с обзиром на држављанство, пребивалиште или боравиште корисника услуге само ако за то постоје оправдани разлози. То могу да буду разлике у тарифи због трошкова путовања до места корисника услуге, повећани трошкови због техничких услова за пружање услуге на одређеном месту, итд.

Члан 20.

Прописана је дужност државе да кориснике услуга, на сопствени захтев, обавештава о ономе што је од значаја за прекогранично коришћење услуга. Министарство које обавља послове који се односе на функционисање тржишта и промет услуга дужно је, према ставу 1. овог члана, да корисницима услуга омогући да на лак начин, преко ЈЕКТ-а, приступе тачним и потпуним информацијама од значаја за прекогранично коришћење услуга.

У ставу 2. одређен је предмет дужног обавештавања. Ту спадају: услови које пружаоци услуга морају да испуне у држави ЕЕП, а нарочито услове који се односе на заштиту потрошача; правна средства и поступци за остваривање и заштиту права корисника услуга када пружалац услуге нема седиште у Републици Србији; организације и удружења која пружају практичну помоћ корисницима услуга у државама ЕЕП, те начин на који корисник услуге ступа у непосредан контакт с њима.

Министарство које обавља послове који се односе на функционисање тржишта и промет услуга прибавља информације од значаја за прекогранично коришћење услуга у поступку административне сарадње с надлежним органима држава ЕЕП (став 3.). Мисли се на поступак административне сарадње из члана 29.

БЕЗБЕДНОСТ И КВАЛИТЕТ УСЛУГА (чл. 21–28)

Одредбама чланова 21–23 утврђена је дужност пружаоца услуге да у фази која претходи закључењу уговора (предуговорна фаза) пружи одређена обавештења кориснику услуге. Обавезно предуговорно обавештавање корисника услуге о законом одређеним подацима има за циљ одржавање и унапређење безбедности и квалитета услуга.

Члан 21.

У ставу 1. прописано је да је пружалац услуге дужан да кориснику благовремено и на јасан, прегледан, потпун и приступачан начин стави на располагање законом прописане податке, остављајући кориснику услуге довољно времена да се упозна с подацима који су му стављени на располагање. У члану 22. прецизно је одређен предмет законске обавезе предуговорног обавештавања: ту су побројани подаци о којима пружалац услуге у предуговорној фази мора да обавести корисника услуге. Ову обавезу пружалац услуге дужан је да изврши пре закључења уговора, а ако се уговор не закључује у писаној форми, онда пре него што почне да пружа услугу (став 2. члан 21).

Није довољно да су кориснику услуге ови подаци стављени на располагање непосредно пред закључење уговора, односно пред почетак пружања услуге, тако да он нема стварну прилику да се о њима обавести. Кориснику услуге мора се оставити једно разумно потребно време да се упути у податке који су му стављени на располагање. Неблаговремено обавештавање или обавештавање „у невреме“ (тик пред закључење уговора односно почетак пружања услуге), тако да корисник не може стварно да се обавести о услузи, представља изигравање ове законске одредбе. Одредбом става 3. прописано је да се

обавеза предуговорног обавештавања (о подацима из члана 22) извршава се на један од три начина, по избору пружаоца услуге:

- стављањем на располагање кориснику услуге тих података на месту закључења уговора, односно на месту пружања услуге ако се уговор не закључује у писаној форми, тако да му буду лако доступни;
- достављањем кориснику услуге електронске адресе на којој су ови подаци лако доступни;
- предајом кориснику услуге информационог материјала који садржи детаљан опис услуге, поменуте податке, као и законом прописана допунска обавештења о мешовитим услугама и вансудском решавању спорова, при чему овај информациони материјал не мора да буде у писаној форми, већ може да буде на диску или флешу или другом трајном носачу записа.

Грађанскоправна санкција за повреду описане дужности предуговорног обавештавања корисника услуге састоји се у рушљивости предметног уговора (став 4): Ако пружалац услуге повреди обавезу предуговорног обавештавања, корисник услуге може да захтева поништење уговора у року од једне године од његовог закључења.

Члан 22.

Утврђен је предмет обавезе предуговорног обавештавања: Пружалац услуге дужан је да кориснику услуге стави на располагање следеће податке: име пружаоца услуге, статус, правну форму, адресу седишта, адресу за пријем поште, број телефона и, по могућности, број факса и адресу за пријем електронске поште; ако је пружалац услуге уписан у јавни регистар, назив регистра и матични број, односно други податак за поуздану идентификацију пружаоца услуге у том регистру; ако се за пружање дате услуге захтева сагласност органа јавне власти, основни подаци о том органу или ЈЕКТ-у, њиховим надлежностима, те начину на који се ступа у непосредан контакт с њима; ако је пружалац услуге порески обвезник пореза на додату вредност, његов порески идентификациони број; за регулисане професије, професионалну или стручну квалификацију пружаоца услуге и државу у којој је стечена односно призната, те професионално или струковно удружење или организацију код којих је пружалац услуге уписан у именик односно регистар; општи услови пословања пружаоца услуге, ако постоје; уговарање меродавног права или надлежности суда односно арбитраже, ако је предвиђено; гаранцију, ако постоји [ово се односи на такозвану уговорну гаранцију (гаранција из Закона о заштити потрошача, гаранција за исправно функционисање продате ствари и остале уговорне гаранције), то јест на све што пружалац услуге гарантује преко онога што гарантује по самом закону (а по закону гарантује да нема материјалних недостатак испуњења односно да је пружена услуга саобразна ономе што је уговорено)]; цену услуге, ако је унапред одређена (цена по којој пружалац нуди одређену услугу, а одредио ју је сам или је одређена законом); основна обележја услуге, ако нису очигледна; опасна својства услуге (из члана 24. став 1); ако пружалац услуге има законску обавезу да се осигура од професионалне одговорности, односно да кориснику услуге пружи одговарајуће средство обезбеђења, основни подаци о осигуравачу односно даваоцу обезбеђења, те начину на који се ступа у непосредан контакт с њима; начину на који корисник услуге може да изјави рекламацију у случају да услуга која му је пружена није саобразна ономе што је уговорено, те поступку решавања по рекламацији.

На поступак решавања по рекламацији сходно се примењују одредбе закона којим се уређује заштита потрошача (став 2). Сходна примена значи и да се правила о рекламацији из Закона о заштити потрошача, („Службени гласник РС”, број 62/14), примењују и када корисник услуге није потрошач, него правно

лице или физичко лице које поступа у пословном то јест професионалном капацитету (прибавља услуге у сврхе које су намењене његовој пословној делатности).

Члан 23.

Уређено је предуговорно обавештавање на захтев корисника. Наиме, пружалац услуге дужан је да кориснику услуге на његов захтев стави на располагање и следеће податке: цену услуге коју пружалац нема у редовној понуди, али у оквиру своје делатности може да је пружи на захтев корисника услуге (другим речима, пружалац услуге је дужан да на упит саопшти сену нестандартне услуге то јест услуге коју не пружа редовно али би могао да је пружи); ако цена не може да се утврди унапред, начин на који корисник услуге може поуздано да је израчуна (пружалац услуге дужан је да на упит корисника саопшти податке који олакшавају израчунавање цене која се не може унапред одредити, него је нужно тек одредива); за регулисане професије, опште акте којима је дата регулисана професија уређена у земљи седишта пружаоца услуге, те начин на који се приступа тим актима; кодификована правила струке и кодекс професионалне етике који обавезују пружаоца услуге, те електронска адресу на којој су доступни, уз навођење језика на којем су расположиви; мешовите услуге које пружалац услуга такође обавља а које су непосредно повезане с предметном услугом, други пружаоци с којима их обавља, те предузете мере за спречавање сукоба интереса; основне податке о вансудском решавању спорова при професионалном, струковном или трговачком удружењу или организацији у коју је учлањен пружалац услуга, односно према кодификованим правилима струке или кодексу професионалне етике који га обавезују, те начин на који се приступа детаљним подацима о томе; друге информације о својствима услуге коју пружалац нуди.

Члан 24.

Прописана је законска обавеза пружалаца опасних услуга да се осигурају од одговорности за штету од опасне услуге, односно да пруже довољно обезбеђење за обавезу накнаде тако проузроковане штете. Под опасном услугом мисли се на услужну делатност која при нормалном обављању непосредно изазива повећану опасност од смрти, телесне повреде или оштећења здравља корисника услуге или трећег лица, или прети да озбиљно наруши имовинско стање корисника услуге. Пружалац такве услуге дужан је да закључи уговор о обавезном осигурању од одговорности или да пружи довољно обезбеђење за обавезу накнаде штете (став 1). Влада утврђује листу услуга које се сматрају опасним у овом смислу (став 2).

Према ставу 3. истог члана, када се пружалац услуге који има седиште у држави ЕЕП пословно настањује у Републици Србији од њега се не може захтевати да изнова закључује уговор о осигурању од одговорности односно да изнова пружа довољно средство обезбеђења, ако је то већ учинио у држави седишта. Постојање осигурања односно довољног обезбеђења пружалац услуге из државе ЕЕП може да доказује исправом која му је издата у држави седишта, у складу с одредбама члана 5.

Ако осигурање од одговорности односно средство обезбеђења из државе ЕЕП делимично покрива ризик одговорности за штету од опасне услуге, пружалац услуге је дужан да пружи довољно обезбеђење за ризик који није покривен (став 4).

Члан 25.

Прописано је да је суд дужан да прихвати довољно средство обезбеђења из државе ЕЕП. То се односи на случајеве када суд, у извршном

поступку, обавезе пружаоца услуге са седиштем у држави ЕЕП да обезбеди испуњење своје обавезе.

Члан 26.

Уређена је пословна комуникација регулисаних професија, и то начелна слобода ове комуникације и њена ограничења по изузетку. Под регулисаном професијом мисли се на професионалну делатност за чије обављање се законом или другим општим актом захтева поседовање одређених професионалних или стручних квалификација (примерице, формално образовање, стручно оспособљавање или радно искуство након завршетка формалног образовања), посебно ако је коришћење професионалним звањем условљено поседовањем ових квалификација, а обављање делатности чланством у професионалном или струковном удружењу или организацији (вид. члан 2. став 1. тачка 15). Под пословном комуникацијом мисли се на давање информација у циљу промовисања робе, услуга или пословног угледа правног или физичког лица које се бави привредном делатношћу или регулисаном професијом (вид. члан 2. став 1. тачка 16).

Према ставу 1. лице које се бави регулисаном професијом има право да промовише своје услуге и добар пословни углед, у складу с правилима струке и професионалне етике, на начин који одговара природи дате регулисане професије, чувајући пословну тајну и достојанство, самосталност и независност своје професије.

У ставу 2. прописано је да када то налаже јавни интерес (вид. члан 2. став 1. тачка 14), пословна комуникација лица која се баве одређеном регулисаном професијом може да се ограничи правилима струке односно кодексом професионалне етике, на сразмеран и недискриминаторан начин.

Према ставу 3. истог члана, прописи којима се уређује пословна комуникација регулисане професије усклађују се са. Ова одредба је сасвим начелна и свој пун смисао може да оствари тек ако се у једном стратешком документу Владе Републике Србије прецизира да овлашћени предлагач предлаже измену прописа из члана 26. став 3. У том стратешком документу требало би предвидети и рокове у овлашћени предлагач предлаже поменуте измене, с тим што и њихова примена треба да буде одложена до дана приступања Републике Србије Европској унији.

Члан 27.

Начелно је гарантована слобода пружања мешовитих услуга. Мешовита услуга се састоји од барем две различите самосталне услужне привредне делатности, које пружалац услуга обавља самостално или их заједнички или партнерски обављају два или више пружалаца услуга (вид. члан 2. став 1. тачка 6).

У ставу 2. прописани су услови под којима лица која се баве регулисаним професијама, као и лица која обављају послове акредитације, издавања сертификата, техничког надзора, испитивања или тестирања, могу да учествују у пружању мешовитих услуга. Ови услови морају да буду кумулативно испуњени: да не постоји сукоб интереса односно неспојивост лица која заједно пружају мешовиту услугу; да је осигурана самосталност и независност услужне делатности за коју је законом прописано да је самостална и независна; да су правила струке и професионалне етике, а нарочито правила о професионалној тајни, која обавезују пружаоце мешовите услуге међусобно усклађена.

Одредбом става 3. истог члана прописано је да, у циљу поштовања побројаних услова, слободно пружање мешовитих услуга може да се ограничи законом, на сразмеран и недискриминаторан начин. Примера ради, држава може да забрани да адвокат и рачуновођа заједно пружају мешовиту услугу, односно да једно лице обавља обе делатности, јер припаднике те две

регулисане професије обавезују различита правила о професионалној тајни (Judgment of 19 February 2002, Wouters, C-309/99, paragraph 104).

Члан 28.

Прописане су одредбе програмског карактера које дефинишу политику квалитета и безбедности услуга и прецизирају мере и активности које држава предузима ради остваривања циљева те политике.

Сличне програмске одредбе садрже и други закони. (вид. Закон о енергетици, „Службени гласник РС”, број 145/14 - енергетска политика; Закон о иновационој делатности, „Службени гласник РС” бр. 110/05, 18/10 и 55/13 - иновациона политика; Закон о јавном здрављу, „Службени гласник РС” број 72/09 – јавно здравствена политика; Закон о буџетском систему, „Службени гласник РС” бр. 54/09, 73/10, 101/10, 101/11, 93/12, 62/13, 63/13-исправка, 108/13, 142/14, 68/15- др. закон и 103/15- фискална политика итд.

Према одредбама члана 28. Република Србија предузима мере и активности ради остваривања дугорочног циља обезбеђења системских услова за унапређење безбедности и квалитета услуга које се пружају на њеној територији, као што су: мере и активности којима подстиче пружаоце услуга да самостално одржавају и унапређују квалитет својих услуга, тако што приступају системима независне сертификације, односно доносе повеље квалитета или приступају таквим повељама; обавештавање пружалаца и корисника услуга, на приступачан и поуздан начин, о значењу и условима за добијање различитих ознака квалитета у услужним делатностима; мере и активности којима подстиче професионална и струковна удружења и организације, као и удружења и савезе удружења за заштиту потрошача, на сарадњу с професионалним, струковним и потрошачким организацијама из држава ЕЕП, ради контроле, очувања и унапређења безбедности и квалитета услуга; мере и активности којима подстиче развој система независног оцењивања квалитета услуга и сертификације пружалаца услуга.

АДМИНИСТРАТИВНА САРАДЊА (чл. 29–35)

Република Србија је прихватила обавезу сарадње с државама ЕЕП у спровођењу надзора над пружаоцима услуга, с циљем да се обезбеди и унапреди квалитет и безбедност пружених услуга на јединственом тржишту. Ефикасна административна сарадња између државе седишта и државе у којој се услуге пружају представља једини начин да се осигура законито и безбедно прекогранично обављање услужних делатности. У чл. 29–35 уређује се административна сарадња Републике Србије са државама ЕЕП у спровођењу надзора над пружаоцима услуга, а посебно надлежност Републике Србије у случају надзора над прекограничним пружањем услуга. Ова правила односе се на надзор који органи јавне власти Републике Србије обављају како над пружаоцима услуга са седиштем у Србији, тако и над пружаоцима услуга са седиштем у некој од држава ЕЕП. У обе ситуације могуће је да органи јавне власти Републике Србије поступају самостално или на захтев државе седишта. Наиме, Предлог закона о услугама садржи правила која се односе на четири врсте надзора који обављају органи јавне власти Републике Србије на територији Републике Србије: надзор над пружаоцима услуга са седиштем у Републици Србији (члан 30); надзор над пружаоцима услуга са седиштем у Републици Србији на захтев државе ЕЕП (члан 31); надзор над пружаоцима услуга са седиштем у држави ЕЕП (члан 32); и надзор над пружаоцима услуга са седиштем у држави ЕЕП на захтев државе седишта (члан 33). У потоњим члановима налазе се и правила по којима орган јавне власти Републике Србије захтева од надлежног органа државе ЕЕП да обави надзор над пружаоцем

услуга на својој територији; затим правила о мерама упозорења; и правила по којима се обавља размена података о пословном угледу пружалаца услуга.

Члан 29.

Прописано је да Република Србија приступа ИМИ систему за административну сарадњу и електронску размену података с државама ЕЕП. Држава то чини у циљу контроле, очувања и унапређења квалитета и безбедности услуга, као и надзора над понашањем пружалаца услуга у правном промету. Информациони систем унутрашњег тржишта јесте електронски систем који је развила Европска комисија и који служи државама ЕЕП за електронску административну сарадњу, то јест за електронску размену података у наведеним областима, уз коришћење унапред преведених образаца и могућност машинског превођења. ИМИ систем олакшава контролу безбедности услуга, доприноси поједностављивању поступака за добијање сагласности за пружање услуга, умањује трошкове приступа услугама, доприноси заштити потрошача. То је информациони систем за административну сарадњу и електронску размену података између надлежних органа држава ЕЕП у областима као што су услуге, електронска трговина, професионалне квалификације, права пацијената у прекограничној здравственој заштити, и друго (вид. члан 2. став 1. тачка 18).

У ставу 2. прописано је да су органи јавне власти Републике Србије дужни да путем ИМИ система сарађују с надлежним органима држава ЕЕП, а нарочито да: размењују податке од значаја за контролу, очување и унапређење квалитета и безбедности услуга с надлежним органима држава ЕЕП; учествују у поступку узајамне помоћи из члана 17; на образложени захтев надлежног органа државе ЕЕП у разумном року доставе податке о пружаоцу услуге или о услузи; на образложени захтев надлежног органа државе ЕЕП у разумном року спроведу инспекцијски или други облик надзора или контроле у складу са законом; обавесте без одлагања надлежни орган државе ЕЕП о препрекама за поступање по примљеном захтеву, ради даље сарадње на отклањању тих препрека; омогуће надлежним органима државе ЕЕП увид у регистре пружалаца услуга под условима који важе за домаће органе јавне власти; обавесте Европску комисију о томе да надлежни орган државе ЕЕП не испуњава обавезу сарадње у оквиру ИМИ система.

У ставу 3. прецизирано је да је орган јавне власти дужан да информације које је добио путем ИМИ система користи само у оне сврхе за које их је захтевао.

У ставу 4. прописано је да послове координације рада органа јавне власти Републике Србије у ИМИ систему обавља Министарство надлежно за послове који се односе на функционисање тржишта и промет услуга, у својству Националног координатора.

Према ставу 5. Влада посебним прописом уређује спровођење административне сарадње и електронске размене података с државама ЕЕП путем ИМИ система, а нарочито рад Националног координатора и сарадњу у вези с надзором над пружањем услуга и предузимањем мера упозорења.

Према ставу 6. сарадња и размена података путем ИМИ система уређује се и обавља у складу са законом којим се домаће право усаглашава с правом Европске уније у области заштите података о личности. Ту се мисли на: Директиву 95/46/ЕЗ о заштити грађана у вези са обрадом података о личности и Директиву 2002/58/ЕЗ о обради података о личности и заштити приватности у области електронских комуникација.

Члан 30.

Уређује надзор над пружаоцима услуга са седиштем у Републици Србији. Органи јавне власти Републике Србије врше надзор и контролу

пословања пружалаца услуга са седиштем у Републици Србији. Овим је обухваћено и прекогранично пружање услуга, као и ситуације када пословање услуга са седиштем у Републици Србији ствара опасност од штете у држави ЕЕП. Када описани надзор и контрола подразумевају предузимање материјалних радњи на територији државе ЕЕП, орган јавне власти путем ИМИ система захтева од надлежног органа државе ЕЕП да предузме те радње.

Члан 31.

Уређује надзор над пружаоцима услуга са седиштем у Републици Србији на захтев државе ЕЕП: Поред наведеног самосталног надзора и контроле из члана 30. надзор и контрола пословања пружалаца услуга са седиштем у Републици Србији спроводи се на образложени захтев надлежног органа државе ЕЕП. Орган јавне власти дужан је да путем ИМИ система, на образложени захтев надлежног органа државе ЕЕП, у најкраћем року достави податке о пружаоцу услуге са седиштем у Републици Србији. То подразумева и потврђивање да предметни пружалац услуге има седиште у Републици Србији, односно да предметни пружалац услуге, према сазнањима органа јавне власти, обавља своју делатност у складу са законом. Орган јавне власти дужан је да у разумном року на образложени захтев надлежног органа државе ЕЕП спроведе инспекцијски или други облик надзора или контроле, односно да предузме друге мере у складу са законом према пружаоцу услуге са седиштем у Републици Србији, те да путем ИМИ система обавести надлежни орган државе ЕЕП о спроведеном надзору односно о предузетим мерама. У таквом случају, орган јавне власти предузима мере у складу са законом, које по његовој процени најбоље одговарају разлозима због којих му се обратио надлежни орган државе ЕЕП.

Члан 32.

Прописан је надзор над пружаоцима услуга са седиштем у држави ЕЕП. Наиме, органи јавне власти Републике Србије врше надзор и контролу пословања пружалаца услуга са седиштем у држави ЕЕП, који пружају услуге на територији Републике Србије. У таквим случајевима, поступање органа јавне власти не сме да буде дискриминаторно по основу државе седишта пружаоца услуге; и мора да буде сразмерно разлозима због којих се спроводе надзор и контрола. Надзор и контрола испуњености посебних услова за прекогранично пружање услуга на територији Републике Србије који су прописани у складу с чл. 13, 14. и 15. не сматра се дискриминаторним поступањем органа јавне власти. Наиме, у поменутих члановима прописано је када, изузетно, може да се ограничи начелно гарантована слобода прекограничног пружања услуга, то јест да се пропишу посебни услови за прекогранично обављање услужне делатности у Републици Србији. Провера испуњености тих услова не представља дискриминаторно поступање органа јавне власти Републике Србије по основу државе седишта пружаоца услуге, јер су ови услови по природи ствари прописани само за пружаоце који се нису пословно настанили у Републици Србији.

Члан 33.

Уређује надзор над пружаоцима услуга са седиштем у држави ЕЕП на захтев државе седишта: Поред самосталног надзора и контроле из члана 32. надзор и контрола пословања пружалаца услуга са седиштем у држави ЕЕП, који пружају услуге на територији Републике Србије, спроводи се на образложени захтев надлежног органа државе седишта. Орган јавне власти дужан је да у разумном року на образложени захтев надлежног органа државе ЕЕП спроведе инспекцијски или други облик надзора или контроле, односно да предузме друге мере у складу са законом према пружаоцу услуге са седиштем

у тој држави, те да путем ИМИ система обавести надлежни орган државе ЕЕП о спроведеном надзору односно о предузетим мерама. У таквим случајевима орган јавне власти предузима мере у складу са законом, које по његовој процени најбоље одговарају разлозима због којих му се обратио надлежни орган државе ЕЕП.

Члан 34.

Уређене су мере упозорења путем ИМИ система у контексту прекограничног пружања услуга. Одредба става 1. односи се на случај када орган јавне власти Републике Србије утврди да одређене радње, околности или начин обављања услужне делатности пружаоца услуге који има седиште у Републици Србији а пружа услуге у држави ЕЕП, угрожавају или прете да угрозе здравље или безбедност људи или животну средину. Он је тада дужан да путем ИМИ система без одлагања о својим сазнањима обавести све државе ЕЕП и Европску комисију.

Члан 35.

Прописана је размена података о пословном угледу пружалаца услуга који своје услужне делатности обављају прекогранично, то јест изван државе у којој су пословно настањени. Орган јавне власти Републике Србије дужан је да на образложени захтев надлежног органа државе ЕЕП путем ИМИ система у разумном року достави податке од непосредног значаја за оцену стручности и професионалне поузданости пружаоца услуге, те да обавести пружаоца услуге о извршеном достављању (став 1).

С друге стране, када за то постоји законит и оправдан интерес, орган јавне власти Републике Србије путем ИМИ система подноси образложени захтев надлежном органу државе ЕЕП за достављање података од непосредног значаја за оцену стручности и професионалне поузданости пружаоца услуге (став 2).

У ставу 3. прописано је да орган јавне власти Републике Србије, на образложени захтев надлежног органа државе ЕЕП, путем ИМИ система доставља податке о одлуци која је донета односно санкцији која је изречена у дисциплинском, прекршајном или кривичном поступку који је у Србији вођен против пружаоца услуге, уз навођење прописа који су примењени. За овакво поступање органа јавне власти Републике Србије неопходно је да је предметна одлука постала правноснажна и извршна и да је она од непосредног значаја за оцену стручности и професионалне поузданости пружаоца услуге. У осталим случајевима (када се не ради о дисциплинском, прекршајном, односно кривичном поступку), орган јавне власти Републике Србије, на образложени захтев надлежног органа државе ЕЕП, путем ИМИ система доставља податке о току поступка, изјављеним правним лековима и времену које је нормално потребно за доношење правноснажне и извршне одлуке.

НАДЗОР (чл. 36–37)

Члан 36.

Прописано је да надзор над спровођењем овог прописа и на основу њега донетих прописа врши министарство које обавља послове који се односе на функционисање тржишта и промет услуга. Инспекцијски надзор над спровођењем овог закона, те прописа који су донети на основу овог закона, подељен је између министарства које обавља послове који се односе на функционисање тржишта и промет услуга (које поступа преко тржишних инспектора) и министарстава која обављају послове који се односе на обављање одређених услужних делатности (која такође поступају преко одговарајућих инспектора). Постоји законска обавеза органа јавне власти и

пужалаца услуга да на захтев министарства надлежног за функционисање тржишта и промет услуга достављају податке који су неопходни за надзор, као и законска обавеза тог министарства да добијене податке користи искључиво у сврхе у које их је захтевало и у складу с прописима о заштити података о личности.

Члан 37.

Прописано је да у вршењу инспекцијског надзора, инспектор проверава да ли је пужалац услуге, противно тачно наведеним одредбама овог закона, обављао услужну делатност на територији Републике Србије без прописане сагласности; повредио законску обавезу обавештавања ЈЕКТ-а о одређеним чињеницама; обављао услужну делатност на начин који дискриминише корисника услуга по основу седишта односно држављанства, пребивалишта или боравишта; прописао дискриминаторну одредбу у својим општим условима пословања; повредио законску обавезу предуговорног обавештавања корисника услуге; пропустио да закључи уговор о осигурању од одговорности односно да пружи довољно обезбеђење за обавезу накнаде штете која је причињена обављањем опасне услужне делатности; промовисао своје услуге или добар пословни углед на начин који није допуштен; пужао мешовиту услугу на начин који је законом забрањен; пропустио да поступи по налогу инспектора (које је раније донето у вршењу инспекцијског надзора над спровођењем овог закона, те прописа који су донети на основу овог закона).

У случају да инспектор утврди постојање неке од наведених неправилности, а у зависности од тога која неправилност је у питању, у члану 37. предвиђене су три могућности: инспектор доноси решење којим налаже начин и рок за отклањање утврђене неправилности (против тог решења допуштена је жалба министру у року од осам дана од дана пријема); инспектор издаје прекршајни налог у складу са законом којим се уређује издавање прекршајног налога (у случајевима када је прописана новчана казна у фиксном износу); инспектор иницира покретање поступка пред одговарајућим професионалним или струковним удружењем или организацијом.

КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ (чл. 38–40)

Члан 38.

Прописана је прекршајна одговорност правног лица, физичког лица, одговорног лица у правном лицу, односно предузетника, ако: обавља услужну делатност на територији Републике Србије без прописане сагласности из члана 8. став 2; пропусти да у року од седам дана обавести ЈЕКТ о оснивању зависног друштва у циљу обављања услужне делатности за коју је добио сагласност, противно одредби члана 10. став 3; пропусти да у року од седам дана обавести ЈЕКТ о томе да више не испуњава неки од услова за добијање сагласности, противно одредби члана 10. став 3; обавља услужну делатност на начин који дискриминише корисника услуга по основу седишта односно држављанства, пребивалишта или боравишта, противно одредбама члана 19. став 1. тачка 1); не закључи уговор о осигурању од одговорности односно не пружи довољно обезбеђење за обавезу накнаде штете у складу с чланом 24. ст. 1. и 4; промовише своје услуге или добар пословни углед противно одредби члана 26. став 2.; учествује у пужању мешовите услуге у супротности с чланом 27. ст. 2. и 3; пропише дискриминаторну одредбу у општим условима пословања, противно одредби члана 19, став 4; Прописани су и износи у којима се изричу новчане казне за наведене прекршаје.

Члан 39.

Прописане су новчане казне у фиксном износу које се изричу за прекршај правном лицу, физичком лицу, одговорном лицу у правном лицу, односно предузетнику, ако: кориснику услуга не стави на располагање податке из члана 22. овог закона на начин који је прописан у члану 21, став 3; кориснику услуга, на захтев, не стави на располагање податке из члана 23; не поступи по решењу инспектора из члана 37. став 2.

ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ (чл. 40–42)

Члан 40.

Предвиђено је да Влада, у року од једне године од ступања на снагу овог закона, посебним прописом из члана 6. став 6. уређује поступак прикупљања и размене података између органа јавне власти и надлежног министарства (то јест, министарства које обавља послове који се односе на функционисање тржишта и промет услуга) преко ЈЕКТ-а. Такође, предвиђено је да ће се прописи из члана 4. став 1. и члана 26. став 3. овог закона ускладити с овим законом до дана приступања Републике Србије Европској унији, као и да су пружаоци услуга дужни да своје опште акте ускладе са овим прописом до дана приступања Републике Србије Европској унији.

Члан 41.

Предвиђене су развојне етапе Јединствене електронске контактне тачке (ЈЕКТ) из члана 6. У року од две године од ступања на снагу овог закона, министарство које обавља послове који се односе на функционисање тржишта и промет услуга дужно је да успостави ЈЕКТ. До почетка примене овог закона поменуто министарство преко ЈЕКТ-а обавља послове бесплатног обавештавања свих заинтересованих лица о условима и поступцима за остваривање права на пословно настањивање односно за добијање сагласности за пружање услуга у Републици Србији. Другим речима, све до приступања Републике Србије Европској унији, ЈЕКТ има информативну функцију, то јест, обавља искључиво послове обавештавања пружалаца и корисника услуга. Од почетка примене овог закона, министарство које обавља послове који се односе на функционисање тржишта и промет услуга дужно је да преко ЈЕКТ-а обавља и друге послове предвиђене овим законом.

Члан 42.

Прописано је да ступање на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, осим одредаба члана 5. и чл. 7-39. овог закона, које се примењују од дана приступања Републике Србије Европској унији.

IV. СРЕДСТВА ПОТРЕБНА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

Када су у питању привредни субјекти и то они који су постојећи и потенцијални пружаоци услуга, примена закона у будућем периоду, и то у кратком року најпре, може створити овој категорији субјеката одређене трошкове, а они су излистани у одговору на претходно питање. У средњем и дугом року, када усагласе своје пословање и акта са одредбама из Предлог закона, не би требало да буде фиксних трошкова које ће морати да снесе. Међутим, у одређеним ситуацијама које су наведене у одговору на претходно питање, може доћи до додатних трошкова које ће ови субјекти морати да снесе,

а то умногоме зависи од најразличитијег спектра разлога, па између осталог и од тога да ли ће поштовати одредбе Предлог закона или не.

Овде треба напоменути и да отварање граница и долазак нове конкуренције треба да подстакне пружаоце услуга да улажу додатно у кадрове и технологију, и то ће неминовно носити одређене трошкове ако привредни субјекти настоје да подигну ниво своје конкурентности. Такође, привредни субјекти ће имати и трошкове прилагођавања новим условима пословања услед јачања стране конкуренције на домаћем тржишту и доласка озбиљнијих конкурената.

Када су грађани у питању, и други корисници услуга, ни на кратак, средњи ни дуги рок не би требало да буде додатних трошкова које ће морати да снесу због примене Предлога закона.

Усклађивање прописа у овој области подразумева и успостављање јединствених контактних тачака преко којих ће пружаоцима и корисницима услуга бити обезбеђене све информације које су неопходне за отпочињање посла, као и могућност да све процедуре заврше електронским путем. Коришћење јединствених тачака контакта значајно смањује трошкове трансакција и предузећа и управних органа. Наиме, према истраживању употребе Јединствене тачке контакта, она у Холандији може да донесе уштеду од око 60 милиона евра годишње, док према истраживању спроведеном од стране Велике Британије, коришћење предности Јединствене тачке контакта треба да омогући уштеду између 3,8 и 13,7 евра по трансакцији и представља потенцијалне краткорочне добитке од око 20 милиона евра у тој земљи.

Додатни трошкови који ће настати током примене закона су они који ће настати у току успостављања ЈЕКТ-а. За ову сврху потребна су додатна средства у износу од 2.500.0000 евра које надлежно министарство настоји да обезбеди из међународних извора финансирања. Пројекција је направљена на бази анализе средстава које су друге земље добиле за успостављање ЈЕКТ - а из међународних извора финансирања. Тако, на пример, Румунија је добила 7.000.000 евра, Естонија 5.000.000 евра, док је Словенија добила 4.800.000 евра.

Осим тога, за спровођење овог закона потребно је обезбедити средства у буџету Републике Србије за 2017. годину на разделима Министарства трговине, туризма и телекомуникација.

Предлог закона о услугама предвиђено је успостављање Јединствене електронске контактне тачке, државног електронског сервиса на српском и енглеском језику, путем којег органи јавне власти Републике Србије размењују информације међу собом и с надлежним органима држава Европског економског простора, а сва заинтересована лица могу бесплатно да се обавесте о условима и поступцима за остваривање права на пословно настањивање односно за добијање сагласности за пружање услуга у Републици Србији и државама Европског економског простора. Министарство надлежно за послове који се односе на функционисање тржишта и промет услуга образује организациону јединицу у своме саставу која успоставља Јединствену електронску контактну тачку и њоме управља. Надлежно министарство се стара да Јединствена електронска контактна тачка буде ажурна, прегледна, јасна и једноставна за коришћење. Органи јавне власти су дужни да надлежном министарству благовремено доставе потпуне податке из свог делокруга који су од значаја за ажурност ЈЕКТ-а.

Имајући у виду велики број захтева које је потребно испунити да би Јединствена електронска контактна тачка функционисала неопходно је појачати административне капацитете Министарства. С обзиром да је успостављање Јединствене електронске контактне тачке предвиђено у две фазе и да је

завршетак I фазе планиран за период од две године након доношења закона, Министарство је предвидело пријем две особе у 2017. години, једног саветника и једног самосталног саветника.

Такође, пуна примена закона, уласком Републике Србије у Европску унију подразумева обавезу административне сарадње са свим државама чланицама Европског економског простора преко ИМИ систему за административну сарадњу и електронску размену података. Предлогом је предвиђено да Министарство надлежно за послове који се односе на функционисање тржишта и промет услуга обавља послове координације рада органа јавне власти Републике Србије у ИМИ систему.

АНАЛИЗА ЕФЕКТА ПРОПИСА

Увод

Функционисање јединственог тржишта Европске уније заснива се на четири основне слободе: слободи кретања роба, људи, услуга и капитала. Слобода пружања услуга подразумева привремено или повремено пружање услуга ван граница матичне државе. Регулисање сфере услуга предвиђено је још Уговором о оснивању Европске заједнице. Међутим, опште дефинисање с једне стране, и раст активности у овој области са друге стране, довели су до појаве великог броја захтева за коначним разрешењем пред Судом правде Европске уније. Судска пракса није била довољна за спровођење овог начела и било је очигледно да је ову област било потребно регулисати посебним правним актима. Донето је више директива које су парцијално регулисале поједине области што није могло довести до стварања јединственог тржишта услуга.

С обзиром на то да је конкурентно тржиште услуга од суштинске важности за унапређење економског раста и стварање радних места у Европској унији, а да се анализом сектора услуга дошло до закључка да постоје бројне препреке које спречавају пружаоце услуга, посебно мала и средња предузећа, да прошире своје пословање изван националних граница и да у потпуности искористе предности унутрашњег тржишта Европске уније, Европски парламент је 12. децембра 2006. године усвојио Директиву 2006/123/ЕЗ о услугама на унутрашњем тржишту у циљу усаглашавања различитих приступа регулисању сектора услуга. Различити прописи у области услуга имали су негативан утицај на конкурентност привреде Европске уније. Стога је циљ Директиве о услугама - стварање јединственог тржишта услуга укидањем препрека у пружању услуга између држава чланица. Директива о услугама настоји да на два начина утиче на конкурентност једног дела пружаоца услуга (Директивом о услугама су дефинисане услуге које је могуће прекогранично пружати):

- Уклањањем препрека за несметано прекогранично пружање услуга, и
- Административним поједностављењем.

Директива о услугама садржи одредбе које олакшавају пружаоцима услуга да се пословно настане у другим државама чланицама као и прекогранично пружање услуга, односно пружање услуга на територији држава чланица изван државе оснивања. Осим тога, Директива подразумева и успостављање Јединствене контактне тачке, места на коме ће сви пружаоци и корисници услуга моћи да добију све неопходне информације за отпочињање и обављање одређене услужне делатности и да све процедуре заврше електронским путем.

У складу са Споразумом о стабилизацији и придруживању, поглавље III Пружање услуга, члан 59. РС (у даљем тексту: РС) је усмерена ка усклађивању свог законодавног оквира са правним тековинама Европске уније које се односе на услуге. РС се обавезала на усклађивање прописа у овој области, и то доношењем прописа којим ће бити потпуно транспонована Директива о услугама и усклађивањем секторских прописа.

Пре доношења одлуке о изради Предлога закона о услугама (у даљем тексту: Предлог закона), као и у току израде самог Предлога закона, рађена је анализа усаглашености постојећег нормативног оквира у РС са Директивом о услугама. На дан 31. октобра 2015. године, а на основу урађене анализе, дошло се до закључка да је одређени број одредаба домаћих прописа у очигледном неслагласју с Директивом о услугама. Такође, дошло се до закључка да има одредаба које би требало преиспитати након што се донесе Предлог закона. У конкретним случајевима, потребно је преиспитати да ли постоји јавни интерес

чија заштита, по правилима саме Директиве, оправдава постојећа национална решења. Са друге стране, неке услужне делатности на које се односи Директива о услугама нису посебно уређене у правном поретку РС. Читав низ секторских закона пропушта да се уопште осврне на питање прекограничног пружања услуга, односно и не разматра могућност да се у РС пословно настани пружалац услуга с примарним седиштем у иностранству. Збирно гледано, потребно је са Директивом о услугама усагласити 50 важећих закона, 29 правилника, 2 уредбе, 3 статута и 1 кодекс.

Имајући у виду наведене закључке урађених анализа постојећег нормативног оквира и потенцијалних ефеката разматраних опција (описаних у делу 3. ове Анализе ефеката), донета је одлука да се, најпре, изради Предлог закона као кровни закон којим се уређују право на пословно настањивање и слобода прекограничног пружања услуга, а да се онда приступи свобухватном усклађивању секторских прописа са усвојеним решењима и Директивом о услугама.

У Прилогу 1. ове Анализе ефеката дат је индикативни преглед услуга на које се Директива о услугама примењује. Имајући у виду овај преглед, и детаљну анализу примене Директиве о услугама у земљама Европског економског простора (у даљем тексту: ЕЕП), предлагач је у Предлогу закона формулисао опсег примене Директиве о услугама на тај начин што се Предлог закона примењује на услуге које држављани РС или државе ЕЕП односно правна лица са седиштем у РС или држави ЕЕП пружају на територији РС, као и на услуге које држављани РС односно правна лица са седиштем у РС пружају на територији држава ЕЕП. Са друге стране, Предлог закона предвиђа и аспекте на које се предложене одредбе не односе, а то су: начин на који су дефинисане и уређене услуге од општег економског интереса, либерализација пружања тих услуга; приватизација правних лица која пружају услуге; остваривање људских и мањинских права; начин на који су уређени радни односи, безбедност и здравље на раду, социјална заштита, опорезивање; област кривичног права; одређивање меродавног права; мере којима се штити или унапређује културна или језичка разноврсност или медијски плурализам; укидање монопола у пружању услуга и државна помоћ. Такође, Предлогом закона предвиђено је да се предложене одредбе не примењују на: услуге од општег интереса; финансијске услуге; услуге електронских комуникација, те електронске комуникационе мреже и припадајућа средства; услуге у области саобраћаја, укључујући ваздушни, железнички и друмски саобраћај, јавни градски превоз и такси, превоз санитарним возилом и возилом хитне медицинске помоћи, те аеродромске и лучке службе; услуге привременог запошљавања; послове здравствене заштите који обухватају спровођење мера за очување и унапређење здравља грађана, спречавање, сузбијање и рано откривање болести, повреда и других поремећаја здравља и благовремено и ефикасно лечење и рехабилитацију, а обавља их здравствени радник у здравственој установи или приватној пракси; аудиовизуелне услуге, укључујући телевизијско и радијско емитовање и биоскопске пројекције; приређивање игара на срећу; услуге приватног обезбеђења; услуге социјалне заштите које пружају установе социјалне заштите и други субјекти у социјалној заштити у складу са законом, као и делатност удружења основаних ради остваривања хуманитарних циљева; вршење пренетих или поверених јавних овлашћења, укључујући јавнобележничку делатност и послове извршитеља. Истицање услуга на које се одредбе Предлога закона не примењују у овој Анализи ефеката је од изузетног значаја како би се прецизније сагледала величина потенцијалних ефеката које ће примена предложених одредаба изазвати грађанима и привреди.

1. Проблеми које акт треба да реши

Постојећи правни оквир у РС не пружа довољне могућности за унапређење области пружања услуга. Услужне делатности нису уређене једним свеобухватним прописом у РС, већ, пре свега, Законом о трговини¹, затим општим прописима који уређују право на пословно настањивање², као и читавим низом секторских закона³. Овако компликован правни оквир често ствара потешкоће постојећим и потенцијалним пружаоцима услуга приликом сагледавања, анализе и испуњавања постојећих захтева за пружање одређених услуга, а који су наметнути важећим прописима и морају да се поштују.

Ово је само један од проблема које Закон о услугама треба да реши, а представља последицу кључног проблема који је дефинисан на следећи начин:

Ограничена права и слободе у вези са пословним настањивањем и прекограничним пружањем услуга.

Такође, непостојање јединственог електронског сервиса којем би могла да приступе сва заинтересована лица и обавесте се о условима и поступцима за остваривање права на пословно настањивање, односно за добијање сагласности за пружање услуга, има за последицу да РС има недовољну административну сарадњу са државама ЕЕП, што се такође одражава и на интегрисаност домаћег тржишта услуга у јединствено тржиште ЕЕП.

Дефиниције кључног проблема, његових узрока и последица	
Последице	<ul style="list-style-type: none"> - Неинтегрисаност домаћег тржишта услуга у јединствено тржиште ЕЕП - Непостојање свеобухватног система којим се одржава, унапређује и штити висок степен безбедности и квалитета пружених услуга - Недовољна административна сарадња са државама Европског економског простора ЕЕП - Ограничена конкуренција у услужним делатностима - Непостојање потпуне и функционалне тржишне привреде - Спора изградња модерне структуре тржишта и области трговине робама и услугама

¹ „Службени гласник РС”, бр. 53/10 и 10/13

² Закон о привредним друштвима („Службени гласник РС”, бр. 36/11, 99/11, 83/14 – др. закон и 5/15), Закон о поступку регистрације у Агенцији за привредне регистре („Службени гласник РС”, бр. 99/11 и 83/14)

³ Закон о адвокатури („Службени гласник РС”, бр. 31/11 и 24/12 – одлука УС), Закон о безбедности и здрављу на раду („Службени гласник РС”, бр. 101/05), Закон о запошљавању и осигурању за случај незапослености („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10 и 38/15), Закон о Закону о задругама („Службени гласник РС”, бр. 57/89) и Закон о задругама („Службени лист СРЈ”, бр. 41/96, оба с бројним изменама и допунама), Закон о ревизији („Службени гласник РС”, бр. 62/13), Закон о планирању и изградњи („Службени гласник РС”, бр. 72/09 с бројним изменама и допунама), Закон о ветеринарству („Службени гласник РС”, бр. 91/05, 30/10 и 93/12), Закон о туризму („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 99/11 – др. закон, 93/12 и 84/15), Закон о техничким захтевима за производе и оцењивању усаглашености („Службени гласник РС”, бр. 36/09), Закон о посредовању у промету и закупу непокретности („Службени гласник РС”, бр. 95/13)

Кључни проблем	<ul style="list-style-type: none"> - Ограничена права и слободe у вези са пословним настањивањем и прекограничним пружањем услуга
Узроци	<ul style="list-style-type: none"> - Споро усвајање институционалних прописа из домена тржишта, конкуренције и области пружања услуга - Неусклађен законодавни оквир РС са законодавством ЕУ (Директивом о услугама) и неусклађени захтеви који се односе на услове у погледу права и слобода у вези са пословним настањивањем и прекограничним пружањем услуга - Непотпуна регулисаност свих услужних делатности позитивним прописима РС - Недовољна либерализација тржишта услуга у РС - Постојање административних баријера у законодавству РС која отежавају, односно онемогућавају остваривање слободe кретања услуга, пословног настањивања и прекограничног пружања услуга (на пример, постојање услова за добијање сагласности за пружање одређених услуга) - Непостојање јединственог електронског сервиса којем могу да приступе сва заинтересована лица и обавесте се о условима и поступцима за остваривање права на пословно настањивање, односно за добијање сагласности за пружање услуга - Непостојање одговарајуће информационе и статистичке базе за доношење одговарајућих и правовремених одлука важних за тржиште и конкуренцију - Непостојање јединственог електронског сервиса за електронско спровођење управних поступака у услужним делатностима - Компликовани управни поступци за остваривање права на пословно настањивање и слободу прекограничног пружања услуга у РС - Недовољна саморегулација у услужним делатностима од стране професионалних и струковних удружења и организација

1.1. Подаци од значаја за сагледавање стања у области пружања услуга у РС

Област трговине робом и услугама једна је од најдинамичнијих области привреде у којој се одигравају врло интензивне промене због брзих и честих промена у друштвено економском окружењу.

На тренутном нивоу развијености РС, као и у другим земљама које су прошле исту фазу развоја, сектор услуга и његове главне компоненте – као што је, на пример, трговина - постају све значајнији фактор формирања БДП-а.

Значајан број привредних субјеката у РС послује у области пружања услуга. У Табели у Прилогу 2. ове Анализе ефеката, представљен је број регистрованих активних пословних субјеката у РС према правној форми (облику организовања) и сектору делатности према Класификацији делатности, при чему је процена предлагача да се не баве баш сви субјекти услужним делатностима на које се примењује Директива о услугама, а сходно томе и решења предложена у Предлогу закона (услужним делатностима се делимично баве привредни субјекти у следећим областима: пољопривреда, шумарство и рибарство; снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизацијом; снабдевање водом, управљање отпадним водама, контролисање процеса уклањања отпада и сличне активности; грађевинарство;

информисање и комуникације; стручне, научне, иновационе и техничке делатности; административне и помоћне услужне делатности).

Како би се боље сагледао ефекат либерализације тржишта услуга у периоду од потписивања Споразума о стабилизацији и придруживању, анализирани су различити показатељи у наставу ове Анализе ефеката, и то на основу података из Прилога 3.⁴ Наиме, од 2010. до 2013. године, привредна друштва су пословала позитивно. Привредна друштва регистрована у секторима G - Трговина на велико и мало, поправка моторних возила и мотоцикала, J – Информисање и комуникације, M – Стручне, научне, иновационе и техничке делатности константно показују позитиван резултат, као и A – Административне и услужне делатности од 2011. године. Привредна друштва регистрована у сектору I – Услуге смештаја и исхране показују негативан резултат, међутим бележи се побољшање у овом периоду са благим падом у 2013. години. Негативан резултат има сектор L - Пословање некретнинама који је у 2011. години забележио побољшање, а након тога драстично лошији резултат, што се свакако не може приписати либерализацији тржишта услуга, већ превасходно интерним, друштвено-политичким околностима у РС и куповној моћи становништва, који заједно узети - нису повољни за развој сектора грађевинарства и пословање некретнинама.

Такође, према показатељима профитабилности (Табела: Стопа приноса на укупна средства после опорезивања, Табела: Стопа приноса на сопствени капитал после опорезивања, Табела: Општи ратио ликвидности из Прилога 3.), привредна друштва бележе боље резултате у 2011. години, након чега је уследио пад, али не на ниво од пре 2011. године. Међутим, сектори G - Трговина на велико и мало, поправка моторних возила и мотоцикала, J – Информисање и комуникације, M – Стручне, научне, иновационе и техничке делатности као и A – Административне и услужне делатности од 2011. године бележе значајно боље резултате у односу на укупне показатеље привредних друштава. Негативне показатеље профитабилности показују сектори I – Услуге смештаја и исхране и L - Пословање некретнинама.

Популарност сектора услуга, који је на нивоу Европске уније генератор запошљавања, показује раст броја запослених у услужним секторима: G - Трговина на велико и мало, поправка моторних возила и мотоцикала, J – Информисање и комуникације, M – Стручне, научне, иновационе и техничке делатности, A – Административне и услужне делатности, I – Услуге смештаја и исхране, L - Пословање некретнинама, Уметност забава и рекреација и Остале услуге у којима збирно расте број запослених од 2012. до 2014. године (Табела: Запосленост по секторима), са 367.994 у 2012. години на 369.091 у 2013. години и 372.213 у 2014. години.⁵ Укупна запосленост у РС у овом периоду је, иначе, опала.

Такође, показатељ значаја сектора услуга је и то што је највећи број новооснованих привредних субјеката из сектора услуга. Скоро 50% новооснованих привредних субјеката је из сектора G -Трговина на велико и мало, поправка моторних возила и мотоцикала и M – Стручне, научне, иновационе и техничке делатности (Табела 9. Новооснована привредна друштва).

Зараде у номиналној вредности у бележе благи раст, осим у сектору Уметност, забава и рекреација. У реалној вредности, раст зарада у секторима J – Информисање и комуникације, M – Стручне, научне, иновационе и техничке делатности, A – Административне и услужне делатности, I – Услуге смештаја и

⁴ У питању су подаци Агенције за привредне регистре.

⁵ И према Попису становништва из 2011. године, највећи број економски активних лица у РС изјаснио се да се бави „услужним и трговачким занимањима” (16,1%) , што је износило укупно 372.058 лица.

исхране и Остале услуге је већи од показатеља на нивоу привреде (Табела 9. Зараде по секторима).

У даљој Анализи ефеката, представљени подаци и закључци су углавном фокусирани на трговину, с обзиром на то да трговина чини највећи део услужних делатности. Закључци су изведени на основу података из Прилога 4. ове Анализе ефеката.

Сектор услуга има велики удео у БДП-у и укупној запослености РС и креће се и до 55% БДП-а. Само трговина у укупном БДП –у учествује са скоро 10%, док у укупној запослености од 2000. године учествује просечно са око 17%. Када је у питању удео запослених у малопродаји и велепродаји у односу на укупну запосленост у РС у периоду између 2002. и 2014. године, он је значајан и углавном је био стабилан – кретао се од 15,58% у 2003. години до 20,19% у 2010. години. Међутим, сектор услуга и даље заостаје за земљама Европске уније где се у већини чланица учествује са око 65% у БДП-у.

У међународним поређењима обично се сектори Класификације делатности групишу у три велика сегмента (тј. нивоа агрегирања): пољопривреду, индустрију и услуге, па се њихове додате вредности могу мерити у односу на укупан БДВ – по делатностима⁶.

Када је у питању сегмент услуга, он све више добија на значају, са учешћем у БДВ-у од 59,0% у 2013. години. На основу сагледавања кретања БДП-а трговине у РС за период 2002-2014, у текућим ценама (трговине на велико и мало; поправка моторних возила и мотоцикала), БДП трговине је константно растао. Исти закључак важи и за кретање реалног БДП-а трговине у РС за период 2002-2014. године, у сталним ценама из 2010. године (трговина на велико и мало и поправка моторних возила и мотоцикала). Када је у питању стопа раста реалног БДП-а трговине у РС за период 2002-2014. године, у сталним ценама из 2010. године (трговина на велико и мало и поправка моторних возила и мотоцикала), она варира – највиша је била 2002. године, а најнижа (односно негативна) била је у 2009. години у време највеће економске кризе. У 2014. години, према процени Економског факултета у Београду, урађеној за потребе израде Стратегије развоја трговине РС, стопа раста је била негативна (-0,3%) углавном због велике негативне стопе трговине на мало (-4,6%).

Удео БДП-а трговине у БДП РС, у сталним и текућим ценама, у периоду 2002.-2014 године (трговина на велико и мало и поправка моторних возила и мотоцикала) мање више био је стабилан од 2005. године до 2014. године, и кретао се од 5,7% у 2002. години када је био најнижи до 10,3% у 2008. години када је био највиши. После тога уследио је благи пад.

У структури БДП-а трговине на бази сталних цена, у периоду од 2002.-2014. године (трговина на велико и мало и поправка моторних возила и мотоцикала), учешће трговине на велико, трговине на мало и поправке моторних возила и мотоцикала углавном је било стабилно. Трговина на велико кретала се од 38,1% до 49,9%, трговина на мало кретала се од 42,9% до 59,6%, док се поправка моторних возила и мотоцикала кретала између 6,3% и 8,1%.

У употреби БДП-а 2013. године, учешће извоза робе и услуга било је 41,2% и увоза робе и услуга 51,9%. Када је у питању БДП 2013. у сталним ценама, посматрано са расходне стране, највећи реални раст у 2013. години бележи извоз робе и услуга и то 21,3%.

⁶ У пољопривреду су укључени и шумарство и рибарство, чије је учешће у БДВ-у мало. Овај сегмент у посматраном периоду у структури показује варијације с обзиром на сезонски карактер пољопривреде и у укупном БДВ-у у 2013. години учествује са 9,4%. Други сегмент обухвата: рударство, прерађивачку индустрију, снабдевање електричном енергијом, гасом и паром, снабдевање водом и управљање отпадним водама и грађевинарство. Његово учешће у БДВ-у у 2013. години износило је 31,7%.

Када је у питању кретање промета у трговини на мало и велико у сталним ценама из 2010. године, у милионима РСД, промет на мало је растао до 2010. године (када је износио 1.229.199 милиона РСД, а онда је опао (у 2014. години је износио 941.272), док је промет на велико растао до 2012. године (када је износио 1.866.875 милиона РСД) а онда такође опао (у 2014. години је, према процени предлагача износио 1.693.347 милиона РСД). Стопа реалног раста промета у трговини на мало била је највиша у 2002. години, док је значајан пад забележен од почетка Економске кризе 2009. године, док је, према процени предлагача, у 2014. години износила 2.4%. Стопа реалног раста промета у трговини на велико највиша је била у 2004. години, док је у 2014. години, према процени Економског факултета у Београду, урађеној за потребе израде Стратегије развоја трговине РС, била негативна (и износила је -4,6%).

Кретање горенаведених показатеља у периоду од 2009. године до данас, пре свега, мора да се сагледа у односу на почетак Економске кризе из 2008. године, што се поклапа са тренутком ратификације Споразума о стабилизацији и придруживању, а затим и у односу на друштвено-политички контекст у РС, због чега се, ипак, не може са сигурношћу тврдити у којој мери је ратификација и примена Споразума о стабилизацији и придруживању утицала на кретање ових показатеља.

2. Циљеви који се актом постижу

Кључни циљ који је потребно постићи је:

Обезбеђени услови за ефикасно остваривање права и слобода у вези са пословним настањивањем и прекограничним пружањем услуга у циљу што бољег коришћења предности јединственог тржишта ЕЕП.

Од када је Стратегија регулаторне реформе у РС за период 2008. – 2011. године⁷ престала да важи, у РС, осим донекле Стратегије подршке развоју малих и средњих предузећа за период 2015. – 2020. године⁸ - Влада нема усвојен стратешки документ који би јасно изражавао намеру да се на свеобухватан начин поставе темељи за континуирано спровођење процеса елиминисања административних баријера и олакшавање регуларног пословања привредним субјектима. Предлог закона управо настоји да у значајној мери допринесе што ефикаснијем пословању привредних субјеката у РС, а самим тим и унапређењу пословног окружења, развоју тржишта и конкуренције, и искоришћавању свих шанси за раст и развој.

Имајући ово у виду, као и проблеме наведене у првом делу Анализе ефеката, специфични циљеви који се желе постићи овим законом су:

- Наставак хармонизације националног законодавства са законодавством Европске уније (нарочито са Директивом о услугама), што све мора бити завршено до датума уласка у ЕУ (израда Предлога закона је само први корак који треба да омогући наведени циљ у кратком року, док је следећи корак усаглашавање секторских закона са захтевима из Директиве о услугама и одредбама из Предлога закона у средњем року)
- Либерализација тржишта услуга у РС, на бази чланова главе III Пословно настањивање и IV Прекогранично пружање услуга из Споразума о стабилизацији и придруживању, која указују под којим условима ће бити омогућен приступ пружалаца услуга из ЕЕП у РС (ово ће бити омогућено усвајањем и применом Предлога закона и применом усаглашених секторских закона у дугом року)
- Поједностављење захтева које пружаоци и корисници услуга морају да испуне и стварање услова за ефикасније пословање привредних

⁷ “Службени гласник РС”, бр. 94/08

⁸ “Службени гласник РС”, бр. 35/15

- субјеката у РС, и то кроз елиминисање или бар минимизирање административних баријера у националном законодавству које отежавају, односно онемогућавају остваривање слободе кретања услуга, права пословног настањивања и прекограничног пружања услуга (ово ће бити омогућено у средњем року одредбама Предлога закона које регулишу доказивање испуњености услова за добијање сагласности, Јединствену електронску контактну тачку (ЈЕКТ), право пружалаца услуга на пословно настањивање, слободу прекограничног пружања услуга, права корисника услуга, безбедност и квалитет услуга, обавезу административне сарадње, општење с органима јавне власти, рокове за одлучивање и надзор над и контролу пословања пружаоца услуга)
- Поједностављење управних поступака за остваривање права на пословно настањивање и слободу прекограничног пружања услуга у РС (овај циљ биће постигнут у средњем року спровођењем мера у циљу примене одредаба из Предлога закона које уређују обавезу административне сарадње, општење с органима јавне власти, рокове за одлучивање и надзор над и контролу пословања пружаоца услуга)
  - Успостављање јединственог информационо-комуникационог електронског сервиса за грађане и привредне субјекте (успостављање јединствене електронске контактне тачке) којем могу да приступе сва заинтересована лица и обавесте се о условима и поступцима за остваривање права на пословно настањивање, односно за добијање сагласности за пружање, односно коришћење услуга, као и да покрену односно спроводе (управне) поступке везане за добијање сагласности односно за коришћење права на пословно настањивање електронским путем (овај циљ ће бити постигнут применом одредаба из Предлога закона које уређују ЈЕКТ, и мерама које су представљене у одговору на питање број 10. из ове Анализе ефеката у средњем и дугом року а које ће спроводити надлежно министарство и остале партнерске институције – институционалне мере)
  - Афирмисање саморегулације у услужним делатностима од стране професионалних и струковних удружења и организација, као и напора привредних субјеката и грађана да користе успостављени електронски сервис (овај циљ ће бити постигнут применом одредаба из Предлога закона које уређују ЈЕКТ, али и различитим мерама представљеним у одговору на последње питање из ове Анализе ефеката – превасходно институционалним мерама и информационо-едукативним мерама у средњем и дугом року)
  - Успостављање чвршће сарадње између државних органа, свих врста тела за оцену усаглашености, пружалаца и корисника услуга о свим питањима везаним за промет и квалитет роба и услуга (овај специфичан циљ биће постигнут у средњем и дугом року мерама којима ће се спроводити одредбе из Предлога закона које регулишу обавезу административне сарадње која се огледа у томе да је РС обавезна да приступи ИМИ систему за административну сарадњу и да електронски размењује податке, на Предлогом закона прописан начин, са државама ЕЕП, општење с органима јавне власти, рокове за одлучивање и надзор над и контролу пословања пружаоца услуга).

Један од специфичних циљева, као што је и наведено, јесте и инкорпорирање решења из Директиве о услугама у национално законодавство, како би РС испоштовала преузете обавезе у вези са хармонизацијом националних прописа са правом Европске уније. Дакле, решења која су садржана у Предлогу закона примењују се и у области пружања услуга развијених тржишних привреда, а посебно у Европској унији. У том смислу, крајњи циљ

усаглашавања са Директивом о услугама јесте обезбеђење гаранције права на пословно настањивање и слободе прекограничног пружања услуга, које заједно чине слободу кретања услуга, као једну од четири основне слободе унутрашњег тржишта Европске уније. Кроз елиминисање правила која отежавају односно онемогућавају остваривање слободе кретања услуга на јединственом тржишту, решења предложена у Предлогу закона утицаће и на постизање крајњих циљева, а то су: унапређење пословног окружења, подстицање привредног раста кроз либерализацију и развој тржишта услуга, подстицање конкуренције, стварање услова за интегрисање РС у јединствено тржиште ЕЕП, и коначно - бржа интеграција РС у Европску унију.

Наведени кључни циљ у складу је са циљем који се наводи у Преамбули Директиве о услугама, а који истиче да укидање препрека развоју услужних делатности између држава чланица има кључну важност за јачање интеграција народа Европе и подстицање уравнотеженог и одрживог привредног и социјалног напретка, при чему је, код укидања препрека, важно осигурати да развој услужних делатности доприноси испуњавању циљева који укључују подстицање усклађеног, уравнотеженог и одрживог развоја привредног развоја, висок ниво запослености и социјалне заштите, једнакости између жена и мушкараца, одрживи и неинфлацијски раст, висок ниво конкурентности, заштиту животне средине, повећање стандарда и квалитета живљења, као и економску и социјалну кохезију и солидарност између држава чланица у целој Заједници.

3. Разматране могућности да се проблем реши и без доношења акта

Пре почетка израде Предлога закона о услугама, разматране су опције које су представљене у табели испод:

Опција	Предности	Недостаци
Без било какве интервенције у области услужних делатности	- Не би било трошкова за надлежно министарство које је предлагач у погледу времена потрошеног на контролу квалитета резултата рада експерата са Пројекта „Јачање сектора услуга”, финансираног из средстава Норвешке билатералне сарадње, на усмеравање и контролу рада експерата и уподобљавање коначне верзије Предлога закона и пратећих аката и докумената произведених на Пројекту са потребама самог министарства, привредних субјеката и грађана	- Већина проблема набројаних у првом делу Анализе ефеката би и даље остала нерешена - Не би била испуњена обавеза дефинисана Споразумом о стабилизацији и придруживању и у Националном програму за усвајање правних тековина ЕУ за период 2014. – 2018. године) (у даљем тексту: НПАА) - Без транспоновања европског права у овој области не би било могуће постати део јединственог тржишта ЕУ, односно ЕЕП
Измене и допуне постојећих закона које уређују област услужних делатности	- Измене и допуне постојећих закона које уређују област услужних делатности мањег су обима него што је захтевала израда потпуно новог Предлога закона о услугама, али је анализа постојећих прописа	- Време потрошено на неопходне измене и допуне постојећих закона који уређују област услужних делатности било би дуже од самог времена потрошеног на израду новог Предлога закона о услугама, што би довело у питање остваривање циља

	морала бити урађена у оба случаја	надлежног министарства које је предлагач, конкретно - да усагласи национално законодавство у области пружања услуга (овај циљ је иначе дефинисан и Планом рада Владе и НПАА) - Усклађивање секторских прописа са Директивом о услугама довело би до понављања великог броја одредаба ове директиве у нашем правном систему што не би било у складу са методолошким правилима за израду закона и подзаконских аката
Успостављање јединствене електронске контактне тачке⁹	- Не би било потребе за утрошком времена за израду и доношење прописа	- Увођење информационих система каква је јединствена електронска контактна тачка захтева увођење у систем кроз пропис, иначе би било тешко, ако не и немогуће, обезбедити пуно обезбеђење права пружалаца и корисника услуга, те испуњење њихових обавеза али и обавеза органа јавне власти који ће бити одговорни за доставу података које ће јединствена електронска контактна тачка садржати у себи
Израда Предлога закона о услугама	- Успостављање јединственог закона који је основ за обезбеђење пуне примене права и обавеза свих горе наведених учесника у области пружања услуга	- Утрошено време за израду Предлога закона и потребно време за доношење закона

Поред различитих опција у погледу најбољег начина за решавање уочених проблема, након што се дошло до закључка да је израда и доношење новог и посебног Закона о услугама најбољи начин за решавање проблема, анализирани су и различите опције када су у питању појединачна решења предложена у Предлогу закона. Конкретно, анализирани су различите опције у погледу:

- субјеката који ће бити обухваћени предложеним решењима (ко су корисници услуга, ко су пружаоци услуга, који органи јавне власти ће бити надлежни за доставу и размену података у области пружања услуга)

⁹ Јединствена електронска контактна тачка, према Предлогу закона, представља државни електронски сервис на српском и енглеском језику, путем којег органи јавне власти РС размењују информације међу собом и са надлежним органима држава ЕЕП, а сва заинтересована лица могу бесплатно дас е обавесте о условима и поступцима за остваривање права на пословно настањивање односно за добијање сагласности за пружање услуга у РС и државама ЕЕП. На овај начин, биће уведен Информациони систем унутрашњег тржишта у систем РС, а он представља електронски систем који је развила Европска комисија који служи државама ЕЕП за електронску административну сарадњу, то јест за електронску размену података у наведеним областима, уз коришћење унапред преведених образаца и могућност машинског превођења, контролу безбедности услуга, поједностављење поступака за добијање сагласности за пружање услуга, умањење трошкова приступа услугама, те унапређење заштите потрошача.

- услуга на које се односе и услуга на које се не односе одредбе Предлога закона
- сврхе успостављања јединствене електронске контактне тачке и њеног обухвата
- термилошког обликовања појединих израза употребљених у Предлогу закона, те појединих одредаба, и др.

Коначно, у току анализе стања у области услуга, анализирана су и искуства различитих земаља у примени Директиве о услугама, као и у успостављању и функционисању ЈЕКТа. У циљу што бољег дефинисања предлога за успостављање ЈЕКТ-а урађена је компаративна анализа функционисања ЈЕКТ-а у пет земаља чланица, Данској, Кипру, Естонији, Великој Британији и Холандији. Такође, Радна група за израду Предлогу закона је разматрала и решења у Словенији, Хрватској и Црној Гори. Решења у Предлогу закона која регулишу ЈЕКТ урађена су, дакле, имајући у виду како предности, тако и недостатке система уведених у наведеним земљама.

4. Зашто је доношење акта најбољи начин за решавање проблема

Имајући у виду анализу ефеката опција која је представљена у претходном делу Анализе ефеката, дошло се до закључка да је израда и доношење новог Закона о услугама најприхватљивије решење, односно најбољи начин за решавање проблема.

Наиме, доношење кровног, хоризонталног закона испоставило се као најпрактичнији и најсвеобухватнији начин за потпуно усаглашавање дела националног законодавства које се односи на услуге, односно пословно настањивање и слободу прекограничног пружања услуга, са Директивом о услугама, а самим тим и поштовање обавезе коју је РС преузела на себе потписивањем и усвајањем Споразума о стабилизацији и придруживању.

Додатно, једино се доношењем закона може обезбедити увођење јединствене електронске контактне тачке у систем јавне управе у РС а да притом сви учесници у области пружања услуга у РС поштују своје обавезе и имају могућност да остваре своја права (пружаоци услуга, органи јавне власти, корисници услуга и други. Такође, једино је доношењем кровног закона у области услуга могуће постизање осталих кључних циљева у овој области, укључујући и:

- Либерализацију тржишта услуга у РС; елиминисање или бар минимизирање административних баријера у националном законодавству које отежавају, односно онемогућавају остваривање слободе кретања услуга, права пословног настањивања и прекограничног пружања услуга, а кроз поједностављење захтева које пружаоци и корисници услуга морају да испуне и управних поступака за остваривање права на пословно настањивање и слободу прекограничног пружања услуга у РС; укидање прописа који у смислу пословног настањивања и слободе прекограничног пружања услуга представљају препреку у јединственом функционисању тржишта ЕЕП; успостављање чвршће сарадње између органа јавне власти.

Коначно, доношење једног кровног закона који би уредио област услуга предвиђено је и Планом рада Владе за 2016. годину, као и документом НПАА.

За овакав модел транспоновања Директиве о услугама у национално законодавство одлучиле су се скоро све чланице ЕУ изузев Немачке и Италије (а оне нису - углавном због компликоване територијалне подељености).

5. На кога ће и како ће највероватније утицати решења у закону

У првом делу одговора на ово питање, представљена је анализа кључних предложених решења, док је у другом делу представљена систематизација анализе кључних предложених решења са акцентом на кога и како ће највероватније утицати предложена решења.

5.1. **Анализа ефеката кључних предложених решења из Предлога закона**

Доказивање испуњености услова за добијање сагласности	
Негативни ефекти	Позитивни ефекти
<p>- У поступку за добијање сагласности пред органом јавне власти у којем се пружаоцу услуге издаје дозвола, одобрење или други правни акт неопходан за обављање услуге, укључујући дозволе, одобрења и друге правне акте којима је условљена регистрација или добијање сагласности за обављање одређене услужне делатности, од пружаоца услуга се може захтевати да одређеном исправом односно документом докаже испуњеност услова за добијање сагласности, нпр. упис у одговарајући регистар, што може негативно утицати на мотивацију постојећих и потенцијалних пружалаца услуга.</p> <p>- Орган јавне власти може да захтева од пружаоца услуге да достави превод исправе односно документа на језик који је у службеној употреби у РС.</p>	<p>- У поступку за добијање сагласности, орган јавне власти дужан је да прихвати сваку исправу односно документ из државе ЕЕП који служи у исте сврхе односно из којег јасно произлази да је дати услов испуњен, што пружаоцима услуга знатно олакшава поступак доказивања испуњености услова за добијање сагласности. Овај поступак додатно олакшава и то што је Предлогом закона предвиђено да орган јавне власти не може да захтева од пружаоца услуге да достави оригинал, оверену копију или оверени превод исправе односно документа, осим када за то постоји јавни интерес.</p> <p>- Орган јавне власти може да захтева од пружаоца услуге да достави само неоверени превод исправе односно документа на језик који је у службеној употреби у РС, како би се поступак за добијање сагласности олакшао пружаоцима услуга. Остваривању позитивних ефеката овако формулисаних одредаба и олакшавању пружаоцима услуга испуњења наметнутих обавеза доприноси и одредба да се обавеза доказивања испуњености услова за добијање сагласности не примењује на: доказивање испуњености услова за признавање страних стручних квалификација, доказивање испуњености услова за учешће у поступку јавне набавке, доказивање испуњености законом прописаних услова за упис у привредни регистар, доказивање уписа адвоката у одговарајући именик односно регистар у матичној држави.</p>

Јединствена електронска контактна тачка (ЈЕКТ)	
Негативни ефекти	Позитивни ефекти
<p>- Обавеза успостављања ЈЕКТa и органа јавне власти РС да размењују информације међу собом и с надлежним органима држава ЕЕП преко ЈЕКТa, затим обавеза надлежног министарства и органа јавне власти да се старају да пружаоци и корисници услуга да на властити упит могу да се обавесте о устаљеном тумачењу и примени прописа од значаја за</p>	<p>- Преко ЈЕКТa ће сва заинтересована лица (и пружаоци и корисници услуга) моћи бесплатно, тачно и потпуно да се обавесте о условима и поступцима за остваривање права на пословно настањивање односно за добијање сагласности за пружање услуга у РС и државама ЕЕП; органима јавне власти који обављају послове од значаја за функционисање тржишта и промет услуга, њиховим надлежностима те начину на који пружалац односно корисник услуге ступа у непосредан контакт с њима; начину и условима за упис односно остваривање увида у</p>

<p>пословно настањивање односно пружање услуга, те да добију једноставна општа упутства за поступање у складу с тим прописима, као и да обавештавају пружаоце односно кориснике услуга о томе да је упит без основа или погрешно формулисан - ствара трошкове органима јавне власти.</p>	<p>јавне регистре и базе података о услугама и пружаоцима услуга; правним средствима и поступцима за остваривање и заштиту права пружалаца односно корисника услуга; организацијама и удружењима која пружају практичну помоћ пружаоцима односно корисницима услуга те начину на који пружалац односно корисник услуге ступа у непосредан контакт с њима, што све представља изузетно велику корист и за пружаоце и кориснике услуга јер скраћује време потребно за долажење до свих информација које су горе наведене, односно у значајној мери олакшава испуњавање обавеза наметнутих законом и остваривање загарантованих права, али представља и предуслов за ефикасно поступање органа јавне власти у овим поступцима</p>
--	--

Право пружалаца услуга на пословно настањивање	
Негативни ефекти	Позитивни ефекти
<ul style="list-style-type: none"> - Обављање услужне привредне делатности може се условити добијањем сагласности у поступку пред органом јавне власти, што може негативно утицати на пружаоце услуга - Пружаоцу услуга могу да се ставе на терет трошкови спровођења поступка за добијање сагласности - Пружалац услуге је дужан да у релативно кратком року од седам дана обавести ЈЕКТ о оснивању зависног друштва у циљу обављања услужне делатности за коју је добио сагласност, као и о томе да више не испуњава неки од услова за добијање сагласности - Просторно и временско важење сагласности за пружање услуга могу се законом ограничити у одређеним случајевима, и углавном кад то налаже јавни интерес, што може представљати негативан сигнал пружаоцима услуга да се упусте у поступак добијања сагласности <p>При свему томе, не сматра се да је сагласност за пружање услуга временски ограничена ако се може обновити бесплатно и без поновне провере испуњености услова, а такође се не сматра ни да је сагласност за пружање</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Добијање сагласности за обављање услужне делатности може се тражити само из разлога заштите јавног интереса и уз поштовање принципа сразмерности и недискриминације, док се поступак за добијање сагласности уређује и води у складу с принципима законитости, заштите права грађана и заштите јавног интереса, ефикасности и економичности, правилног и потпуног утврђивања одлучних чињеница, двостепености у решавању, правноснажности и пружања помоћи странци, што спречава самовољно поступање органа јавне власти пред којим се води поступак. Услови за добијање сагласности за пружање услуга омогућавају заштиту јавног интереса и у складу с принципима сразмерности, недискриминације, јавности и транспарентности - Трошкови спровођења поступка за добијање сагласности могу бити само разумни стварни трошкови - Поступак за добијање сагласности не сме да одвраћа пружаоце услуга од обављања услужних делатности, нити да одлаже или компликује пружање услуга без основаног разлога, а у току тог поступка се, такође, не може захтевати ни да пружалац услуге поново испуни услове ако је већ једном испунио исте или по сврси битно сличне услове у РС или у држави ЕЕП - Услов за добијање сагласности за пружање услуга не сме да буде дискриминаторан у погледу стварног или регистрованог седишта односно држављанства или пребивалишта пружаоца услуге, његових оснивача, чланова или запослених, а од пружаоца услуге се не може захтевати испуњавање одређених услова који би представљали непотребне административне баријере пружаоцима услуга (нпр. да има регистровано или стварно седиште односно да буде члан професионалног или струковног удружења или организације само у једној држави ЕЕП; да му примарно седиште буде у РС; да је раније обављао

<p>услуга временски ограничена ако је прописан рок у којем је пружалац услуга дужан да почне да обавља услужну делатност пошто је добио сагласност</p> <p>- Број овлашћених пружалаца услуга може бити ограничен када то налаже ограниченост природних ресурса или техничких капацитета за обављање одређене услужне делатности, при чему се сагласност за пружање услуге у овом случају добија у поступку по јавном позиву, ограничена је временски и не може се обновити без спровођења поступка по јавном позиву.</p>	<p>односно био регистрован за обављање предметне услужне делатности у РС; закључивањем уговора о осигурању од професионалне одговорности с домаћим осигуравачем или прибављањем гаранције код домаће банке, итд.)</p> <p>- Сагласност за пружање услуге у овом случају добија се у транспарентном и непристрасно спроведеном поступку по јавном позиву. Приликом утврђивања општих критеријума за давање сагласности на основу јавног позива орган јавне власти води рачуна о јавном интересу.</p> <p>- Сагласност за пружање услуга укључује и могућност оснивања зависних друштава и образовања огранака</p>
--	--

Слобода прекограничног пружања услуга	
Негативни ефекти	Позитивни ефекти
<p>- Прекогранично пружање услуге може се законом ограничити</p> <p>- Посебни услови у погледу опреме и потрошног материјала за обављање услужне делатности могу бити прописани</p> <p>- Предлогом закона уређени су изузеци од начелне забране ограничења</p>	<p>- Прекогранично пружање услуге може се законом ограничити само ако је то неопходно за заштиту јавног поретка, јавне безбедности, јавног здравља или животне средине од стварне и озбиљне опасности, и то у складу с принципима недискриминације по основу државе седишта односно држављанства пружаоца или корисника услуге, и сразмерности циљевима ради којих је прописано</p> <p>- Прописана је и изричита забрана одређених ограничења слободе прекограничног пружања услуга, укључујући и забрану условљавања пословним настањивањем на територији РС; добијањем сагласности од органа јавне власти, уписом у привредни регистар или чланством у професионалном или струковном удружењу или организацији у РС, осим када је то предвиђено прописом којим се домаће право усаглашава с правом Европске уније; поседовањем исправе на основу које се утврђује идентитет, коју издаје орган јавне власти у РС, итд. Такође, предвиђено је и да се пружаоцу услуге који нема седиште у РС не може забранити да успостави односно користи инфраструктуру потребну за обављање предметне услужне делатности. Све ово од великог је значаја за давање сигнала потенцијалним пружаоцима услуга да ће њихова права бити поштована.</p> <p>- Посебни услови у погледу опреме и потрошног материјала за обављање услужне делатности прописују се само ако су неопходни за заштиту јавног здравља односно за спровођење или унапређење безбедности и здравља на раду</p> <p>- Прекогранично пружање услуга на територији РС не може се отежавати односно онемогућавати мерама или прописима који подстичу кориснике услуга да услуге прибављају од пружалаца услуга са седиштем на територији РС</p> <p>- Прекогранично обављање услужних делатности samozапослених физичких лица не може се условити</p>

<p>слободе прекограничног пружања услуга.</p>	<p>заснивањем радног односа. Слобода прекограничног пружања услуга samozапослених лица не може се нарушавати прописима који ограничавају њихову уговорну способност</p> <p>- Слобода прекограничног пружања држављанину државе ЕЕП односно правном лицу са седиштем у држави ЕЕП на територији РС може бити ограничена само у изузетним случајевима, када прети стварна и озбиљна опасност по јавно здравље или животну средину, покретањем поступка и изрицањем мере у складу са законом ради спречавања или отклањања дате опасности, при чему мера мора бити сразмерна опасности која прети и мора да се изрекне под одређеним условима, као и ако је претходно окончан поступак узајамне помоћи.</p>
---	--

Права корисника услуга	
Негативни ефекти	Позитивни ефекти
<p>- Општи услови пословања пружаоца услуге могу да садрже посебне услове за коришћење услуга с обзиром на држављанство, пребивалиште или боравиште корисника услуге само ако за то постоје оправдани разлози, што би могло да отежа коришћење услуга од стране корисника услуга</p>	<p>- Корисник услуга има право на обавештеност о општим условима под којима се у државама ЕЕП пружају и користе услуге, ради доношења разумних економских одлука о прекограничном коришћењу услуга</p> <p>- Прописана је и забрана дикриминације корисника услуга по основу државе седишта односно држављанства, пребивалишта или боравишта самог корисника, и државе седишта односно држављанства пружаоца, чију услугу користи или намерава да користи</p> <p>- Предвиђено је и да прекогранично коришћење услуге не може да се услови добијањем сагласности од органа јавне власти, односно давањем изјаве пред тим органом, осим ако се исто захтева за коришћење те услуге када је пружалац услуге пословно настањен у РС, што обезбеђује једнакост у третману различитих пружалаца услуга</p> <p>- Такође, забрањено је и да се кориснику услуге онемогући или отежа добијање финансијске помоћи за прибављање одређене услуге, на основу чињенице што пружалац услуге нема седиште у РС, односно на основу места пружања дате услуге</p> <p>- Надлежно министарство дужно је да корисницима услуга омогући да на сопствени захтев преко ЈЕКТ-а лако приступе тачним и потпуним информацијама од значаја за прекогранично коришћење услуга, укључујући и услове које пружаоци услуга морају да испуне у држави ЕЕП, а нарочито услове који се односе на заштиту потрошача; правна средства и поступке за остваривање и заштиту права корисника услуга када пружалац услуге нема седиште у РС; организације и удружења која пружају практичну помоћ корисницима услуга у државама ЕЕП, те начин на који корисник услуге ступа у непосредан контакт с њима</p>

Безбедност и квалитет услуга	
Негативни ефекти	Позитивни ефекти
<p>- Обавезно предуговорно обавештавање корисника услуга, као и предуговорно обавештавање на захтев корисника је трошак за пружаоце услуга, али је у складу са добрим трговинским узансама</p> <p>- Одредба да ако пружалац услуге не испуни обавезу обавештавања, корисник услуге може да захтева поништење уговора, може да створи трошкове пружаоцима услуга</p> <p>- Предлогом закона уређено је да је, у ситуацијама када одређена услужна делатност при нормалном обављању непосредно изазива повећану опасност од смрти, телесне повреде или оштећења здравља корисника услуге или трећег лица, или прети да озбиљно наруши имовинско стање корисника услуга је, пружалац услуге дужан да закључи обавезно осигурање од одговорности, или, алтернативно, да пружи довољно обезбеђење за обавезу накнаде штете. Ова одредба може да створи додатне трошкове пружаоцима услуга, али су разлози за прописивање одредбе оправдани, премда је реч о смањењу опасности од смрти, телесне повреде или оштећења здравља</p> <p>- Ако осигурање односно средство обезбеђења које пружалац услуге са седиштем у држави ЕЕП већ има - само делимично покрива ризик одговорности за штету од опасне услуге, дужан је за пружи довољно обезбеђење за ризик који није покривен.</p>	<p>- Прописано је обавезно предуговорно обавештавање корисника услуге тј. да је пружалац услуге, у циљу одржавања и унапређења безбедности и квалитета услуга, дужан да кориснику услуге благовремено и на јасан, прегледан, потпун и приступачан начин стави на располагање различите податке који су од значаја за услугу, и то пре закључења уговора, односно пре почетка пружања услуге ако се уговор не закључује у писаној форми. Обавезно предуговорно обавештавање пружалац услуге може извршити на различите начине прописане Предлогом закона (стављањем на располагање на месту закључења уговора, или месту пружања услуге ако се уговор не закључује у писаној форми; предајом кориснику услуге информационог материјала који садржи детаљан опис услуге и све битне податке; достављањем кориснику услуге електронске адресе на којој су лако доступни сви подаци). Све ово предвиђено је у циљу заштите корисника услуга од недостатка информација приликом доношења економских одлука, односно добијања погрешних информација.</p> <p>- Ако пружалац услуге не испуни обавезу обавештавања, корисник услуге може да захтева поништење уговора, при чему право да се захтева поништење уговора престаје истеком једне године од његовог закључења. Право је корисника услуга да имају све потребне информације на располагању како би могли да донесу информисану одлуку. Такође, право да се захтева поништење уговора престаје истеком једне године од његовог закључења, чиме се штите пружаоци услуга, што умањује потенцијалне негативне ефекте ако дође до поништења уговора.</p> <p>- При остваривању права на пословно настањивање у РС, сматра се да је пружалац услуге са седиштем у држави ЕЕП испунио обавезу обавезног осигурања од одговорности ако се већ осигурао од одговорности односно дао довољно средство обезбеђења у држави ЕЕП. Постојање осигурања од одговорности односно довољног обезбеђења пружалац услуге може да доказује исправом која му је издата у држави ЕЕП.</p> <p>- Уређено је и јемство по судској одлуци, што значи да када суд у извршном поступку обавезе пружаоца услуге са седиштем у држави ЕЕП да обезбеди испуњење своје обавезе, дужан је да прихвати довољно средство обезбеђења из државе ЕЕП.</p>

<p>- Предлогом закона уређене су и мешовите услуге, при чему се предвиђа да се лица која се баве регулисаним професијама, као и лица која обављају послове акредитације, издавања сертификата, техничког надзора, испитивања или тестирања, могу да учествују у пружању мешовитих услуга под одређеним условима, као што су: да не постоји сукоб интереса односно неспојивост лица која заједно пружају мешовиту услугу; да је осигурана самосталност и независност услужне делатности за коју је законом прописано да је самостална и независна; да су правила струке и професионалне етике, а нарочито правила о професионалној тајни, која обавезују пружаоце мешовите услуге међусобно усклађена. Слободно пружање мешовитих услуга може да се ограничи законом, на сразмеран и недискриминаторан начин, ради поштовања горенаведених услова.</p>	
--	--

Обавеза административне сарадње	
Негативни ефекти	Позитивни ефекти
<p>- Обавеза РС да приступи ИМИ систему за административну сарадњу и да електронски размењује податке, на Предлогом закона прописан начин, са државама ЕЕП створиће трошкове РС</p>	<p>- Ова обавеза РС омогућава контролу, очување и унапређење квалитета и безбедности услуга, као и надзора над понашањем пружалаца услуга у правном промету</p>

Општење с органима јавне власти, рокови за одлучивање и надзор над и контрола пословања пружаоца услуга	
Негативни ефекти	Позитивни ефекти
<p>- Обавезе органа јавне власти у погледу спровођења инспекцијског или другог облика надзора или контроле, благовремено предузимања мера и материјалних радњи у складу са законом према пружаоцима услуга са седиштем у РС и пружаоцима услуга са седиштем у држави ЕЕП, надзор и контрола на образложени захтев надлежног органа државе ЕЕП и обавештавања надлежног органа државе ЕЕП о спроведеном надзору</p>	<p>- Општење с органима јавне власти уређено је на такав начин да обезбеђује ефикасно поступање органа јавне власти и комуникацију са пружаоцима и корисницима услуга, што је предуслов за мање административно оптерећење пружалаца и корисника услуга. - Комуницирање између надлежног министарства и органа јавне власти, са једне стране, и пружалаца и корисника услуга са друге стране, преко ЈЕКТ-а, уређено је на такав начин да се троши минимално време на примање и слање информација, као и на тражење информација од стране пружалаца и корисника услуга о правним лековима или правним последицама</p>

<p>односно о предузетим мерама које по његовој процени најбоље одговарају разлозима због којих му се обратио надлежни орган државе ЕЕП, ствараће трошкове органима јавне власти, те размена података о пословном угледу пружалаца услуга са надлежним органима државе ЕЕП, о одлуци која је донета односно санкцији која је изречена у дисциплинском, прекршајном или кривичном поступку, уз навођење прописа који су примењени, само ако је предметна одлука од непосредног значаја за оцену стручности и професионалне поузданости пружаоца услуге и ако је постала правноснажна и извршна, као и података о току поступка, изјављеним правним лековима и времену које је нормално потребно за доношење правноснажне и извршне одлуке.</p> <p>Надзор над спровођењем предложених одредаба и прописа донетих на основу њих</p> <p>Инспекцијски надзор над спровођењем предложених одредаба и прописа донетих на основу њих врши министарство које обавља послове државне управе који се односе на функционисање тржишта и промет услуга преко тржишних инспектора, као и министарства која обављају послове државне управе који се односе на обављање одређених услужних делатности преко одговарајућих инспектора.</p> <p>- Органи јавне власти и пружаоци услуга дужни су да на захтев министарства доставе све податке неопходне за обављање послова из делокруга рада министарства.</p> <p>- Предлогом закона су, затим, уређена овлашћења инспектора и казнене одредбе, а у оквиру њих – прекршајна одговорност и новчане казне.</p> <p>- Усаглашавање општих аката од стране пружаоца услуга са одредбама предложеним у Предлогу закона од дана приступања РС Европској унији – изазваће трошкове пружаоцима услуга</p>	<p>пропуштања органа јавне власти да о захтеву одлучи у року. Предвиђено је и ћутање администрације у случајевима ако орган јавне власти пропусти рок за одлучивање, јер ће се у том случају сматрати да је захтев за добијање сагласности усвојен у целини. Супротно се може прописати само законом, и то онда када то налаже јавни интерес. Предлагач је предвидео ову одредбу из разлога што је процењено да ће систем који се устројава Предлогом закона бити успостављен тако да омогућава ефикасно поступање, као и да ће органи јавне власти имати довољно времена за поступање, те да би неувођење принципа ћутања администрације могло да нанесе значајну штету пружаоцима и корисницима услуга.</p> <p>- Надзор над и контрола пословања пружаоца услуга омогућава несметано спровођење предложених одредаба и прописа који ће бити донети, а нарочито када пословање ових лица у РС прети да изазове или је изазвало штету у држави ЕЕП,</p> <p>- Мере упозорења путем ИМИ система када орган јавне власти утврди да одређене радње, околности или начин обављања услужне делатности пружаоца услуге угрожавају или прете да угрозе здравље или безбедност људи или животну средину на територији РС или државе ЕЕП, када је да путем ИМИ система без одлагања о томе обавести државу седишта датог пружаоца услуге, све укључене државе ЕЕП, као и Европску комисију, дужан да без одлагања о томе обавести све државе ЕЕП и Европску комисију - имају позитивне ефекте у смислу превентивног деловања.</p>
--	--

Решења предложена у Предлогу закона имаће утицај на следеће категорије субјеката:

1. **Пружаоци услуга** – како на оне који су држављани РС или држава ЕЕП, односно правна лица са седиштем у РС или држави ЕЕП који пружају

услуге на територији РС, тако и на држављане РС односно правна лица са седиштем у РС која пружају услуге на територији држава ЕЕП.

Неке од кључних користи, поред користи наведених у првом делу овог питања, а које ће ова категорија субјеката имати су следеће:

- бесплатно обавештавање о условима и поступцима за остваривање права на пословно настањивање односно за добијање сагласности за пружање услуга у РС и државама ЕЕП;

- поуздано и лако прибављање свих образаца и докумената електронским путем преко ЈЕКТа да, што ће довести до значајног снижења трошкова за обављање административних процедура, предузимање свих радњи у циљу испуњавања услова односно спровођења поступка за остваривање права на пословно настањивање односно добијање сагласности за пружање услуга у РС; ова корист биће видљива у другој фази успостављања ЈЕКТ-а, чија је реализација предвиђена за период три године након завршетка прве фазе;

- добијање свих информација о органима јавне власти који обављају послове од значаја за функционисање тржишта и промет услуга, њиховим надлежностима те начину на који могу да ступе у непосредан контакт с њима, као и о организацијама и удружењима која пружају практичну помоћ пружаоцима услуга, и то све већ у првој фази успостављања ЈЕКТ-а, што подразумева две године од усвајања одредаба предложених Предлогом закона;

- приступање тачним и потпуним информацијама о начину и условима за упис односно остваривање увида у јавне регистре и базе података о услугама и пружаоцима услуга, као и о правним средствима и поступцима за остваривање и заштиту својих права;

- поједностављење административних процедура које морају да испуне како би отпочели делатност пружања услуга или наставили исту да обављају;

- повећана сигурност и поверење у тржиште услуга и успостављену инфраструктуру система, као и у комерцијалне односе и пословне трансакције, које их заједно охрабрују да инвестирају у побољшање своје конкурентске позиције и да на тај начин остварују профит.

Неки од потенцијалних трошкова које пружаоци услуга могу сносити су:

- доказивање испуњености услова за добијање сагласности за пружање одређених услуга одређеном исправом односно документом докаже испуњеност услова за добијање сагласности, у одређеним случајевима;

- трошак превода исправе односно документа на језик који је у службеној употреби у РС и достављања тог превода органу јавне власти у поступку доказивања испуњености услова за добијање сагласности, у одређеним случајевима;

- трошкови спровођења поступка за добијање сагласности, у одређеним случајевима;

- трошак обавештавања преко ЈЕКТ-а о оснивању зависног друштва у циљу обављања услужне делатности за коју је добио сагласност, као и о томе да више не испуњава неки од услова за добијање сагласности;

- трошак настао због законског ограничења просторног и временског важења сагласности за пружање услуга, у одређеним случајевима односно када то налаже јавни интерес или због законског ограничења прекограничног пружања услуга

- трошак настао због ограничавања броја пружалаца одређене услуге, у одређеним ситуацијама;

- трошкови настали због испуњавања посебних услова у погледу прописане опреме и потрошног материјала за обављање услужне делатности;

- трошак поништења уговора од стране корисника услуга, ако пружалац услуга не испуни обавезу обавештавања;

- трошак закључења обавезног осигурања од одговорности или пружања довољног обезбеђења за обавезу накнаде штете, у одређеним ситуацијама;
- трошак усаглашавања општих аката од стране пружаоца услуга са одредбама предложеним у Предлогу закона од дана приступања РС Европској унији.

2. Корисници услуга (потрошачи) – како на оне који живе и раде у РС, тако и оне који живе и раде на подручју ЕЕП.

Неке од кључних користи, поред користи наведених у првом делу овог питања, а које ће ова категорија субјекта имати од доношења и примене предложених одредаба су:

- бесплатно обавештавање о органима јавне власти који обављају послове од значаја за функционисање тржишта и промет услуга, њиховим надлежностима те начину на који начин могу да ступе у непосредан контакт с њима, као и о организацијама и удружењима која пружају практичну помоћ корисницима услуга;

- приступање тачним и потпуним информацијама о начину и условима за упис односно остваривање увида у јавне регистре и базе података о услугама и пружаоцима услуга, као и о правним средствима и поступцима за остваривање и заштиту својих права;

- заштита и гаранција права приликом коришћења услуга, те висок квалитет услуга;

- већа могућност избора због повећане конкуренције на тржишту услуга, дакле и бољи приступ и бољу расположивост услуга, нарочито због олакшаног приступа пружаоцима услуга са подручја ЕЕП. Повећана конкуренција би требало да се одрази и на пад цена услуга, али и на повећање квалитета услуга.

Потенцијални негативни ефекти за кориснике услуга могу да дођу до изражаја у ситуацијама ако општи услови пословања пружаоца услуге садрже посебне услове за коришћење услуга с обзиром на држављанство, пребивалиште или боравиште корисника услуге, што би требало да се деси само ако за то постоје оправдани разлози.

3. Органи јавне власти

Систем пружања услуга који је предвиђен Предлогом закона на средњи и дуги рок ће олакшати рад органа јавне власти који су надлежни за област услуга (нарочито када је у питању спровођење управних поступака у овој области). Поред користи које ће сносити органи јавне власти а који су наведени у претходном делу одговора на ово питање Анализе ефеката, а имајући у виду да је задатак успостављања ЈЕКТ-а ефикаснија комуникација и боље повезивање државних органа и размена података које поседују, битно је напоменути да ће успостављањем ЈЕКТ-а и информатичким повезивањем институција запослени имати могућност лакше провере информација и бржи завршетак процедура, а такође неће бити ни додатног штампања папира и достављања доказа за неке податке које је лако проверити у постојећим базама.

Међутим, на кратки рок, одређене одредбе из Предлога закона захтеваће повећане трошкове и ангажовање од стране органа јавне власти, нарочито до тренутка потпуног успостављања ЈЕКТ-а, укључујући саму обавезу успостављања ЈЕКТ-а и обавезу органа јавне власти РС да размењују информације међу собом и с надлежним органима држава ЕЕП преко ЈЕКТ-а; затим, обавезу надлежног министарства и органа јавне власти да се старају да омогуће пружаоцима и корисницима услуга да се на властити упит обавесте о устаљеном тумачењу и примени прописа од значаја за пословно настањивање односно пружање услуга, те да добију једноставна општа упутства за

поступање у складу с тим прописима, као и да обавештавају пружаоце односно кориснике услуга о томе да је упит без основа или погрешно формулисан. Наравно, органи јавне власти ће имати и текуће трошкове у погледу спровођења инспекцијског или другог облика надзора или контроле, те благовременог предузимања мера и материјалних радњи у складу са законом према пружаоцима услуга са седиштем у РС и пружаоцима услуга са седиштем у држави ЕЕП.

4. **Запослени у органима власти** – имаће користи од модернизације процеса и процедура у области пружања услуга, пре свега у погледу тренинга, стицања нових вештина и могућности за развој каријере, а у крајњој линији и у погледу повећања ефикасности свог рада, прецизнијег рада и висине плата. Такође, потпуна примена одредаба Закона ће, даном уласка у ЕУ, омогућити једноставнију комуникацију да органима власти у другим државама чланицама преко ИМИ система;
5. **Организације и удружења у области пружања услуга** – њихово још веће ангажовање у области услуга, а нарочито по питању заштите потрошача, додатно се афирмише одредбама Предлога закона о услугама. Такође, њима ће бити олакшано комуницирање са пружаоцима и корисницима услуга уз помоћ ЈЕКТ-а, што ће им омогућити да лакше и ефикасније остваре своју мисију;
6. **Сама држава** – држава у целини ће имати користи од успостављања система услуга какав је предвиђен Предлогом закона јер ће исти омогућити већу равнотежу између понуде и тражње за услугама у РС. Такође, транспарентност и поједностављење процедура утицаће на повећање поверења у органе јавне власти.

Сви набројани субјекти заједно траже ефикаснији правни систем који ће гарантовати остваривање права и слобода у области пружања услуга, те ефикасно извршавање различитих административних процедура и уговора.

6. Какве трошкове ће примена закона створити грађанима и привреди (нарочито малим и средњим предузећима)

Када су у питању привредни субјекти и то они који су постојећи и потенцијални **пужаоци услуга**, примена Закона у будућем периоду, и то у кратком року најпре, може створити овој категорији субјеката одређене трошкове, а они су излистани у одговору на претходно питање. У средњем и дугом року, када усагласе своје пословање и акта са одредбама из Предлога закона, не би требало да буде фиксних трошкова које ће морати да сnose. Међутим, у одређеним ситуацијама које су наведене у одговору на претходно питање, може доћи до додатних трошкова које ће ови субјекти морати да сnose, а то умногоме зависи од најразличитијег спектра разлога, па између осталог и од тога да ли ће поштовати одредбе Предлога закона или не.

Овде треба напоменути и да отварање граница и долазак нове конкуренције треба да подстакне пружаоце услуга да улажу додатно у кадрове и технологију, и то ће неминовно носити одређене трошкове ако привредни субјекти настоје да подигну ниво своје конкурентности. Такође, привредни субјекти ће имати и трошкове прилагођавања новим условима пословања услед јачања стране конкуренције на домаћем тржишту и доласка озбиљнијих конкурената.

Када су грађани у питању, и други **корисници услуга**, ни на кратак, средњи ни дуги рок не би требало да буде додатних трошкова које ће морати да сnose због примене Предлога закона.

Током осмишљавања и израде Предлога закона, настали су одређени трошкови за **надлежно министарство**. Они се могу поделити у две групе: трошкови за ангажовање експерата и трошкови плата државних службеника који су били ангажовани на контроли и усмеравању рада експерата, уподобљавању коначне верзије Предлога закона и пратећих аката и докумената произведених на Пројекту са потребама и захтевима предлагача, потребама привредних субјеката и грађана.

Усклађивање прописа у овој области подразумева и успостављање јединствених контактних тачака преко којих ће пружаоцима и корисницима услуга бити обезбеђене све информације које су неопходне за отпочињање посла, као и могућност да све процедуре заврше електронским путем. Коришћење јединствених тачака контакта значајно смањује трошкове трансакција и предузећа и управних органа. Наиме, према истраживању употребе Јединствене тачке контакта, она у Холандији може да донесе уштеду од око 60 милиона евра годишње, док према истраживању спроведеном од стране Велике Британије, коришћење предности Јединствене тачке контакта треба да омогући уштеду између 3,8 и 13,7 евра по трансакцији и представља потенцијалне краткорочне добитке од око 20 милиона евра у тој земљи.

Једини додатни трошкови који ће настати током примене Закона су они који ће настати у току успостављања ЈЕКТ-а. За ову сврху потребна су додатна средства, која надлежно министарство настоји да обезбеди из међународних извора финансирања.

7. Да ли су позитивне последице доношења закона такве да оправдавају трошкове које ће он створити

Уласком РС у Европску унију и пуном применом предложених одредаба отвара се могућност да и пружаоци и корисници услуга добију могућност да користе све предности јединственог унутрашњег тржишта. Предложене одредбе посебно имају за циљ уклањање препрека за оснивање пословних јединица и слободу пружања услуга у ЕУ, што смањује трошкове који иначе настају због обављања различитих административних активности и знатно утичу на демотивацију привредних субјеката, нарочито малих и средњих предузећа да се баве одређеном делатношћу. Такође, корисници услуга имаће приступ већем броју понуђача и самим тим имаће већу могућност избора што може довести и до смањења цена и вишег нивоа квалитета услуга. Ово су само неке од користи које су идентификоване и анализиране у одговору на претходно питање.

Са друге стране, у одговору на претходно питање идентификовани су и трошкови које ће потенцијално сносити субјекти на које ће највероватније утицати решења предвиђена Предлогом закона. Идентификовани трошкови нису могли бити квантификовани ни монетизовани јер да ли ће до њих доћи зависи од великог броја фактора.

Међутим, на основу квалитативне анализе трошкова и користи која је представљена у одговору на претходно питање, долази се до закључка да ће у кратком року негативни утицаји вероватно превладати позитивне последице доношења закона, док ће у средњем и дугом року позитивне последице бити веће од трошкова које ће израда и спровођење Закона створити.

Када је у питању компаративна анализа реформе сектора услуга кроз усаглашавање националних законодавстава са законодавством ЕУ, Европска комисија је припремила Документ о спровођењу Директиве о услугама 2011. године, где је дала дотадашњу економску анализу спровођења Директиве, представила стање увођења ЈЕКТ у државама чланицама, као и преглед спровођења у њеним најважнијим сегментима административног поједностављења, слободе оснивања и комерцијалних комуникација. Посебна пажња посвећена је имплементацији члана 16 – слобода пружања

(прекограничних) услуга. Коришћени су подаци о нивоу административних баријера пре увођења Директиве, као и подаци крајем 2011. године. Резултат ове економске анализе показао је да усвајање мера за спровођење Директиве од стране држава чланица генерише додатних 0,81% БДП-а ЕУ, при чему је процењено да ће се највећи део ефеката материјализовати у периоду од наредних 5-10 година (дакле најкасније до 2020. године) (базни сценарио). Уочен је значајан утицај како на укупну трговину и економску сарадњу (7,2% више трговине), тако и на раст страних директних инвестиција (3,8% више страних директних инвестиција унутар држава чланица) и продуктивност (раст продуктивности за 4,8%). Даље, испоставило се да је утицај смањења баријера имао већи позитиван утицај на домаће тржиште, првенствено у кратком року.

Други сценарио (амбициознија примена Директиве) такође је анализиран, при чему дугорочни утицај на укупни БДП ЕУ достиже 1,23%. По трећем сценарију (нулта толеранција на баријере у пружању услуга, тј. укидање свих ограничења у обухвату Директиве о услугама), укупни ефекат на БДП могао би достићи и до 2,6%.

Генерално гледано, анализа утицаја примене Директиве о услугама показала је да је утицај њеног спровођења различит између држава чланица, одсликавајући ниво до којег су баријере укинуте, а закључак је да су земље које су значајније укинуле баријере пружању услуга више увозиле, привлачиле више европских страних директних инвестиција и имале већи утицај на раст укупне продуктивности. Коначно, с обзиром на то да укупни утицај зависи и од секторске структуре националних економија, земље које су више оријентисане на услуге, укидањем баријера, остварују већи утицај на привредни раст.

Утицај на БДП варира од 0,4% БДП-а у Румунији, Бугарској, Малти, Аустрији и Словенији, око 1% у УК, Грчкој, Француској и Шведској, око 1,4% у Луксембургу и Шпанији, те чак 1,7% утицаја на БДП на Кипру. Важно је напоменути да је процена вршена на свега половини сектора обухваћених Директивом о услугама, те линеарном утицају на преостале секторе, што подразумева да је могуће да утицај на БДП буде и већи, посебно када се посматра дужи рок.

8. Да ли се законом подржава стварање нових привредних субјеката на тржишту и тржишна конкуренција

Као што је већ наведено, крајњи циљ Закона о услугама јесте да унапреди тржиште услуга, а тиме и да допринесе унапређењу тржишне привреде у целини, као и да позитивно утиче на конкуренцију у области услуга. Бојазан да ће либерализација тржишта услуга можда негативно утицати на домаће пружаоце услуга није оправдана, нарочито на дуг рок, с обзиром на то да су анализе показале да је област пружања услуга изузетно динамична и пружаоци услуга су већ навикли да се прилагођавају различитим променама у друштвеној и политичкој сфери у РС. Са друге стране, новим привредним субјектима који желе да почну да се баве пружањем услуга (како резидентима тако и нерезидентима) биће само олакшан приступ тржишту услуга у РС, а резидентима ће додатно бити олакшан и приступ тржиштима широм ЕЕП. Повећана конкуренција ће, као што је већ наведено, позитивно утицати на расположивост и квалитет услуга, а неминовно и на смањење цена услуга.

Транспарентност и поједностављење процедура, односно лакоћа приступа обављању одређене услужне делатности свакако ће утицати на појаву нових пружаоца услуга, односно повећање запослености. Нижи трошкови пословања кроз могућност да се процедуре заврше електронским путем утицаће на повећање ефикасности пословања привредних субјеката, а самим тим и на повећање ефикасности целокупне привреде.

Пружаоцима услуга са седиштем у РС биће доступно тржиште ЕУ без компликованих административних процедура. Такође, отварањем граница и пружаоцима из земаља ЕЕП биће доступно тржиште РС што ће повећати конкуренцију.

Осим тога, поједностављење процедура и обезбеђивање транспарентности свих правила и процедура за обављање одређене услужне делатности преко портала Јединствене електронске тачке контакта и могућност да све процедуре заврше електронским путем позитивно ће стимулисати појаву нових, нарочито домаћих пружалаца услуга.

9. Да ли су све заинтересоване стране имале прилику да се изјасне о закону

Министарство трговине, туризма и телекомуникација је, у складу са Програмом јавне расправе који је одредио Одбор за привреду и финансије Владе, организовало јавну расправу која је трајала од 13. новембра до 6. децембра 2015. године. У склопу јавне расправе, организоване су следеће активности:

- Постављени су Предлог закона и обавештење на сајт Министарства и сајт е-управе да је покренута јавна расправа у трајању од 21 дан, а ради прибављања мишљења стручне и шире јавности о Предлогу закона;

- Организован је централни догађај у току јавне расправе у форми округлог стола 20. новембра 2015. године у просторијама Привредне коморе Србије на којој су учешће узели заинтересовани субјекти на које се овај закон односи, тако да су сви имали могућност да се изјасне и доставе сугестије и примедбе на овај закон. Округлом столу су присуствовали представници: Комисије за заштиту конкуренције, Адвокатске коморе Војводине, ЈП Пошта Србије, ЈП Гас, Делегације Европске уније, Савеза рачуновођа и ревизора Србије, агенција за некретнине, детективских агенција, адвокатских канцеларија, РАТЕЛ-а, Привредне коморе Србије и Привредне коморе Београда;

- Представљен је Предлог закона члановима Преговарачке групе 3 - Право пословног настањивања и слобода пружања услуга, 6. новембра 2015. године. Презентацији су присуствовали, поред представника Министарства трговине, туризма и телекомуникација, представници: Министарства омладине и спорта, Министарства грађевине, саобраћаја и инфраструктуре, Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Министарства финансија, Републичког геодетског завода, Министарства правде, Министарства културе и информисања, Министарства пољопривреде и заштите животне средине – Управа за заштиту биља, Народне банке Србије, РАТЕЛ-а, Агенције за привредне регистре, као и Канцеларије за европске интеграције;

- Представљен је Предлог закона министарствима и члановима комора удружења из области услуга које су у надлежности министарстава на које се Директива односи 16. новембра 2015. године. Презентацији су присуствовали, поред представника Министарства трговине, туризма и телекомуникација, представници: Министарства привреде, Министарства просвете, науке и технолошког развоја, Министарства пољопривреде – Управе за заштиту биља, Министарства правде, Министарства грађевине, саобраћаја и инфраструктуре, Адвокатске коморе Србије, Привредне коморе Србије, Удружења архитеката Србије.

По окончању поступка јавне расправе Министарство је анализирано све примедбе, предлоге и сугестије учесника у јавној расправи и прихватила предлоге који су релевантни са становишта предмета закона.

Такође, на Предлог закона о услугама коментаре је доставила и Европска комисија, који су се углавном односили на терминолошко усклађивање одредаба предложених Предлогом закона са Директивом о услугама, с обзиром на то да је на тај начин било могуће боље ускладити наведена два.

Предлог закона добио је подршку свих укључених заинтересованих страна и закључено је да је општа оцена да је текст Предлога закона добар, прихватљив за све учеснике и усклађен са савременим тенденцијама и законским решењима. Када су у питању коментари и сугестије учесника у јавној расправи, коментара и сугестија није било много. Примедба Комисије за заштиту конкуренције која је стигла у току јавне расправе односила се на одредбу која се односи на примену Предлога на прописе који су односе на заштиту конкуренције, примедба се односила на терминолошко усклађивање са Законом о заштити конкуренције и коментар је уважен. Осим тога било је питања да ли треба појаснити да ли универзалне поштанске услуге спадају у услуге на које се Предлог закона односи (што је и учињено на јавној расправи), као и да се изузму адвокати и услуге које они пружају из Предлог закона што није било могуће јер се Директива о услугама која се транспонује Предлогом закона о услугама односи на адвокате. Представнику Адвокатске коморе Војводине је то и објашњено на централној јавној расправи, 21. новембра 2015. године. Осим тога, на Пододбору за унутрашње тржиште који се организује у поступку преговора за пријем у Европску унију, 3. децембра 2015. године, представници Европске комисије, који су од својих представника добили информације о спроведеној јавној расправи, су нагласили да је објашњење дато представницима адвоката у складу са Директивом, односно да се Предлог мора односити и на адвокате.

10. Које ће се мере током примене закона предузети да би се остварило оно што се доношењем закона намерава

Остварење циљева који су већ наведени у претходним деловима Анализе ефеката, а нарочито спровођење Директиве о услугама у систему РС веома је сложено, због чега је надлежно министарство осмислило целокупни институционални систем и неопходне мере и активности у циљу постизања горе наведеног циља, односно подржавања процеса приступања РС Европској унији.

Као први корак, развијене су стручне основе Стратегије развоја услуга у РС, на којима ће се базирати израда предлога ове стратегије као акта који ће представљати оквир за стратешки развој области услуга у РС. Фокус стратегије јесте на идентификацији кључних циљева који се желе постићи у области пружања услуга, као и мера и активности за спровођење Директиве о услугама и јачање привреде РС. Три главна стратешка циља Стратегије развоја услуга у РС су:

1. Подршка праву оснивања / пословног настањивања и слободе пружања прекограничних услуга, односно усклађивање са прописима Европске уније у овој области
2. Унапређење пословног амбијента
3. Промовисање административне сарадње широм Европе.

Као једна од главних мера за постизање наведених стратешких циљева – предвиђено је доношење закона о услугама, која, између осталог, прописује и ефикасно увођење и функционисање електронске Јединствене контакт тачке у РС, путем које ће сва заинтересована лица моћи бесплатно да се обавесте о условима и поступцима за остваривање права на пословно настањивање, односно за добијање сагласности пружања услуга у РС, и путем којег ће касније

бити омогућено електронско спровођење управних поступака од значаја за сектор услуга. Као што је претходно и речено,

Друге мере које ће још, поред доношења закона о услугама и успостављања Јединствене контакт тачке, бити предузете у циљу постизања стратешких циљева су и:

1. Измене и допуне једног броја секторских закона који на неоправдан начин отежавају или онемогућавају остваривање слободе кретања услуга, односно пословног настањивања и прекограничног бављења услужним делатностима (дерегулација услужних делатности).

Наиме, Предлогом закона предвиђено је да се прописи којима се уређују право на пословно настањивање и слобода прекограничног пружања услуга усклађују са одредбама предложеним у Предлогу закона, при чему се ово не односи на законе којима се домаће право усаглашава с прописима Европске уније о: упућеним радницима у услужним делатностима; аудиовизуелним услугама; признавању стручних квалификација; или примени прописа о социјалном осигурању на раднике, samozапослена лица и њихове породице. Као што је и наведено у уводном делу ове Анализе ефеката, одређени број одредаба домаћих прописа није усаглашен са Директивом о услугама, док је за поједине одредбе неопходно преиспитати да ли постоји јавни интерес чија заштита, по правилима саме Директиве, оправдава постојећа национална решења. Коначно, неке услужне делатности на које се односи Директива о услугама нису посебно уређене у правном поретку РС, и велики број секторских прописа пропушта да се уопште осврне на питање прекограничног пружања услуга, односно и не разматра могућност да се у РС пословно настани пружалац услуга с примарним седиштем у иностранству. Имајући све ово у виду, и анализу позитивно правног оквира, збирно гледано, потребно је да се са Директивом о услугама усагласи 50 важећих закона, 29 правилника, две уредбе, три статута и један кодекс.

2. Израда и доношење подзаконских аката којима ће се спроводити овај закон (Влада ће посебним прописом уредити поступак прикупљања и размене података између органа јавне власти и ЈЕКТ-а; министар надлежан за послове државне управе који се односе на предметну услужну делатност донеће правилник којим се прописују правила поступања по јавном позиву; Влада ће утврдити листу услуга које се сматрају опасним; план је да сва три подзаконска акта буду израђена и усвојена у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона);
3. Стварање предуслова за саморегулацију и афирмисање саморегулације у услужним делатностима кроз рад професионалних и струковних удружења и организација у циљу очувања и унапређења безбедности и квалитета услуга на тржишту РС, као и афирмисање напора привредних субјеката и грађана да користе ЈЕКТ кроз различите активности за своје потребе;
4. Спровођење различитих активности у циљу успостављања и одржавања административне сарадње са државама Европског економског простора, што обухвата и оснивање посебне унутрашње организационе јединице унутар надлежног министарства које ће радити на успостављању ЈЕКТ-а кроз две фазе и управљати њиме; надлежно министарство ће се старати да ЈЕКТ буде ажуран, прегледан, јасан и једноставан за коришћење, као и да сва заинтересована лица могу електронским путем преко ЈЕКТ-а поуздано и лако да прибаве све обрасце и документа и да предузму све радње у циљу испуњавања услова односно спровођења поступка за остваривање права на пословно настањивање односно добијање сагласности за пружање услуга у РС. Надлежно министарство је солидно опремљено капацитетима за успостављање ЈЕКТ-а, али континуирано ради на унапређењу својих људских (кроз едукацију и запошљавање),

финансијских (кроз обезбеђење додатних средстава) и техничко-технолошких капацитета (кроз обезбеђивање боље опреме) како би било потпуно спремно за пуну примену предложених решења. Исто важи и за партнерске органе државне управе са којима ће се радити на успостављању и одржавању ЈЕКТ система, а пре свега за Министарство привреде, али и за Републички секретаријат за јавне политике који координатор за израду Програма економских реформи, где је успостављање ЈЕКТ-а једна од 19 приоритетних мера за спровођење структурних реформи. Капацитети осталих партнера који ће бити ангажовани на овом послу биће оснажени уз помоћ самог надлежног министарства.

5. Интензивирање сарадње између надлежног министарства и других органа јавне власти надлежних за област услуга (нарочито сарадње са органом државне управе надлежним за регулаторну реформу и координацију израде Програма економских реформи у РС), као и свакодневно пружање стручне помоћи органима јавне власти, пружаоцима услуга, корисницима услуга и организацијама и удружењима која пружају практичну помоћ пружаоцима односно корисницима услуга, и то у погледу спровођења одредаба предложених овим законом и коришћења ЈЕКТ-а, и остваривања својих права и обавеза;
6. Информационе кампање и обуке: организовање различитих семинара, обука и радионица за пружаоце услуга; организовање информационих кампања за пружаоце и кориснике услуга; организовање различитих скупова за све наведене категорије субјеката у циљу размене информација;
7. Формирање одговарајућих база података којима би се обезбедила транспарентност у процесу доношења одлука везаних за тржиште, тржишну конкуренцију и област пружања услуга;
8. Редовно праћење остварења циљева утврђених приликом израде Предлога закона, у оквиру редовних надлежности надлежног министарства.

Када је у питању ступање на снагу предложених одредаба, Предлог закона предвиђа да предложене одредбе ступе на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику РС”, а примењује се од дана приступања РС Европској унији, осим одредаба чланова који уређују предмет закона, значење појединих израза, примена закона, однос према другим законима и успостављање ЈЕКТ-а.

С обзиром да је предвиђена одложена примена већине предложених чланова и то до тренутка приступања РС Европској унији, процена је надлежног министарства да има довољно времена да се све осмишљене мере спроведу благовремено и са потпуним жељеним утицајем на остварење стратешких циљева у области пружања услуга. Процена је, такође, да ће највеће категорије субјеката на које ће предложена решења највероватније имати утицај бити спремне за потпуно усаглашавање свог пословања и понашања са одредбама овог закона у тренутку када он почне да се примењује у потпуности, чему ће у значајној мери допринети мере и активности које надлежно министарство планира да спроведе.

ПРИЛОГ 1.

Списак услуга на које се примењује Директива о услугама

Списак услуга на које се примењује Директива о услугама а који је представљен у наставку Анализе ефеката није исцрпан. Директива о услугама примењује се на све услужне привредне делатности (које се по правилу обављају уз накнаду), осим оних које су изричито изузете из примене ове директиве. Међутим, не постоји *numerus clausus* дозвољених услужних активности које би могле исцрпно да се наброје. У питању су следеће услуге на које се примењује Директива о услугама:

- геодетске услуге, архитектонске услуге, грађевинарске и пројектантске услуге (израда пројектне документације и грађење објеката), услуге рушења објеката, контрола пројектне документације, контрола квалитета грађења, контрола енергетске ефикасности објеката, услуге ауто школе, обука пилота, обука падобранаца, обука пилота параглајдера, обучавање ватрогасно спасилачког особља, ветеринарске услуге, ветеринарске лабораторијске услуге, обележавање и евидентирање домаћих животиња, услуге смештаја животиња, обука животиња, услуге у области сточарства (лабораторијско тестирање, вештачко осемењивање, услуге инкубаторске станице, селекција пчелињих матица), контрола квалитета хране за домаће животиње, промет хране за домаће животиње, контрола продуктивности и очување особина домаћих животиња, трговина пољопривредним и сточарским производима, трговина рибом, складиштење пољопривредних производа, обука и провера знања саветника за хемикалије, предавач који врши обуку саветника за хемикалије, саветник за хемикалије, саветодавне услуге у пољопривреди, лабораторијска испитивања у области безбедности хране и хране за животиње, контрола производње семена, узорковање семена, дорада семена, промет семеном, контрола одржавања сорте, мелиорација ливада и пашњака, рекултивација, претварање необрадивог земљишта у обрадиво, контрола обрадивог пољопривредног земљишта, одржавање система за наводњавање, промет биља, промет садног материјала, газдовање ловиштима, адвокатске услуге, заступање у области интелектуалне својине, услуге судског вештачења, услуге судских тумача, услуге судских проценитеља, ревизорске услуге, рачуноводствене услуге, услуге пореског саветовања, услуге финансијског саветовања, оптичарске услуге, сертификација органских производа, лабораторијско испитивање здравствене исправности предмета опште употребе, услуге приватних истражитеља (детектива), обучавање лица која врше послове приватног обезбеђења, услуге запошљавања, услуге социјалне заштите (које пружају приватне организације изван система социјалне заштите, нпр. услуге дома за стара лица, помоћ у кући, и сл.), услуге које се односе на безбедност и здравље на раду, спортске и рекреативне услуге (фитнес услуге, услуге спа центара, нутриционистичке услуге и сл.), услуге посредовања у промету непокретности, услуга процене вредности непокретности, туристичке услуге (организовање путовања, посредовање у продаји туристичког путовања, услуге туристичког водича, пратиоца и аниматора, ловнотуристичка делатност, наутичка делатност), угоститељске услуге, услуге дистрибуције, велепродаја и малопродаја, складиштење робе, маркетиншке услуге, консалтинг услуге, занатске услуге (електричарске услуге, водоинсталатерске услуге, молерске услуге, кројачке услуге, ташнерске услуге, одржавање алата, аутомеханичарске услуге, лимарске услуге, лекарске услуге, заваривачке услуге, браварске услуге), услуге изнајмљивања моторних возила, услуге изнајмљивања пловила, услуге изнајмљивања бицикала, услуге привредних комора, услуге у области културе и уметности (услуге самосталних уметника, стручњака, извођача и

сарадника у култури), издаваштво, издавање новина, новинске агенције, услуге веб портала, библиотечке услуге, услуге у области образовања (предшколско, основно, средње и високо образовање), образовање одраслих, издавање уџбеника, услуге у области енергетике, уградња и сервисирање опреме, инжењерске услуге, програмерске услуге, аерофотографија, услуга тетовирања и постављања пирсинга, услуге помоћи у домаћинству, услуге фризера и козметичара, тестирање и сертификација, оцењивање усаглашености производа са техничким захтевима, акредитација за оцењивање усаглашености, мерење загађења у ваздуху, услуге колективног остваривања ауторског права и сродних права, услуге превођења, услуге прања одеће и хемијског чишћења, услуге чишћења пословног и стамбеног простора.

ПРИЛОГ 2.

Број регистрованих активних пословних субјеката у РС према правној форми (облику организовања) и сектору делатности према Класификацији делатности

Табела: Број регистрованих активних пословних субјеката у РС према правној форми (облику организовања) и сектору делатности према Класификацији делатности - Стање 30. 09. 2015. -

Правна форма (облик организовања)	Пољопривреда, шумарство и рибарство	Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација	Снабдевање водом; управљање отпадним водама, контролисање процеса уклањања отпада и сличне активности	Грађевинарство	Трговина на велико и трговина на мало; поправка моторних возила и мотоцикала	Саобраћај и складиштење	Услуге смештаја и исхране	Информисање и комуникације	Пословање некретнимама	Стручне, научне, иновационе и техничке делатности	Административне и помоћне услужне делатности	Образовање	Здравствена и социјална заштита	Уметност; забава и рекреација	Остале услужне делатности	делатност послодавца; делатност домаћинства која производе робу и услуге за сопствене потребе
Ортачко друштво	93	2	9	102	860	150	83	75	4	213	50	89	2	10	37	0
Командитно друштво	20	0	0	16	126	24	4	11	3	24	10	9	0	2	6	0
Друштво са ограниченом одговорношћу	2857	874	929	9425	45465	6393	4633	5322	1273	13807	3674	1115	103	842	1284	2
Акционарско	89	14	9	157	173	58	66	45	32	101	29	8	3	4	11	0

ПРИЛОГ 3.

Показатељи од значаја за услужни сектор

Табела: Покривеност укупних и пословних расхода приходима по секторима

Опис	2010		2011		2012		2013	
	Покривеност укупних расхода укупним приходима у %	Покривеност пословних расхода пословним приходима у %	Покривеност укупних расхода укупним приходима у %	Покривеност пословних расхода пословним приходима у %	Покривеност укупних расхода укупним приходима у %	Покривеност пословних расхода пословним приходима у %	Покривеност укупних расхода укупним приходима у %	Покривеност пословних расхода пословним приходима у %
Привредна друштва - укупно	99,1	104,4	101,5	104,1	99,4	121	100,3	104,5
F -Грађевинарство	97,7	107,9	99,8	104,9	94	191	97,4	103,1
G- Трговина на велико и мало, поправка моторних возила и мотоцикала	100,1	103,2	101	103,2	100,8	125,5	101,1	103
I – Услуге смештаја и исхране	90,6	97,2	92,4	97,4	91,2	195,6	95,8	99,4
J – Информисање и комуникације	104,1	115,5	112,6	115,7	106,2	85	111,9	117,3
L – Пословање некретнинама	75,7	131,4	94,4	127,8	76,4	678,9	67,2	139,6
M – Стручне, научне, иновационе и техничке	101,2	105,3	110,2	104,5	101,2	47	103,4	105,2

делатности								
A – Административне и услужне делатности	98,6	110,9	104,9	109,6	102,5	137,8	103,8	105,5

Табела: Стопа приноса на укупна средства после опорезивања по секторима

Стопа приноса на укупна средства после опорезивања	2009	2010	2011	2012	2013
Привредна друштва - укупно	0,1	0,2	2,1	0,4	0,9
G- Трговина на велико и мало, поправка моторних возила и мотоцикала	1,8	1,1	2,6	1,3	2,1
I – Услуге смештаја и исхране	-3,2	-2,6	-1,9	-2,6	-0,8
J – Информисање и комуникације	2,1	1,9	6,2	4,5	7,1
L – Пословање некретнинама	0,5	-3,2	0,6	-3,4	-4,3
M – Стручне, научне, иновационе и техничке делатности	2,4	1,3	5,6	0,9	1,6
A –Административне и услужне делатности	1,0	-0,9	5,3	3,2	4,2

Табела: Стопа приноса на сопствени капитал после опорезивања по секторима

Стопа приноса на сопствени капитал после опорезивања	2009	2010	2011	2012	2013
Привредна друштва - укупно	-2,9	-2,9	2,2	-1,9	-0,5
G- Трговина на велико и мало, поправка моторних возила и мотоцикала	1,4	-1,7	4,3	-0,8	4,1
I – Услуге смештаја и исхране	-8,2	-9,0	-7,9	-9,5	-5,2
J – Информисање и комуникације	2,4	2,2	16,5	10,9	18,9
L – Пословање некретнинама	-4,6	-23,3	-6,9	-27,6	-32,4
M – Стручне, научне, иновационе и техничке делатности	3,3	0,6	10,6	0,2	2,3
A –Административне и услужне делатности	-1,4	-10,0	-21	7,8	16,7

Табела: Општи рацио ликвидности по секторима

Општи рацио ликвидности	2009	2010	2011	2012
Привредна друштва - укупно	0,96	0,95	0,93	0,95
G- Трговина на велико и мало, поправка моторних возила и мотоцикала	1,00	1,0	1,01	1,02
I – Услуге смештаја и исхране	0,7	0,59	0,63	0,72
J – Информисање и комуникације	0,84	0,84	0,76	0,86
L – Пословање некретнинама	0,84	0,96	0,94	0,78
M – Стручне, научне, иновационе и техничке делатности	1,19	1,16	1,13	1,15
A –Административне и услужне делатности	0,78	0,78	0,88	0,83

Табела: Запосленост по секторима

Запосленост по секторима	2012	2013	2014
Укупно	1.341.114	1.338.082	1.323.831
G- Трговина на велико и мало, поправка моторних возила и мотоцикала	183.973	180.037	180.123
I – Услуге смештаја и исхране	20.306	19.945	19.791
J – Информисање и комуникације	39.936	40.258	41.162
L – Пословање некретнинама	3.030	3.056	3.502
M – Стручне, научне, иновационе и техничке делатности	54.219	56.491	54.747
A –Административне и услужне делатности	29.805	34.726	38.490
Уметност, забава и рекреација	22.339	22.645	22.173
Остале услуге	14.386	11.933	12.225

Табела: Новооснована привредна друштва

	2010	2011	2012	2013
Укупно	7.792	7.130	6.936	7.004
% од укупног броја привредних друштава	8,6	7,8	7,5	7,4
G – Трговина на велико и мало, поправка моторних возила				

и мотоцикала	2.712	2.506	2.532	2.593
% од броја новооснованих привредних друштава	34,8	35,1	36,5	37
М-Стручне, научне, иновацине и техничке делатности	984	897	853	831
% од броја новооснованих привредних друштава	12,6	12,6	12,3	11,9

Табела: Зараде по секторима

Зараде по секторима	Бруто зараде		Нето зараде		Ланчани индекс	
	2013	2014	2013	2014	Номинална вредност	Реална вредност
Укупно	60.708	61.426	43.932	4.530	101,2	98,3
G- Трговина на велико и мало, поправка моторних возила и мотоцикала	45.677	45.801	33.614	33.827	100,3	97,5
I – Услуге смештаја и исхране	33.044	33.602	24.362	24.885	101,7	98,8
J – Информисање и комуникације	91.688	104.502	67.431	78.583	114	110,8
M – Стручне, научне, иновационе и техничке делатности	85.751	88.374	63.056	65.143	103,1	100,2
A –Административне и услужне делатности	43.237	46.225	31.413	33.507	106,9	103,9
Уметност, забава и рекреација	57.472	56.225	41.502	40.613	97,8	95
Остале услуге	43.802	45.240	32.121	33.366	103,3	100,4

ПРИЛОГ 4.

Подаци у вези са трговином у РС, као најзначајнијим сегментом услужних делатности

1. Кретање БДП-а трговине 2002-2014, у текућим ценама у РСД и ЕУР* (трговина на велико и мало и поправка моторних возила и мотоцикала)

	БДП трговине, у милионима РСД-текуће цене*	БДП трговине, у милионима евра
2002	59040.7	972.8
2003	74754.3	1148.0
2004	104091.3	1431.9
2005	166261.6	2003.4
2006	199848.6	2376.0
2007	240087.3	3002.4
2008	281863.6	3461.0
2009	283565.8	3018.2
2010	289461.5	2809.1
2011	324017.5	3178.2
2012	345902.5	3057.6
2013	377600.9	3337.6
2014*	379000.0	3230.9

* Трговина на велико и мало; поправка моторних возила и мотоцикала

**Процена за 2014. годину Економског факултета у Београду, урађена за потребе израде Предлога Стратегије развоја трговине РС
Извор: РЗС

2. Кретање реалног БДП-а трговине 2002-2014, у сталним ценама из 2010. године (трговина на велико и мало и поправка моторних возила и мотоцикала)

	БДП трговине, мил. РСД-сталне цене**
2002	132119.7
2003	153236.1

	БДП трговине, мил. РСД-сталне цене**
2004	183923.1
2005	251227.4
2006	275580.9
2007	315112.5
2008	327181.8
2009	298330.8
2010	289461.5
2011	290566.5
2012	292955.0
2013	297416.1
2014*	296500

* Процена за 2014. годину Економског факултета у Београду, урађена за потребе израде Предлога Стратегије развоја трговине РС
Извор: РЗС

3. БДП трговине, стопе реалног раста, укупно, трговина на велико, трговина на мало (трговина на велико и мало и поправка моторних возила и мотоцикала); Стопе реалног раста БДП трговине, у %

	Укупно	Трговина на велико	Трговина на мало	Поправка моторних возила
2002	21.2	22.3	22.8	6.8
2003	16.0	13.8	19.8	8.6
2004	20.0	14.7	25.0	28.8
2005	36.6	18.9	56.6	21.9
2006	9.7	18.0	0.6	31.9
2007	14.3	30.8	-2.2	19.2
2008	3.8	4.3	3.1	4.0
2009	-8.8	-10.0	-5.7	-16.2
2010	-3.0	-2.9	-3.6	-0.4
2011	0.4	5.4	-5.5	-2.8

	Укупно	Трговина на велико	Трговина на мало	Поправка моторних возила
2012	0.8	1.2	2.3	-9.4
2013	1.5	0.8	2.0	3.8
2014*	-0.3	2.4	-4.6	3.2

*Процена за 2014. годину Економског факултета у Београду, урађена за потребе израде Предлога Стратегије развоја трговине РС
Извор: РЗС

4. Удео БДП-а трговине у БДП, у %, у сталним и текућим ценама, 2002-2014 (трговина на велико и мало и поправка моторних возила и мотоцикала)

	Удео у сталним ценама,%	Удео у текућим ценама,%
2002	5.9	5.7
2003	6.6	6.1
2004	7.2	7.2
2005	9.3	9.5
2006	9.8	9.7
2007	10.5	10.2
2008	10.4	10.3
2009	9.8	9.8
2010	9.4	9.4
2011	9.3	9.5
2012	9.5	9.7
2013	9.4	9.7
2014*	9.3	9.8

* Процена за 2014. годину Економског факултета у Београду, урађена за потребе израде Предлога Стратегије развоја трговине РС
Извор: РЗС

5. Структура БДП-а трговине на бази сталних цена, 2002-2014 (трговина на велико и мало и поправка моторних возила и мотоцикала)

	Трговина на мало	Трговина на велико	Трговина моторним возилима	Трговина-укупно
2002	40.4	52.6	7.2	100.0
2003	41.8	51.6	6.7	100.0
2004	43.5	49.3	7.2	100.0
2005	49.9	42.9	6.4	100.0
2006	45.7	46.2	7.7	100.0
2007	39.1	52.8	8.0	100.0
2008	38.9	53.1	8.1	100.0
2009	40.2	52.4	7.4	100.0
2010	39.9	52.5	7.6	100.0
2011	37.6	55.1	7.4	100.0
2012	38.2	55.2	6.6	100.0
2013	38.4	54.8	6.8	100.0
2014*	38.1	55.6	6.3	100.0

* Процена за 2014. годину Економског факултета у Београду, урађена за потребе израде Предлога Стратегије развоја трговине РС
Извор: РЗС

6. Број запослених у малопродаји и велепродаји, 2002-2014

	Запослени у малопродаји	Запослени у велепродаји	Запослени у малопродаји и велепродаји-укупно
2002	239304	85492	324796
2003	223116	94917	318033
2004	283092	79149	362241
2005	299248	75582	374830
2006	259022	73583	332605

2007	289009	77051	366060
2008	288926	60605	349531
2009	301424	63227	364651
2010	299080	63550	362630
2011	260548	86081	346629
2012	237584	73183	310767
2013	207300	73400	280700
2014*	205000	73500	278500

* Процена за 2014. годину Економског факултета у Београду, урађена за потребе израде Предлога Стратегије развоја трговине РС
Извор: РЗС

7. Удео запослених у трговини на мало и велико у укупној запослености, 2002-2014

	Запослени у малопродаји и велепродаји-укупно	Запослени у привреди РС	Удео запослених у малопродаји и велепродаји у односу на привреду Србије, у %
2002	324796	2066721	15.72
2003	318033	2041395	15.58
2004	362241	2050854	17.66
2005	374830	2068964	18.12
2006	332605	2025627	16.42
2007	366060	2002344	18.28
2008	349531	1999476	17.48
2009	364651	1889085	19.30
2010	362630	1795775	20.19

	Запослени у малопродаји и велепродаји-укупно	Запослени у привреди РС	Удео запослених у малопродаји и велепродаји у односу на привреду Србије, у %
2011	346629	1746138	19.85
2012	310767	1727048	17.99
2013	280700	1715164	16.37
2014*	278500	1697686	16.40

* Процена за 2014. годину Економског факултета у Београду, урађена за потребе израде Предлога Стратегије развоја трговине РС
Извор: РЗС

8. Структура запослених у трговини 2002-2014; Структура у % (без трговине моторним возилима и мотоциклима)

	Удео запослених у малопродаји, у %	Удео запослених у велепродаји, у %	Запослени у малопродаји и велепродаји-укупно
2002	73.7	26.3	100.0
2003	70.2	29.8	100.0
2004	78.2	21.8	100.0
2005	79.8	20.2	100.0
2006	77.9	22.1	100.0
2007	79.0	21.0	100.0
2008	82.7	17.3	100.0
2009	82.7	17.3	100.0
2010	82.5	17.5	100.0
2011	75.2	24.8	100.0
2012	76.5	23.5	100.0
2013	73.9	26.1	100.0
2014*	73.6	26.4	100.0

* Процена за 2014. годину Економског факултета у Београду, урађена за потребе израде Предлога Стратегије развоја трговине РС
Извор: РЗС

9. Кретање промета у трговини на мало и велико, 2002-2014; Сталне цене из 2010. године, у милионима РСД

	Промет на мало	Промет на велико*
2002	153861	1093163
2003	206753	1133610
2004	314248	1344661
2005	539837	1406609
2006	711589	1546700
2007	1120510	1732293
2008	1441310	1803931
2009	1125055	1716393
2010	1229199	1763037
2011	917029	1822687
2012	961839	1866875
2013	919211	1775905
2014	941272	1693347

* Процена за 2014. годину Економског факултета у Београду, урађена за потребе израде Предлога Стратегије развоја трговине РС
Извор: РЗС

10. Кретање промета у трговини на мало у текућим ценама и сталним ценама у милионима РСД

	Кретање промета у трговини на мало у текућим ценама	Кретање промета у трговини на мало у сталним ценама из 2010. године
2002	301467	153861
2003	356930	206753
2004	460108	314248
2005	650503	539837
2006	791750	711589
2007	1021342	1120510
2008	1231758	1441310

2009	1130685	1125055
2010	1229199	1229199
2011	1118441	917029
2012	1196095	961839
2013	1203966	919211
2014	1253924	941272

Извор: РЗС

11. Кретање промета у трговини на мало и велико, укупно, у текућим ценама 2002-2014, у милионима РСД

	Промет на мало	Промет на велико	Промет -укупно на велико и мало
2002	301467	525187	826653.5
2003	356930	568272	925201.7
2004	460108	736949	1197057.4
2005	650503	896990	1547493
2006	791750	1108487	1900237
2007	1021342	1311976	2333318
2008	1231758	1544867	2776625
2009	1130685	1586734	2717419
2010	1229199	1763037	2992236
2011	1118441	2022707	3141148
2012	1196095	2259030	3455125
2013	1203966	2278300	3482266

2014	1253924	2209689	3463613
------	---------	---------	---------

Извор: РЗС

12. Кретање промета у трговини на велико у сталним ценама из 2010. године* (2002-2014); у милионима РСД

	Промет у трговини на велико	Стопа реалног раста, %
2002	1092909	
2003	1133610	3.7
2004	1344661	18.6
2005	1406609	4.6
2006	1546700	10.0
2007	1732293	12.0
2008	1803931	4.1
2009	1716393	-4.9
2010	1763037	2.7
2011	1822687	3.4
2012	1866875	2.4
2013	1775905	-4.9
2014	1693347	-4.6

* Процена за 2014. годину Економског факултета у Београду, урађена за потребе израде Предлога Стратегије развоја трговине РС
Извор: РЗС

13. Стопе реалног раста промета у трговини на мало и велико, укупно, у % 2002-2014

	Реални раст промета у трговини на мало*	Реални раст промета у трговини на велико**
2002	22.8	Нема податка
2003	13.5	3.7
2004	17.9	18.6
2005	21.5	4.6
2006	8.3	10.0
2007	22.1	12.0
2008	6.7	4.1
2009	-15.0	-4.9
2010	0.5	2.7
2011	-18.0	3.4
2012	-1.9	2.4
2013	-5.1	-4.9
2014**	2.4	-4.6

* Процена за 2014. годину Економског факултета у Београду, урађена за потребе израде Предлога Стратегије развоја трговине РС
Извор: РЗС

ИЗЈАВА О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОПИСА СА ПРОПИСИМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

- 1. Овлашћени предлагач прописа – Влада**
Обрађивач - Министарство трговине, туризма и телекомуникација
- 2. Назив прописа**
Предлог закона о услугама

Draft Law on services
- 3. Усклађеност прописа са одредбама Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Споразум):**
  - а) Одредба Споразума која се односи на нормативну садржину прописа**

члан 59.
  - б) Прелазни рок за усклађивање законодавства према одредбама Споразума**
/
  - в) Оцена испуњености обавезе које произлазе из наведене одредбе Споразума**

У потпуност испуњава обавезе Споразума.
  - г) Разлози за делимично испуњавање, односно неиспуњавање обавеза које произлазе из наведене одредбе Споразума**
/
  - д) Веза са Националним програмом за усвајање правних тековина Европске уније**

Поглавље 3. Право пословног настањивања и слобода пружања услуга, Пословно настањивање 3.3.1. и Слобода прекограничног пружања услуга 3.3.2.
- 4. Усклађеност прописа са прописима Европске уније**
  - а) Навођење примарних извора права Европске уније и усклађености са њима**
  - б) Навођење секундарних извора права Европске уније и усклађеност са њима**

Directive 2006/123/EC of the European Parliament and of the Council of 12 December 2006 on services in the internal market

Директива 2006/123/ЕЗ Европског парламента и Савета од 12. децембра 2006. године о услугама на унутрашњем тржишту.

в) Навођење осталих извора права Европске уније и усклађеност са њима

/

г) Разлози за делимичну усклађеност, односно неусклађеност

-

д) Рок у којем је предвиђено постизање потпуне усклађености прописа са прописима Европске уније

-

5. Уколико не постоје одговарајуће надлежности Европске уније у материји коју регулише пропис, и/или не постоје одговарајући секундарни извори права Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност, потребно је образложити ту чињеницу. У овом случају, није потребно попуњавати Табелу усклађености прописа. Табелу усклађености није потребно попуњавати и уколико се домаћим прописом не врши пренос одредби секундарног извора права Европске уније, већ се искључиво врши примена или спровођење неког захтева који произилази из одредбе секундарног извора права (нпр. Предлогом одлуке о изради стратешке процене утицаја биће спроведена обавеза из члана 4. Директиве 2001/42/ЕЗ, али се не врши и пренос те одредбе директиве).

6. Да ли су претходно наведени извори права Европске уније преведени на српски језик?

Не.

7. Да ли је пропис преведен на неки службени језик Европске уније?

Да, енглески.

8. Сарадња са Европском унијом и учешће консултаната у изради прописа и њихово мишљење о усклађености.

Министарство трговине, туризма и телекомуникација је организовало ТАИЕХ експертску мисију 21. и 22. октобра 2015. године на којој је разматрана радна верзија овог закона. Коментари експерата су имплементирани у Предлог закона о услугама, а текст Предлога закона прослеђен Европској комисији.

Табела усклађености

1. Назив прописа Европске уније: Directive 2006/123/EC of the European Parliament and of the Council of 12 December 2006 on services in the internal market (OJ L 376, 27.12.2006, p. 36–68)				2. „CELEX” ознака ЕУ прописа: 32006L0123		
Директива 2006/123/ЕЗ Европског парламента и Савета од 12. децембра 2006. године о услугама на унутрашњем тржишту				Датум израде табеле 15.12.2015.		
2. Овлашћени предлагач прописа: Влада Обрађивач: Министарство трговине, туризма и телекомуникација				6. Бројчане ознаке (шифре) планираних прописа: 2014-44		
5. Назив (нацрта, предлога) прописа чије одредбе су предмет анализе усклађености са прописом Европске уније: Предлог закона о услугама Draft Law on services				7. Усклађеност одредби прописа са одредбама прописа ЕУ:		
а)	а1)	б)	б 1)	в)	г)	д)
Одредба прописа ЕУ	Садржина одредбе	Одредбе прописа Републи ке Србије	Садржина одредбе	Усклађеност (Потпуно усклађено – ПУ, Делимично усклађено – ДУ, Неусклађено – НУ, непреносиво – НП)	Разлози за делимич ну усклађен ост	Напомена о усклађености
Chapter I	This Directive establishes general provisions facilitating	1	Овим законом уређују се	ПУ		

1 (1)	the exercise of the freedom of establishment for service providers and the free movement of services, while maintaining a high quality of services.		право на пословно настањивање и слобода прекограничног пружања услуга, успостављање Јединствене електронске контактне тачке, права корисника услуга, административна сарадња са државама Европског економског простора, надзор над спровођењем овог закона и друга питања од значаја за право на пословно настањивање и слободу прекограничног пружања услуга.			
1 (2)	This Directive does not deal with the liberalisation of services of general economic interest, reserved to public or private entities, nor with the privatisation of public entities providing services.	3 (2) (1) 3 (2) (2)	Одредбе овог закона не примењују се на: уређивање услуга од општег економског интереса и на либерализацију пружања тих услуга; приватизацију правних лица која пружају услуге;	ПУ		
1 (3)	This Directive does not deal with the abolition of monopolies providing services nor with aids granted by Member States which are covered by Community rules on competition. This Directive does not affect the freedom of Member States to define, in conformity with Community law, what they consider to be services of general economic interest, how those services should be organised and financed, in compliance with the State aid rules, and what specific obligations they should be subject to.	3 (2) (9) 3 (2) (1)	Одредбе овог закона не примењују се на: укидање монопола у пружању услуга и на државну помоћ. Одредбе овог закона не примењују се на: уређивање услуга од општег економског интереса и на либерализацију пружања тих услуга;	ПУ		
1 (4)	This Directive does not affect measures taken at	3 (2) (8)	Одредбе овог закона не примењују се	ПУ		

	Community level or at national level, in conformity with Community law, to protect or promote cultural or linguistic diversity or media pluralism.		на: мере којима се штити или унапређује културна или језичка разноврсност или медијски плурализам;			
1 (5)	This Directive does not affect Member States' rules of criminal law. However, Member States may not restrict the freedom to provide services by applying criminal law provisions which specifically regulate or affect access to or exercise of a service activity in circumvention of the rules laid down in this Directive.	3 (2) (6)	Одредбе овог закона не примењују се на: област кривичног права;	ПУ		
1 (6)	This Directive does not affect labour law, that is any legal or contractual provision concerning employment conditions, working conditions, including health and safety at work and the relationship between employers and workers, which Member States apply in accordance with national law which respects Community law. Equally, this Directive does not affect the social security legislation of the Member States.	3 (2) (5)	Одредбе овог закона не примењују се на: радне односе, безбедност и здравље на раду, социјалну заштиту, опорезивање;	ПУ		
1 (7)	This Directive does not affect the exercise of fundamental rights as recognised in the Member States and by Community law. Nor does it affect the right to negotiate, conclude and enforce collective agreements and to take industrial action in accordance with national law and practices which respect Community law.	3 (2) (3) 3 (2) (4)	Одредбе овог закона не примењују се на: дредбе овог закона не односе се на на: остваривање људских и мањинских права; право на преговарање о закључењу и закључење колективног уговора и права из колективних уговора;	ПУ		
2 (1)	This Directive shall apply to services supplied by providers established in a Member State.	3 (1)	Овај закон примењује се на услуге које држављани Републике Србије или државе ЕЕП односно правна лица са седиштем у Републици Србији или држави ЕЕП пружају на територији Републике Србије, као и на	ПУ		

			услуге које држављани Републике Србије односно правна лица са седиштем у Републици Србији пружају на територији држава ЕЕП.			
2 (2)	<p>This Directive shall not apply to the following activities:</p> <p>(a) non-economic services of general interest;</p> <p>(b) financial services, such as banking, credit, insurance and re-insurance, occupational or personal pensions, securities, investment funds, payment and investment advice, including the services listed in Annex I to Directive 2006/48/EC;</p> <p>(c) electronic communications services and networks, and associated facilities and services, with respect to matters covered by Directives 2002/19/EC, 2002/20/EC, 2002/21/EC, 2002/22/EC and 2002/58/EC;</p> <p>(d) services in the field of transport, including port services, falling within the scope of Title V of the Treaty;</p> <p>(e) services of temporary work agencies;</p> <p>(f) healthcare services whether or not they are provided via healthcare facilities, and regardless of the ways in which they are organised and financed at national level or whether they are public or private;</p> <p>(g) audiovisual services, including cinematographic services, whatever their mode of production, distribution and transmission, and radio broadcasting;</p> <p>(h) gambling activities which involve wagering a stake with pecuniary value in games of chance, including lotteries, gambling in casinos and betting transactions;</p> <p>(i) activities which are connected with the exercise of</p>	<p>3 (3) (1–11)</p> <p>Упоредни преглед:</p> <p>(a) – 1)</p> <p>(b) – 2)</p> <p>(c) – 3)</p> <p>(d) – 4)</p> <p>(e) – 5)</p> <p>(f) – 6)</p> <p>(g) – 7)</p> <p>(h) – 8)</p> <p>(i) – 11)</p> <p>(j) – 10)</p> <p>(k) – 9)</p> <p>(l) – 11)</p>	<p>Одредбе овог закона не примењују се и на:</p> <p>1) услуге од општег интереса;</p> <p>2) финансијске услуге;</p> <p>3) услуге електронских комуникација, електронске комуникационе мреже и припадајућа средства;</p> <p>4) услуге у области саобраћаја, укључујући ваздушни, железнички и друмски саобраћај, јавни градски превоз и такси превоз, превоз санитетским возилом и возилом хитне медицинске помоћи, аеродромске и лучке службе;</p> <p>5) услуге привременог запошљавања;</p> <p>6) послове здравствене заштите који обухватају спровођење мера за очување и унапређење здравља грађана, спречавање, сузбијање и рано откривање болести, повреда и других поремећаја здравља и благовремено и ефикасно лечење и рехабилитацију, а које обавља здравствени радник у здравственој установи или приватној пракси;</p> <p>7) аудиовизуелне услуге, укључујући телевизијско и радијско</p>	ПУ		

	<p>official authority as set out in Article 45 of the Treaty;</p> <p>(j) social services relating to social housing, childcare and support of families and persons permanently or temporarily in need which are provided by the State, by providers mandated by the State or by charities recognised as such by the State;</p> <p>(k) private security services;</p> <p>(l) services provided by notaries and bailiffs, who are appointed by an official act of government.</p>		<p>емитовање и биоскопске пројекције;</p> <p>8) приређивање игара на срећу;</p> <p>9) услуге приватног обезбеђења;</p> <p>10) услуге социјалне заштите, које пружају установе социјалне заштите и други субјекти у социјалној заштити у складу са законом, као и делатност удружења основаних ради остваривања хуманитарних циљева;</p> <p>11) вршење пренетих или поверених јавних овлашћења, укључујући јавнобележничку делатност и послове извршитеља.</p>			
2 (3)	This Directive shall not apply to the field of taxation.	3 (2) (5)	<p>Одредбе овог закона не примењују се на:</p> <p>радне односе, безбедност и здравље на раду, социјалну заштиту, опорезивање;</p>	ПУ		
3 (1)	<p>If the provisions of this Directive conflict with a provision of another Community act governing specific aspects of access to or exercise of a service activity in specific sectors or for specific professions, the provision of the other Community act shall prevail and shall apply to those specific sectors or professions. These include:</p> <p>(a) Directive 96/71/EC;</p> <p>(b) Regulation (EEC) No 1408/71;</p> <p>(c) Council Directive 89/552/EEC of 3 October 1989 on the coordination of certain provisions laid down by law,</p>	4 (1)	<p>Прописи којима се уређују право на пословно настањивање и слобода прекограничног пружања услуга усклађују се са одредбама овог закона осим прописа који се усаглашавају са прописима Европске уније о упућеним запосленим у услужним делатностима, аудиовизуелним услугама, признавању професионалних квалификација, или примени прописа о социјалном осигурању на раднике,</p>	ПУ	.	Вид. Чл. 41. ст. 4. НЗОУ.

	regulation or administrative action in Member States concerning the pursuit of television broadcasting activities; (d) Directive 2005/36/EC.		самозапослена лица и њихове породице.			
3 (2)	This Directive does not concern rules of private international law, in particular rules governing the law applicable to contractual and non contractual obligations, including those which guarantee that consumers benefit from the protection granted to them by the consumer protection rules laid down in the consumer legislation in force in their Member State.	3 (2) (7)	Одредбе овог закона не примењују се на: одређивање меродавног права;	ПУ		
3 (3)	Member States shall apply the provisions of this Directive in compliance with the rules of the Treaty on the right of establishment and the free movement of services.	/	/	НП		
4 (1)	For the purposes of this Directive, the following definitions shall apply: 1) 'service' means any self-employed economic activity, normally provided for remuneration, as referred to in Article 50 of the Treaty; 2) 'provider' means any natural person who is a national of a Member State, or any legal person as referred to in Article 48 of the Treaty and established in a Member State, who offers or provides a service; 3) 'recipient' means any natural person who is a national of a Member State or who benefits from rights conferred upon him by Community acts, or any legal person as referred to in Article 48 of the Treaty and established in a Member State, who, for professional or non-professional purposes, uses, or wishes to use, a service; 4) 'Member State of establishment' means the Member	2 (1) (1–18) Упоредни преглед: 1) – 5) 2) – 7) 3) – 8) 4) – 3) 5) – 1) 6) – 12) 7) – 13) 8) – 14)	Поједини изрази који се користе у овом закону имају следеће значење: 1) пословно настањивање је стварно обављање услужне привредне делатности, без временског ограничења и путем сталне инфраструктуре; 2) седиште је место из кога се стварно управља обављањем привредне делатности пружаоца услуге; 3) држава седишта је Република Србија или државе Европског економског простора, у зависности од тога где се налази седиште пружаоца услуга; 4) држава ЕЕП је држава	ПУ		Уместо да се дефинише „држава у којој се пружа услуга” у случају прекограничног пружања услуге, дефинисно је прекогранично пружање и прекогранично коришћење услуге. Дефиниције које су додате у НЗОУ: Седиште, држава ЕЕП, мешовита услуга, прекогранично

	<p>State in whose territory the provider of the service concerned is established;</p> <p>5) 'establishment' means the actual pursuit of an economic activity, as referred to in Article 43 of the Treaty, by the provider for an indefinite period and through a stable infrastructure from where the business of providing services is actually carried out;</p> <p>6) 'authorisation scheme' means any procedure under which a provider or recipient is in effect required to take steps in order to obtain from a competent authority a formal decision, or an implied decision, concerning access to a service activity or the exercise thereof;</p> <p>7) 'requirement' means any obligation, prohibition, condition or limit provided for in the laws, regulations or administrative provisions of the Member States or in consequence of case-law, administrative practice, the rules of professional bodies, or the collective rules of professional associations or other professional organisations, adopted in the exercise of their legal autonomy; rules laid down in collective agreements negotiated by the social partners shall not as such be seen as requirements within the meaning of this Directive;</p> <p>8) 'overriding reasons relating to the public interest' means reasons recognised as such in the case law of the Court of Justice, including the following grounds: public policy; public security; public safety; public health; preserving the financial equilibrium of the social security system; the protection of consumers, recipients of services and workers; fairness of trade transactions; combating fraud; the protection of the environment and</p>	<p>9) – 11) 10) – 9) 10) – 10) 11) – 15) 12) – 16)</p>	<p>чланица Европског економског простора;</p> <p>5) пружање услуга је самостална услужна привредна делатност која се по правилу обавља уз накнаду;</p> <p>6) пружање мешовите услуге састоји се од најмање две различите самосталне услужне привредне делатности, које пружалац услуга обавља самостално, односно које заједно обављају два или више пружалаца услуга;</p> <p>7) пружалац услуге је држављанин Републике Србије или државе ЕЕП, односно правно лице са седиштем у Републици Србији или држави ЕЕП, које пружа или нуди пружање услуге;</p> <p>8) корисник услуге је држављанин Републике Србије или државе ЕЕП, односно правно лице са седиштем у Републици Србији или држави ЕЕП, које користи или има намеру да користи услугу, у било које сврхе;</p> <p>9) прекогранично пружање услуге је пружање услуге у Републици Србији или у држави ЕЕП, када пружалац услуге није пословно настањен на територији државе у којој се услуга пружа;</p> <p>10) прекогранично коришћење услуге је коришћење услуге у Републици Србији или у држави ЕЕП, када пружалац услуге</p>			<p>пружање услуге, прекогранично коришћење услуге, услуга од општег економског интереса, ИМИ систем.</p>
--	--	--	--	--	--	--

	<p>the urban environment; the health of animals; intellectual property; the conservation of the national historic and artistic heritage; social policy objectives and cultural policy objectives;</p> <p>9) 'competent authority' means any body or authority which has a supervisory or regulatory role in a Member State in relation to service activities, including, in particular, administrative authorities, including courts acting as such, professional bodies, and those professional associations or other professional organisations which, in the exercise of their legal autonomy, regulate in a collective manner access to service activities or the exercise thereof;</p> <p>10) 'Member State where the service is provided' means the Member State where the service is supplied by a provider established in another Member State;</p> <p>11) 'regulated profession' means a professional activity or a group of professional activities as referred to in Article 3(1)(a) of Directive 2005/36/EC;</p> <p>12) 'commercial communication' means any form of communication designed to promote, directly or indirectly, the goods, services or image of an undertaking, organisation or person engaged in commercial, industrial or craft activity or practising a regulated profession. The following do not in themselves constitute commercial communications:</p> <p>(a) information enabling direct access to the activity of the undertaking, organisation or person, including in particular a domain name or an electronic-mailing address;</p> <p>(b) communications relating to the goods, services or</p>		<p>није пословно настањен на територији државе у којој се услуга пружа;</p> <p>11) орган јавне власти је државни орган, орган аутономне покрајине, орган јединице локалне самоуправе, лице којем је поверено јавно овлашћење, професионално или струковно удружење или организација, који уређује или надзире пружање или коришћење услуга односно спроводи поступак за добијање сагласности;</p> <p>12) поступак за добијање сагласности је поступак пред органом јавне власти у којем се пружаоцу односно кориснику услуге издаје дозвола, одобрење или други правни акт неопходан за пружање услуге односно за њено коришћење, укључујући друге правне акте којима је условљена регистрација или добијање сагласности за обављање одређене услужне делатности;</p> <p>13) услов за добијање сагласности је сваки услов за пружање или коришћење услуге, који произлази из закона, подзаконског општег акта Републике Србије, општег акта аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе, општег акта организације којој су поверена јавна овлашћења, општег акта професионалног или струковног удружења или организације, осим услова који произлази из колективног уговора;</p>			
--	--	--	--	--	--	--

	<p>image of the undertaking, organisation or person, compiled in an independent manner, particularly when provided for no financial consideration.</p>		<p>14) јавни интерес је општи друштвени интерес, укључујући: јавни поредак, јавну безбедност, јавну заштиту, јавно здравље, очување финансијске равнотеже система социјалне заштите, заштиту потрошача, корисника услуга и радника, поштовање начела савесности и поштења у пословним односима, спречавање преварног поступања, заштиту животне средине и здравља животиња, заштиту интелектуалне својине, очување историјске и културне баштине, циљеве социјалне и културне политике;</p> <p>15) регулисана професија је професионална делатност или скуп професионалних делатности код којих је приступ и обављање, односно начин обављања делатности на основу законских, подзаконских или других аката, непосредно или посредно условљен поседовањем одређених професионалних квалификација, као и професионална делатност или скуп професионалних делатности којима се баве чланови стручних организација са професионалним називом;</p> <p>16) пословна комуникација је сваки облик комуникације у циљу промовисања робе, услуга или пословног угледа правног или физичког лица које се бави привредном делатношћу или регулисаном професијом, са</p>			

		<p>изузетком:</p> <p>(1) давања информација које омогућавају непосредан приступ делатности овог лица, као што су информације о његовој електронској адреси или адреси електронске поште, и</p> <p>(2) давања, без накнаде, информација које су прикупљене истраживањима или на други сличан начин, о роби, услугама или пословном угледу овог лица;</p> <p>17) услуга од општег економског интереса је услуга чији квалитет, услове пружања или цену уређује, надзире или контролише орган јавне власти, у циљу заштите јавног интереса, нарочито због велике вредности почетних улагања, ограничености ресурса за њено пружање, одрживог развоја, друштвене солидарности и уједначеног регионалног развоја;</p> <p>18) ИМИ систем је информациони систем за административну сарадњу и електронску размену података између надлежних органа држава ЕЕП нарочито у областима као што су услуге, електронска трговина, професионалне квалификације и права пацијената у прекограничној здравственој заштити.</p>			
--	--	--	--	--	--

Chapter II 5 (1)	Member States shall examine the procedures and formalities applicable to access to a service activity and to the exercise thereof. Where procedures and formalities examined under this paragraph are not sufficiently simple, Member States shall simplify them.	/	/	НП		
5 (2)	The Commission may introduce harmonised forms at Community level, in accordance with the procedure referred to in Article 40(2). These forms shall be equivalent to certificates, attestations and any other documents required of a provider.	/	/	НП		
5 (3)	<p>Where Member States require a provider or recipient to supply a certificate, attestation or any other document proving that a requirement has been satisfied, they shall accept any document from another Member State which serves an equivalent purpose or from which it is clear that the requirement in question has been satisfied. They may not require a document from another Member State to be produced in its original form, or as a certified copy or as a certified translation, save in the cases provided for in other Community instruments or where such a requirement is justified by an overriding reason relating to the public interest, including public order and security.</p> <p>The first subparagraph shall not affect the right of Member States to require non-certified translations of documents in one of their official languages.</p>	5 (1) 5 (2) 5 (3)	<p>Ако се у поступку за добијање сагласности од пружаоца услуга захтева да одређеном исправом односно документом докаже испуњеност услова за добијање сагласности, орган јавне власти дужан је да прихвати сваку исправу односно документ из државе ЕЕП који су намењени истој сврси односно из којих јасно произлази да је тај услов испуњен.</p> <p>Орган јавне власти не може да захтева од пружаоца услуге да достави оригинал, оверену копију или оверени превод исправе односно документа из става 1. овог члана, осим када за то постоји јавни интерес.</p> <p>Орган јавне власти може да захтева од пружаоца услуге да достави неоверени превод исправе односно документа из става 1. овог члана на језик који је у службеној употреби у Републици Србији.</p>	ПУ		

5 (4)	Paragraph 3 shall not apply to the documents referred to in Article 7(2) and 50 of Directive 2005/36/EC, in Articles 45(3), 46, 49 and 50 of Directive 2004/18/EC of the European Parliament and of the Council of 31 March 2004 on the coordination of procedures for the award of public works contracts, public supply contracts and public service contracts, in Article 3(2) of Directive 98/5/EC of the European Parliament and of the Council of 16 February 1998 to facilitate practice of the profession of lawyer on a permanent basis in a Member State other than that in which the qualification was obtained, in the First Council Directive 68/151/EEC of 9 March 1968 on coordination of safeguards which, for the protection of the interests of members and others, are required by Member States of companies within the meaning of the second paragraph of Article 58 of the Treaty, with a view to making such safeguards equivalent throughout the Community and in the Eleventh Council Directive 89/666/EEC of 21 December 1989 concerning disclosure requirements in respect of branches opened in a Member State by certain types of company governed by the law of another State.	5 (4)	Одредбе овог члана се не примењују на доказивање испуњености услова за признавање страних стручних квалификација, доказивање испуњености услова за учешће у поступку јавне набавке, доказивање испуњености услова за упис у привредни регистар, доказивање уписа адвоката у одговарајући именик односно регистар у матичној држави.	ПУ		
6 (1)	1. Member States shall ensure that it is possible for providers to complete the following procedures and formalities through points of single contact: (a) all procedures and formalities needed for access to his service activities, in particular, all declarations, notifications or applications necessary for authorisation from the competent authorities, including applications for inclusion in a register, a roll or a database, or for registration with a professional body or association;	6 (4) 6 (6)	Надлежно министарство и органи јавне власти старају се да сва заинтересована лица могу електронским путем преко ЈЕКТ-а поуздано и лако да прибаве све обрасце и документа и да предузму све радње у циљу испуњавања услова односно спровођења поступка за остваривање права на пословно	ПУ		

	(b) any applications for authorisation needed to exercise his service activities.		<p>настањивање односно добијање сагласности за пружање услуга у Републици Србији.</p> <p>Влада уређује поступак прикупљања и размене података између органа јавне власти и надлежног министарства преко ЈЕКТ-а.</p>			
6 (2)	The establishment of points of single contact shall be without prejudice to the allocation of functions and powers among the authorities within national systems.	/	/	НП		
7 (1)	<p>Member States shall ensure that the following information is easily accessible to providers and recipients through the points of single contact:</p> <p>(a) requirements applicable to providers established in their territory, in particular those requirements concerning the procedures and formalities to be completed in order to access and to exercise service activities;</p> <p>(b) the contact details of the competent authorities enabling the latter to be contacted directly, including the details of those authorities responsible for matters concerning the exercise of service activities;</p> <p>(c) the means of, and conditions for, accessing public registers and databases on providers and services;</p> <p>(d) the means of redress which are generally available in the event of dispute between the competent authorities and the provider or the recipient, or between a provider and a recipient or between providers;</p> <p>(e) the contact details of the associations or</p>	<p>7 (1) (1–5)</p> <p>Упоредни преглед:</p> <p>(a) – 1)</p> <p>(b) – 2)</p> <p>(c) – 3)</p> <p>(d) – 4)</p> <p>(e) – 5)</p>	<p>Надлежно министарство је дужно да пружаоцима и корисницима услуга омогући да преко ЈЕКТ-а лако приступе тачним и потпуним информацијама о:</p> <p>1) условима које пружаоци услуга морају да испуне у Републици Србији, а нарочито о условима и поступцима за остваривање права на пословно настањивање и прекогранично пружање услуга;</p> <p>2) органима јавне власти који обављају послове од значаја за функционисање тржишта и промет услуга, њиховим надлежностима те начину на који пружалац односно корисник услуге ступа у непосредан контакт с њима;</p> <p>3) начину и условима за упис односно остваривање увида у јавне регистре и базе података о услугама и пружаоцима услуга;</p>	ПУ		

	organisations, other than the competent authorities, from which providers or recipients may obtain practical assistance.		<p>4) правним средствима и поступцима за остваривање и заштиту права пружалаца односно корисника услуга;</p> <p>5) организацијама и удружењима која пружају практичну помоћ пружаоцима односно корисницима услуга и начину на који пружалац односно корисник услуге ступа у непосредан контакт с њима.</p>			
7 (2)	Member States shall ensure that it is possible for providers and recipients to receive, at their request, assistance from the competent authorities, consisting in information on the way in which the requirements referred to in point (a) of paragraph 1 are generally interpreted and applied. Where appropriate, such advice shall include a simple step-by-step guide. The information shall be provided in plain and intelligible language.	7 (2)	Надлежно министарство и органи јавне власти старају се да пружаоци и корисници услуга преко ЈЕКТ-а могу, на захтев, да добију обавештење од надлежног органа јавне власти о примени прописа од значаја за пословно настањивање односно пружање услуга и да добију једноставна општа упутства за поступање у складу с тим прописима.	ПУ		
7 (3)	Member States shall ensure that the information and assistance referred to in paragraphs 1 and 2 are provided in a clear and unambiguous manner, that they are easily accessible at a distance and by electronic means and that they are kept up to date.	6 (1) 6 (2) 6 (3)	<p>Јединствена електронска контактна тачка (у даљем тексту: ЈЕКТ) је државни електронски сервис путем којег органи јавне власти Републике Србије размењују информације и путем којег заинтересована лица могу бесплатно да се обавесте о условима и поступцима за остваривање права на пословно настањивање односно за добијање сагласности за пружање услуга у Републици Србији.</p> <p>Министарство надлежно за</p>	ПУ		

			<p>послове функционисања тржишта и промета услуга (у даљем тексту: надлежно министарство) образује организациону јединицу за успостављање и управљање ЈЕКТ-ом.</p> <p>Надлежно министарство се стара да ЈЕКТ буде ажуран, прегледан, јасан и једноставан за коришћење. Органи јавне власти су дужни да надлежном министарству благовремено доставе потпуне податке из свог делокруга који су од значаја за ажурност ЈЕКТ-а.</p>			
7 (4)	Member States shall ensure that the points of single contact and the competent authorities respond as quickly as possible to any request for information or assistance as referred to in paragraphs 1 and 2 and, in cases where the request is faulty or unfounded, inform the applicant accordingly without delay.	7 (4)	<p>Орган јавне власти је дужан да најкасније у року од петнаест дана од дана пријема захтева пружаоцу односно кориснику услуга преко ЈЕКТ-а достави обавештење односно упутство из ст. 1. и 2. овог члана, укључујући обавештење о томе да је захтев нејасан и непотпун.</p>	ПУ		
7 (5)	Member States and the Commission shall take accompanying measures in order to encourage points of single contact to make the information provided for in this Article available in other Community languages. This does not interfere with Member States' legislation on the use of languages.	/	/	НП		
7 (6)	The obligation for competent authorities to assist providers and recipients does not require those authorities to provide legal advice in individual cases but concerns only general information on the way in	7 (3)	Орган јавне власти је дужан да пружи опште информације о примени одговарајућих прописа. Орган јавне власти није дужан да даје правне	ПУ		

	which requirements are usually interpreted or applied.		савете у појединачним случајевима.			
8 (1)	Member States shall ensure that all procedures and formalities relating to access to a service activity and to the exercise thereof may be easily completed, at a distance and by electronic means, through the relevant point of single contact and with the relevant competent authorities.	6 (4)	Надлежно министарство и органи јавне власти старају се да сва заинтересована лица могу електронским путем преко ЈЕКТ-а поуздано и лако да прибаве све обрасце и документа и да предузму све радње у циљу испуњавања услова односно спровођења поступка за остваривање права на пословно настањивање односно добијање сагласности за пружање услуга у Републици Србији.	ПУ		
8 (2)	Paragraph 1 shall not apply to the inspection of premises on which the service is provided or of equipment used by the provider or to physical examination of the capability or of the personal integrity of the provider or of his responsible staff.	6 (5)	Одредба става 4. овог члана не односи се на услове чија се испуњеност мора непосредно проверити прегледом просторија или опреме за пружање услуга или проценом способности или личног интегритета пружаоца услуга или одговорних лица ако је пружалац услуге правно лице.	ПУ		
8 (3)	The Commission shall, in accordance with the procedure referred to in Article 40(2), adopt detailed rules for the implementation of paragraph 1 of this Article with a view to facilitating the interoperability of information systems and use of procedures by electronic means between Member States, taking into account common standards developed at Community level.	/	/	НП		
Chapter III Section 1	Member States shall not make access to a service activity or the exercise thereof subject to an	8 (1) 8 (2)	Пружаоци услуга имају право на пословно настањивање у Републици Србији.	ПУ		

9 (1)	<p>authorisation scheme unless the following conditions are satisfied:</p> <p>(a) the authorisation scheme does not discriminate against the provider in question;</p> <p>(b) the need for an authorisation scheme is justified by an overriding reason relating to the public interest;</p> <p>(c) the objective pursued cannot be attained by means of a less restrictive measure, in particular because an a posteriori inspection would take place too late to be genuinely effective.</p>	<p>8 (3)</p> <p>+</p> <p>5–8 ЗОУП 12–15 ЗОУП</p>	<p>Обављање услужне привредне делатности може се условити добијањем сагласности у поступку пред органом јавне власти.</p> <p>Поступак за добијање сагласности из става 2. овог члана уређује се и води у складу с принципима законитости, заштите права грађана и заштите јавног интереса, сразмерности и недискриминације, ефикасности и економичности, правилног и потпуног утврђивања одлучних чињеница, двостепености у решавању, правноснажности и пружања помоћи странци.</p>			
9 (2)	<p>In the report referred to in Article 39(1), Member States shall identify their authorisation schemes and give reasons showing their compatibility with paragraph 1 of this Article.</p>	/	/	НП		
9 (3)	<p>This section shall not apply to those aspects of authorisation schemes which are governed directly or indirectly by other Community instruments.</p>	/	/	НП		
10 (1)	<p>Authorisation schemes shall be based on criteria which preclude the competent authorities from exercising their power of assessment in an arbitrary manner.</p>	9 (1)	<p>Услови за добијање сагласности за пружање услуга прописују се у циљу спречавања самовољног поступања органа јавне власти пред којим се води поступак и заштите јавног интереса у складу са принципима сразмерности, недискриминације, јавности и транспарентности и морају да буду општи, објективни, унапред</p>	ПУ		

			објављени, лако доступни и јасни..			
10 (2)	The criteria referred to in paragraph 1 shall be: (a) non-discriminatory; (b) justified by an overriding reason relating to the public interest; (c) proportionate to that public interest objective; (d) clear and unambiguous; (e) objective; (f) made public in advance; (g) transparent and accessible.	9 (1)	Услови за добијање сагласности за пружање услуга прописују се у циљу спречавања самовољног поступања органа јавне власти пред којим се води поступак и заштите јавног интереса и у складу са принципима сразмерности, недискриминације, јавности и транспарентности и морају да буду општи, објективни, унапред објављени, лако доступни и јасни.	ПУ		
10 (3)	The conditions for granting authorisation for a new establishment shall not duplicate requirements and controls which are equivalent or essentially comparable as regards their purpose to which the provider is already subject in another Member State or in the same Member State. The liaison points referred to in Article 28(2) and the provider shall assist the competent authority by providing any necessary information regarding those requirements.	9 (3)	У поступку за добијање сагласности не може се захтевати да пружалац услуге поново испуни услове из става 1. овог члана, ако је већ једном испунио исте услове, или по сврси битно сличне услове, у Републици Србији или у држави ЕЕП. Претходна испуњеност услова доказује се у складу с одредбама члана 5. овог закона.	ПУ		

10 (4)	The authorisation shall enable the provider to have access to the service activity, or to exercise that activity, throughout the national territory, including by means of setting up agencies, subsidiaries, branches or offices, except where an authorisation for each individual establishment or a limitation of the authorisation to a certain part of the territory is justified by an overriding reason relating to the public interest.	10 (1) 10 (2) 10 (4)	Сагласност за пружање услуга издаје се без просторних и временских ограничења. Сагласност из става 1 овог члана укључује и могућност оснивања зависних друштава и образовања огранака. Просторно важење сагласности за пружање услуга може се законом ограничити ако то налаже јавни интерес.	ПУ		
10 (5)	The authorisation shall be granted as soon as it is established, in the light of an appropriate examination, that the conditions for authorisation have been met.	7 ЗОУП	Органи који воде поступак, односно решавају у управним стварима, дужни су да обезбеде успешно и квалитетно остваривање и заштиту права и правних интереса физичких лица, правних лица или других странака.	ПУ		
10 (6)	Except in the case of the granting of an authorisation, any decision from the competent authorities, including refusal or withdrawal of an authorisation, shall be fully reasoned and shall be open to challenge before the courts or other instances of appeal.	196–204 ЗОУП 12–13 ЗОУП	Правилима ЗОУП-а о облику и саставним деловима решења већ је прописано да решење мора да садржи диспозитив, образложење и упутство о правном средству. Начело двостепености у решавању то јест право на жалбу (чл. 12 ЗОУП). Начело правноснажности решења (чл. 13 ЗОУП).	ПУ		
10 (7)	This Article shall not call into question the allocation of the competences, at local or regional level, of the Member States' authorities granting authorisations.	/	/	НП		

11 (1)	<p>An authorisation granted to a provider shall not be for a limited period, except where:</p> <p>(a) the authorisation is being automatically renewed or is subject only to the continued fulfilment of requirements;</p> <p>(b) the number of available authorisations is limited by an overriding reason relating to the public interest; or</p> <p>(c) a limited authorisation period can be justified by an overriding reason relating to the public interest.</p>	<p>10 (1) 10 (5) (1–3) 10 (6)</p>	<p>Сагласност за пружање услуга издаје се без просторних и временских ограничења.</p> <p>Временско важење сагласности за пружање услуга може се законом ограничити у следећим случајевима:</p> <p>1) ако је неопходна редовна провера испуњености услова за добијање сагласности за пружање услуга, а континуирана испуњеност тих услова гарантује пружаоцу услуга да ће сагласност бити обновљена;</p> <p>2) ако јавни интерес налаже да се ограничи број овлашћених пружалаца одређене услуге, у складу се одредбама члана 11. овог закона;</p> <p>3) ако јавни интерес налаже да важење сагласности буде временски ограничено.</p> <p>Не сматра се да је сагласност за пружање услуга временски ограничена ако се може обновити бесплатно и без поновне провере испуњености услова.</p>	ПУ		
11 (2)	<p>Paragraph 1 shall not concern the maximum period before the end of which the provider must actually commence his activity after receiving authorisation.</p>	10 (7)	<p>Не сматра се да је сагласност за пружање услуга временски ограничена ако је прописан рок у којем је пружалац услуга дужан да почне да обавља услужну делатност пошто је добио сагласност.</p>	ПУ		
11 (3)	<p>Member States shall require a provider to inform the</p>	10 (3)	<p>Пружалац услуге је дужан да</p>	ПУ		

	relevant point of single contact provided for in Article 6 of the following changes: (a) the creation of subsidiaries whose activities fall within the scope of the authorisation scheme; (b) changes in his situation which result in the conditions for authorisation no longer being met.		у року од седам дана обавести ЈЕКТ о оснивању зависног друштва у циљу обављања услужне делатности за коју је добио сагласност, као и о томе да више не испуњава неки од услова за добијање сагласности.			
11 (4)	This Article shall be without prejudice to the Member States' ability to revoke authorisations, when the conditions for authorisation are no longer met.	/	/	НП		
12 (1)	Where the number of authorisations available for a given activity is limited because of the scarcity of available natural resources or technical capacity, Member States shall apply a selection procedure to potential candidates which provides full guarantees of impartiality and transparency, including, in particular, adequate publicity about the launch, conduct and completion of the procedure.	11 (1)	Ако ограниченост природних ресурса или техничких капацитета за обављање одређене услужне делатности налаже да број овлашћених пружалаца буде ограничен, сагласност за пружање услуге добија се у транспарентном и непристрасно спроведеном поступку по јавном позиву.	ПУ		
12 (2)	In the cases referred to in paragraph 1, authorisation shall be granted for an appropriate limited period and may not be open to automatic renewal nor confer any other advantage on the provider whose authorisation has just expired or on any person having any particular links with that provider.	11 (2)	Сагласност за пружање услуге која је добијена у поступку по јавном позиву ограничена је временски и не може се обновити без спровођења поступка из става 1 овог члана. Учесници у поступку по јавном позиву су равноправни, а сагласност коју су раније имали не може им се рачунати као предност.	ПУ		
12 (3)	Subject to paragraph 1 and to Articles 9 and 10, Member States may take into account, in establishing the rules for the selection procedure, considerations of public health, social policy objectives, the health and safety of	11 (3)	Приликом утврђивања општих критеријума за давање сагласности на основу јавног позива орган јавне власти води рачуна о	ПУ		

	employees or self-employed persons, the protection of the environment, the preservation of cultural heritage and other overriding reasons relating to the public interest, in conformity with Community law.		јавном интересу.			
13 (1)	Authorisation procedures and formalities shall be clear, made public in advance and be such as to provide the applicants with a guarantee that their application will be dealt with objectively and impartially.	9 (1)	Услови за добијање сагласности за пружање услуга прописују се у циљу спречавања самовољног поступања органа јавне власти пред којим се води поступак и заштите јавног интереса у складу с принципима сразмерности, недискриминације, јавности и транспарентности и морају да буду општи, објективни, унапред објављени, лако доступни и јасни.	ПУ		
13 (2)	Authorisation procedures and formalities shall not be dissuasive and shall not unduly complicate or delay the provision of the service. They shall be easily accessible and any charges which the applicants may incur from their application shall be reasonable and proportionate to the cost of the authorisation procedures in question and shall not exceed the cost of the procedures.	9 (2)	Пружаоцу услуга могу да се ставе на терет само разумни и стварни трошкови спровођења поступка за добијање сагласности. Поступак за добијање сагласности не сме да одвраћа пружаоце услуга од обављања услужних делатности, нити да одлаже или компликује пружање услуга без основаног разлога.	ПУ		
13 (3)	Authorisation procedures and formalities shall provide applicants with a guarantee that their application will be processed as quickly as possible and, in any event, within a reasonable period which is fixed and made public in advance. The period shall run only from the time when all documentation has been submitted. When justified by the complexity of the issue, the time period	12 (7)	Орган јавне власти је дужан да у року од 30 дана од дана пријема одлучи о уредном захтеву за добијање сагласности. У сложеним случајевима орган јавне власти може да продужи овај рок и то само једном и највише за 30 дана. Одлука о продужењу рока за одлучивање производи правно дејство ако је достављена подносиоцу захтева	ПУ		

	may be extended once, by the competent authority, for a limited time. The extension and its duration shall be duly motivated and shall be notified to the applicant before the original period has expired.		пре него што је истекао рок који се продужава.			
13 (4)	Failing a response within the time period set or extended in accordance with paragraph 3, authorisation shall be deemed to have been granted. Different arrangements may nevertheless be put in place, where justified by overriding reasons relating to the public interest, including a legitimate interest of third parties.	12 (8)	Ако орган јавне власти пропусти рок за одлучивање, сматра се да је захтев за добијање сагласности усвојен у целини, осим ако је ради заштите јавног интереса посебним законом уређено другачије.	ПУ		
13 (5)	All applications for authorisation shall be acknowledged as quickly as possible. The acknowledgement must specify the following: (a) the period referred to in paragraph 3; (b) the available means of redress; (c) where applicable, a statement that in the absence of a response within the period specified, the authorisation shall be deemed to have been granted.	12 (1) 12 (2) 12(3) 12 (4) (1–3)	За пријем поднесака у поступку за добијање сагласности надлежни су орган јавне власти пред којим се води поступак и надлежно министарство преко ЈЕКТ-а. Надлежно министарство је дужно да захтев за добијање сагласности и остале поднеске које је примило преко ЈЕКТ-а проследи органу јавне власти без одлагања, а најкасније следећег радног дана. Прималац је дужан да подносиоцу без одлагања потврди пријем поднеска. Надлежно министарство је дужно да потврди и да је поднесак који је примљен преко ЈЕКТ-а прослеђен надлежном органу јавне власти. Заједно с потврдом да је примио захтев за добијање сагласности, орган јавне власти односно надлежно министарство преко ЈЕКТ-а дужно је да подносиоца	ПУ		

			<p>захтева обавести о:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) року за одлучивање по том захтеву; 2) правним лековима на које подносилац захтева има право; 3) правним последицама пропуштања органа јавне власти да о захтеву одлучи у року. 			
13 (6)	In the case of an incomplete application, the applicant shall be informed as quickly as possible of the need to supply any additional documentation, as well as of any possible effects on the period referred to in paragraph 3.	12 (5)	Ако поднесак има формални недостатак који спречава да се по њему поступи или је неразумљив или непотпун, орган јавне власти односно надлежно министарство преко ЈЕКТ-а дужно је да без одлагања обавести подносиоца захтева о потреби да уреди поднесак, и о томе да рок за одлучивање тече тек од достављања уредног захтева.	ПУ		
13 (7)	When a request is rejected because it fails to comply with the required procedures or formalities, the applicant shall be informed of the rejection as quickly as possible.	12 (6)	Одлука о захтеву за добијање сагласности без одлагања се доставља подносиоцу захтева, без обзира на то да ли је захтев поднет непосредно органу јавне власти или надлежном министарству преко ЈЕКТ-а.	ПУ		
Chapter III Section 2 14 (1)	Member States shall not make access to, or the exercise of, a service activity in their territory subject to compliance with any of the following: 1) discriminatory requirements based directly or indirectly on nationality or, in the case of companies, the location of the registered office, including in particular:	9 (4) 9 (5) 9 (6) (1–4) 9 (7) 10 (2)	Услов за добијање сагласности за пружање услуга не сме да буде дискриминаторан у погледу стварног или регистрованог седишта односно држављанства или пребивалишта пружаоца услуге, његових оснивача, чланова или	ПУ		

	<p>(a) nationality requirements for the provider, his staff, persons holding the share capital or members of the provider's management or supervisory bodies;</p> <p>(b) a requirement that the provider, his staff, persons holding the share capital or members of the provider's management or supervisory bodies be resident within the territory;</p> <p>2) a prohibition on having an establishment in more than one Member State or on being entered in the registers or enrolled with professional bodies or associations of more than one Member State;</p> <p>3) restrictions on the freedom of a provider to choose between a principal or a secondary establishment, in particular an obligation on the provider to have its principal establishment in their territory, or restrictions on the freedom to choose between establishment in the form of an agency, branch or subsidiary;</p> <p>4) conditions of reciprocity with the Member State in which the provider already has an establishment, save in the case of conditions of reciprocity provided for in Community instruments concerning energy;</p> <p>5) the case-by-case application of an economic test making the granting of authorisation subject to proof of the existence of an economic need or market demand, an assessment of the potential or current economic effects of the activity or an assessment of the appropriateness of the activity in relation to the economic planning objectives set by the competent authority; this prohibition shall not concern planning requirements which do not pursue economic aims but serve overriding reasons relating to the public interest;</p>	<p>Упоредни преглед:</p> <p>1) – 9 (4)</p> <p>2) – 9 (5)</p> <p>3) – 9 (5)</p> <p>3) – 10 (2)</p> <p>4) – 9 (6)</p> <p>(1)</p> <p>5) – 9 (6)</p> <p>(2)</p> <p>6) – 9 (7)</p> <p>7) – 9 (6)</p> <p>(3–4)</p> <p>8) – 9 (5)</p>	<p>запослених.</p> <p>Од пружаоца услуге не може да се захтева да има регистровано или стварно седиште односно да буде члан професионалног или струковног удружења или организације само у једној држави ЕЕП, да му примарно седиште буде у Републици Србији, као и да је раније обављао односно био регистрован за обављање предметне услужне делатности у Републици Србији.</p> <p>Давање сагласности не може да се услови ни:</p> <p>1) постојањем реципроцитета с државом ЕЕП у којој пружалац услуге има седиште односно чији је држављанин;</p> <p>2) економском оправданошћу давања сагласности у конкретном случају;</p> <p>3) закључивањем уговора о осигурању од професионалне одговорности с домаћим осигуравачем;</p> <p>4) прибављањем гаранције код домаће банке.</p> <p>У поступку за добијање сагласности за пружање услуга не може се тражити мишљење професионалног или струковног удружења чији су чланови стварни или потенцијални конкуренти пружаоца услуге.</p>			
--	--	---	--	--	--	--

	<p>6) the direct or indirect involvement of competing operators, including within consultative bodies, in the granting of authorisations or in the adoption of other decisions of the competent authorities, with the exception of professional bodies and associations or other organisations acting as the competent authority; this prohibition shall not concern the consultation of organisations, such as chambers of commerce or social partners, on matters other than individual applications for authorisation, or a consultation of the public at large;</p> <p>7) an obligation to provide or participate in a financial guarantee or to take out insurance from a provider or body established in their territory. This shall not affect the possibility for Member States to require insurance or financial guarantees as such, nor shall it affect requirements relating to the participation in a collective compensation fund, for instance for members of professional bodies or organisations;</p> <p>8) an obligation to have been pre-registered, for a given period, in the registers held in their territory or to have previously exercised the activity for a given period in their territory.</p>		<p>10 (2) Сагласност из става 1 овог члана укључује и могућност оснивања зависних друштава и образовања оgranака.</p>			
15 (1)	<p>Member States shall examine whether, under their legal system, any of the requirements listed in paragraph 2 are imposed and shall ensure that any such requirements are compatible with the conditions laid down in paragraph 3. Member States shall adapt their laws, regulations or administrative provisions so as to make them compatible with those conditions.</p>	/	/	ДУ		<p>Директиве су услови обрађени, одно да их испита (ако писани) у даба чл. 8,</p>
15 (2)	<p>Member States shall examine whether their legal system makes access to a service activity or the exercise of it</p>	/	/	ДУ		<p>чл. 9, ст. 1 НЗОУ,</p>

	<p>subject to compliance with any of the following non-discriminatory requirements:</p> <p>(a) quantitative or territorial restrictions, in particular in the form of limits fixed according to population or of a minimum geographical distance between providers;</p> <p>(b) an obligation on a provider to take a specific legal form;</p> <p>(c) requirements which relate to the shareholding of a company;</p> <p>(d) requirements, other than those concerning matters covered by Directive 2005/36/EC or provided for in other Community instruments, which reserve access to the service activity in question to particular providers by virtue of the specific nature of the activity;</p> <p>(e) a ban on having more than one establishment in the territory of the same State;</p> <p>(f) requirements fixing a minimum number of employees;</p> <p>(g) fixed minimum and/or maximum tariffs with which the provider must comply;</p> <p>(h) an obligation on the provider to supply other specific services jointly with his service.</p>				<p>ма на уму ако након ЗООУ буде вала нове услове за огранично појединих латности. сује листу јима се не условити гласности огранично е услужне (чл. 9, ст. 2–6); ога, НЗООУ а обавезна их услова љени (чл. 9, ст. 1). ребе да се</p>
15 (3)	<p>Member States shall verify that the requirements referred to in paragraph 2 satisfy the following conditions:</p> <p>(a) non-discrimination: requirements must be neither directly nor indirectly discriminatory according to nationality nor, with regard to companies, according to the location of the registered office;</p> <p>(b) necessity: requirements must be justified by an overriding reason relating to the public interest;</p>	/	/	ДУ	<p>описује да ац морати пита да ли ни услови ају услове наторност ости, итд, излази из . 8 и чл. 9.</p>

	(c) proportionality: requirements must be suitable for securing the attainment of the objective pursued; they must not go beyond what is necessary to attain that objective and it must not be possible to replace those requirements with other, less restrictive measures which attain the same result.					лашнвање безбеђено другим стима, као што је Стратегије
15 (4)	Paragraphs 1, 2 and 3 shall apply to legislation in the field of services of general economic interest only insofar as the application of these paragraphs does not obstruct the performance, in law or in fact, of the particular task assigned to them.	/	/	ДУ		е, између алог, бити и одредбе које треба и рок за авршетак.
15 (5)	In the mutual evaluation report provided for in Article 39(1), Member States shall specify the following: (a) the requirements that they intend to maintain and the reasons why they consider that those requirements comply with the conditions set out in paragraph 3; (b) the requirements which have been abolished or made less stringent.	/	/	НП		
15 (6)	From 28 December 2006 Member States shall not introduce any new requirement of a kind listed in paragraph 2, unless that requirement satisfies the conditions laid down in paragraph 3.	/	/	НП		
15 (7)	Member States shall notify the Commission of any new laws, regulations or administrative provisions which set requirements as referred to in paragraph 6, together with the reasons for those requirements. The Commission shall communicate the provisions concerned to the other Member States. Such notification shall not prevent Member States from adopting the provisions in question.	/	/	НП		

	<p>Within a period of 3 months from the date of receipt of the notification, the Commission shall examine the compatibility of any new requirements with Community law and, where appropriate, shall adopt a decision requesting the Member State in question to refrain from adopting them or to abolish them.</p> <p>The notification of a draft national law in accordance with Directive 98/34/EC shall fulfil the obligation of notification provided for in this Directive.</p>					
<p>Chapter IV Section 1 16 (1)</p>	<p>Member States shall respect the right of providers to provide services in a Member State other than that in which they are established.</p> <p>The Member State in which the service is provided shall ensure free access to and free exercise of a service activity within its territory.</p> <p>Member States shall not make access to or exercise of a service activity in their territory subject to compliance with any requirements which do not respect the following principles:</p> <p>(a) non-discrimination: the requirement may be neither directly nor indirectly discriminatory with regard to nationality or, in the case of legal persons, with regard to the Member State in which they are established;</p> <p>(b) necessity: the requirement must be justified for reasons of public policy, public security, public health or the protection of the environment;</p> <p>(c) proportionality: the requirement must be suitable for attaining the objective pursued, and must not go beyond what is necessary to attain that objective.</p>	<p>13 (1) 13 (2) 13 (3) (1–2)</p>	<p>Прекогранично пружање услуга је слободно.</p> <p>Прекогранично пружање услуге може се законом ограничити само ако је то неопходно за заштиту јавног поретка, јавне безбедности, јавног здравља или животне средине од стварне и озбиљне опасности.</p> <p>Ограничење из става 2. овог члана прописује се и тумачи у складу с принципима:</p> <p>1) недискриминације по основу државе седишта односно држављанства пружаоца или корисника услуге;</p> <p>2) сразмерности циљевима ради којих је прописано.</p>	<p>ПУ</p>		
<p>16 (2)</p>	<p>Member States may not restrict the freedom to provide services in the case of a provider established in another</p>	<p>14 (1) (1–3)</p>	<p>Прекогранично пружање услуга не може се условити:</p>	<p>ПУ</p>		

	<p>Member State by imposing any of the following requirements:</p> <p>(a) an obligation on the provider to have an establishment in their territory;</p> <p>(b) an obligation on the provider to obtain an authorisation from their competent authorities including entry in a register or registration with a professional body or association in their territory, except where provided for in this Directive or other instruments of Community law;</p> <p>(c) a ban on the provider setting up a certain form or type of infrastructure in their territory, including an office or chambers, which the provider needs in order to supply the services in question;</p> <p>(d) the application of specific contractual arrangements between the provider and the recipient which prevent or restrict service provision by the self-employed;</p> <p>(e) an obligation on the provider to possess an identity document issued by its competent authorities specific to the exercise of a service activity;</p> <p>(f) requirements, except for those necessary for health and safety at work, which affect the use of equipment and material which are an integral part of the service provided;</p> <p>(g) restrictions on the freedom to provide the services referred to in Article 19.</p>	<p>14 (2) 14 (3) 14 (4) 14 (5) 19 (1–4)</p> <p>Упоредни преглед: (a) – 14 (1) (1) (b) – 14 (1) (2) (c) – 14 (2) (d) – 14 (5) (e) – 14 (1) (3) (f) – 14 (3) (g) – 14 (4) и 19 (1–4)</p>	<p>1) пословним настањивањем на територији Републике Србије;</p> <p>2) добијањем сагласности од органа јавне власти, уписом у привредни регистар или чланством у професионалном или струковном удружењу или организацији у Републици Србији, осим када је то предвиђено прописом којим се прописи Републике Србије усаглашавају са правом Европске уније;</p> <p>3) поседовањем исправе на основу које се утврђује идентитет, коју издаје орган јавне власти у Републици Србији.</p> <p>Пружаоцу услуге који нема седиште у Републици Србији не може се забранити да успостави односно користи инфраструктуру потребну за обављање предметне услужне делатности.</p> <p>Посебни услови у погледу опреме и потрошног материјала за обављање услужне делатности прописују се само ако су неопходни за заштиту јавног здравља односно за спровођење или унапређење безбедности и здравља на раду.</p> <p>Прекогранично пружање услуга на територији Републике Србије не може се отежавати односно онемогућавати мерама или прописима који подстичу кориснике услуга да</p>			
--	--	---	---	--	--	--

			услуге прибављају од пружалаца услуга са седиштем на територији Републике Србије. Прекогранично обављање услужних делатности samozапослених физичких лица не може се условити заснивањем радног односа. Samozапослени се не могу ставити у неравноправан положај у односу на правна лица ограничавањем њихове уговорне способности.			
16 (3)	The Member State to which the provider moves shall not be prevented from imposing requirements with regard to the provision of a service activity, where they are justified for reasons of public policy, public security, public health or the protection of the environment and in accordance with paragraph 1. Nor shall that Member State be prevented from applying, in accordance with Community law, its rules on employment conditions, including those laid down in collective agreements.	13 (1) 13 (2) 13 (3) (1–2)	Наведено горе, код чл. 16 (1) Директиве.	ПУ		
16 (4)	By 28 December 2011 the Commission shall, after consultation of the Member States and the social partners at Community level, submit to the European Parliament and the Council a report on the application of this Article, in which it shall consider the need to propose harmonisation measures regarding service activities covered by this Directive.	/	/	/	/	
17 (1)	Article 16 shall not apply to: 1) services of general economic interest which are provided in another Member State, inter alia: (a) in the postal sector, services covered by Directive	15 (1) (1–8)	Одредбе чл. 13. и 14. овог закона не примењују се на: 1) услугу која је посебним законом одређена као услуга од општег економског интереса, под	ПУ		

	<p>97/67/EC of the European Parliament and of the Council of 15 December 1997 on common rules for the development of the internal market of Community postal services and the improvement of quality of service;</p> <p>(b) in the electricity sector, services covered by Directive 2003/54/EC of the European Parliament and of the Council of 26 June 2003 concerning common rules for the internal market in electricity;</p> <p>(c) in the gas sector, services covered by Directive 2003/55/EC of the European Parliament and of the Council of 26 June 2003 concerning common rules for the internal market in natural gas;</p> <p>(d) water distribution and supply services and waste water services;</p> <p>(e) treatment of waste;</p> <p>2) matters covered by Directive 96/71/EC;</p> <p>3) matters covered by Directive 95/46/EC of the European Parliament and of the Council of 24 October 1995 on the protection of individuals with regard to the processing of personal data and on the free movement of such data;</p> <p>4) matters covered by Council Directive 77/249/EEC of 22 March 1977 to facilitate the effective exercise by lawyers of freedom to provide services;</p> <p>5) the activity of judicial recovery of debts;</p> <p>6) matters covered by Title II of Directive 2005/36/EC, as well as requirements in the Member State where the service is provided which reserve an activity to a particular profession;</p> <p>7) matters covered by Regulation (EEC) No 1408/71;</p>	<p>Упоредни преглед:</p> <p>1) – 1)</p> <p>2) – 8)</p> <p>(1)</p> <p>3) – 8)</p> <p>(2)</p> <p>4) – 8)</p> <p>(4)</p> <p>5) – 2)</p> <p>6) – 8)</p> <p>(6)</p> <p>7) – 8)</p> <p>(3)</p> <p>8) – 8)</p> <p>(5)</p> <p>9) – 3)</p> <p>10) – 8)</p> <p>(7)</p> <p>11) – 4)</p> <p>12) – 5)</p> <p>13) – 8)</p> <p>(8)</p> <p>14) – 6)</p> <p>15) – 7)</p>	<p>условом да је тим законом јасно и прецизно одређен предмет дате услуге (предмет обавезе пружаоца услуге према њеном кориснику), као и јавни интерес за њено обављање, нарочито у делатностима поштанских услуга, снабдевања електричном енергијом, гасом и водом, одводњавања и третмана отпада;</p> <p>2) обављање послова извршитеља;</p> <p>3) улазак и боравак држављана трећих држава (лица која нису држављани РС или држављани земаља ЕЕП) на територији Републике Србије;</p> <p>4) ауторска и сродна права;</p> <p>5) законску јавнобележничку форму одређених правних послова и изјава;</p> <p>6) регистрацију возила која су предмет лизинга односно дугорочног закупа по основу уговора закљученог изван Републике Србије;</p> <p>7) меродавно право за уговорне и вануговорне обавезе;</p> <p>8) питања уређена законима који се усаглашавају са посебним прописима Европске уније о:</p> <p>(1) упућивању запослених у услужним делатностима;</p> <p>(2) заштити података о личности;</p> <p>(3) социјалном осигурању</p>			
--	--	--	--	--	--	--

	<p>8) as regards administrative formalities concerning the free movement of persons and their residence, matters covered by the provisions of Directive 2004/38/EC that lay down administrative formalities of the competent authorities of the Member State where the service is provided with which beneficiaries must comply;</p> <p>9) as regards third country nationals who move to another Member State in the context of the provision of a service, the possibility for Member States to require visa or residence permits for third country nationals who are not covered by the mutual recognition regime provided for in Article 21 of the Convention implementing the Schengen Agreement of 14 June 1985 on the gradual abolition of checks at the common borders or the possibility to oblige third country nationals to report to the competent authorities of the Member State in which the service is provided on or after their entry;</p> <p>10) as regards the shipment of waste, matters covered by Council Regulation (EEC) No 259/93 of 1 February 1993 on the supervision and control of shipments of waste within, into and out of the European Community;</p> <p>11) copyright, neighbouring rights and rights covered by Council Directive 87/54/EEC of 16 December 1986 on the legal protection of topographies of semiconductor products and by Directive 96/9/EC of the European Parliament and of the Council of 11 March 1996 on the legal protection of databases, as well as industrial property rights;</p> <p>12) acts requiring by law the involvement of a notary;</p> <p>13) matters covered by Directive 2006/43/EC of the</p>		<p>запослених, samozапослених лица и њихових породица;</p> <p>(4) слободи обављања адвокатске делатности;</p> <p>(5) посебним административним условима за слободно кретање лица;</p> <p>(6) регулисаним професијама, као и о услужној делатности коју због њене природе могу да обављају само лица која испуњавају услове за бављење одговарајућом регулисаном професијом;</p> <p>(7) надзору и контроли транспорта отпада;</p> <p>(8) ревизији финансијских извештаја.</p>			
--	--	--	--	--	--	--

	European Parliament and of the Council of 17 May 2006 on statutory audit of annual accounts and consolidated accounts; 14) the registration of vehicles leased in another Member State; 15) provisions regarding contractual and non-contractual obligations, including the form of contracts, determined pursuant to the rules of private international law.					
18 (1)	By way of derogation from Article 16, and in exceptional circumstances only, a Member State may, in respect of a provider established in another Member State, take measures relating to the safety of services.	16 (1)	У изузетним случајевима, када прети стварна и озбиљна опасност по јавно здравље или животну средину, држављанину државе ЕЕП односно правном лицу са седиштем у држави ЕЕП може се ограничити слобода пружања услуга на територији Републике Србије, покретањем поступка и изрицањем мере у складу са законом ради спречавања или отклањања дате опасности.	ПУ		
18 (2)	The measures provided for in paragraph 1 may be taken only if the mutual assistance procedure laid down in Article 35 is complied with and the following conditions are fulfilled: (a) the national provisions in accordance with which the measure is taken have not been subject to Community harmonisation in the field of the safety of services; (b) the measures provide for a higher level of protection of the recipient than would be the case in a measure taken by the Member State of establishment in accordance with its national provisions;	16 (2) 16 (3) 16 (4)	Мера из става 1. овог члана мора да буде сразмерна опасности која прети и изриче се под условом да: 1) у Европској унији није извршено усклађивање прописа о безбедности предметне услуге; 2) изречена мера обезбеђује ефикаснију заштиту од мере која се може предузети по праву државе седишта пружаоца услуге; 3) држава седишта пружаоца услуге није предузела никакве мере или су мере које је	ПУ		Члан 35 Директиве транспонован је у: члану 16 (4) и члану 17 НЗОУ. Погледати чл. 35 Директиве у овој табели.

	(c) the Member State of establishment has not taken any measures or has taken measures which are insufficient as compared with those referred to in Article 35(2); (d) the measures are proportionate.		предузела nedovoljne za otklanjanje opasnosti koja preti. Organ javne vlasti može da izrekne meru iz stava 1. ovog člana samo ako je prethodno okončan postupak uzajamne pomoći iz člana 17. ovog zakona. Odredba stava 3. ovog člana ne primenjuje se na postupak pred sudom.			
18 (3)	Paragraphs 1 and 2 shall be without prejudice to provisions, laid down in Community instruments, which guarantee the freedom to provide services or which allow derogations therefrom.	/	/	НП		
Chapter IV Section 2 19 (1)	Member States may not impose on a recipient requirements which restrict the use of a service supplied by a provider established in another Member State, in particular the following requirements: (a) an obligation to obtain authorisation from or to make a declaration to their competent authorities; (b) discriminatory limits on the grant of financial assistance by reason of the fact that the provider is established in another Member State or by reason of the location of the place at which the service is provided.	18 (1) 19 (2) 19 (3)	Корисници услуга слободно и под једнаким условима користе услуге на територији Републике Србије. Прекогранично коришћење услуге не може да се услови добијањем сагласности од органа јавне власти, односно давањем изјаве пред тим органом, осим ако се исто захтева за коришћење те услуге када је пружалац услуге пословно настањен у Републици Србији. Забрањено је да се кориснику услуге онемогући или отежа добијање финансијске помоћи за прибављање одређене услуге, због тога што пружалац услуге нема седиште у Републици Србији, односно због места пружања услуге.	ПУ		

20 (1)	Member States shall ensure that the recipient is not made subject to discriminatory requirements based on his nationality or place of residence.	19 (1)	Забрањена је дискриминација корисника услуга по основу: 1) државе седишта односно држављанства, пребивалишта или боравишта корисника; 1) државе седишта односно држављанства пружаоца, чију услугу користи или намерава да користи	ПУ		
20 (2)	Member States shall ensure that the general conditions of access to a service, which are made available to the public at large by the provider, do not contain discriminatory provisions relating to the nationality or place of residence of the recipient, but without precluding the possibility of providing for differences in the conditions of access where those differences are directly justified by objective criteria.	19 (4)	Општи услови пословања пружаоца услуге могу да садрже посебне услове за коришћење услуга с обзиром на држављанство, пребивалиште или боравиште корисника услуге само ако за то постоје оправдани разлози	ПУ		
21 (1)	Member States shall ensure that recipients can obtain, in their Member State of residence, the following information: (a) general information on the requirements applicable in other Member States relating to access to, and exercise of, service activities, in particular those relating to consumer protection; (b) general information on the means of redress available in the case of a dispute between a provider and a recipient; (c) the contact details of associations or organisations, including the centres of the European Consumer Centres Network, from which providers or recipients may obtain	18 (2) 20 (1) 20 (2) 20 (3)	Корисници услуга имају право на обавештеност о општим условима под којима се у државама ЕЕП пружају и користе услуге, ради доношења разумних економских одлука о прекограничном коришћењу услуга. Надлежно министарство дужно је да корисницима услуга омогући да, на захтев, преко ЈЕКТ-а лако приступе тачним и потпуним информацијама од значаја за прекогранично коришћење услуга. Информације из става 1. овог	ПУ		

	<p>practical assistance. Where appropriate, advice from the competent authorities shall include a simple step-by-step guide. Information and assistance shall be provided in a clear and unambiguous manner, shall be easily accessible at a distance, including by electronic means, and shall be kept up to date.</p>		<p>члана односе се на: 1) услове које пружаоци услуга морају да испуне у држави ЕЕП, а нарочито услове који се односе на заштиту потрошача; 2) правна средства и поступке за остваривање и заштиту права корисника услуга када пружалац услуге нема седиште у Републици Србији; 3) организације и удружења која пружају практичну помоћ корисницима услуга у државама ЕЕП, као и начин на који корисник услуге ступа у непосредан контакт с њима. Надлежно министарство прибавља информације од значаја за прекогранично коришћење услуга у поступку административне сарадње с надлежним органима држава ЕЕП из члана 29. овог закона.</p>			
21 (2)	<p>Member States may confer responsibility for the task referred to in paragraph 1 on points of single contact or on any other body, such as the centres of the European Consumer Centres Network, consumer associations or Euro Info Centres. Member States shall communicate to the Commission the names and contact details of the designated bodies. The Commission shall transmit them to all Member States.</p>	20 (1) 20 (3)	<p>Надлежно министарство дужно је да корисницима услуга омогући да, на захтев, преко ЈЕКТ-а лако приступе тачним и потпуним информацијама од значаја за прекогранично коришћење услуга. Надлежно министарство прибавља информације од значаја за прекогранично коришћење услуга у поступку административне сарадње с надлежним органима држава ЕЕП из члана 29. овог закона.</p>	ПУ		

21 (3)	In fulfilment of the requirements set out in paragraphs 1 and 2, the body approached by the recipient shall, if necessary, contact the relevant body for the Member State concerned. The latter shall send the information requested as soon as possible to the requesting body which shall forward the information to the recipient. Member States shall ensure that those bodies give each other mutual assistance and shall put in place all possible measures for effective cooperation. Together with the Commission, Member States shall put in place practical arrangements necessary for the implementation of paragraph 1.	20 (3)	Надлежно министарство прибавља информације од значаја за прекогранично коришћење услуга у поступку административне сарадње с надлежним органима држава ЕЕП из члана 29. овог закона.	ПУ		
21 (4)	The Commission shall, in accordance with the procedure referred to in Article 40(2), adopt measures for the implementation of paragraphs 1, 2 and 3 of this Article, specifying the technical mechanisms for the exchange of information between the bodies of the various Member States and, in particular, the interoperability of information systems, taking into account common standards.	/	/	НП		
Chapter V 22 (1)	Member States shall ensure that providers make the following information available to the recipient: (a) the name of the provider, his legal status and form, the geographic address at which he is established and details enabling him to be contacted rapidly and communicated with directly and, as the case may be, by electronic means; (b) where the provider is registered in a trade or other similar public register, the name of that register and the provider's registration number, or equivalent means of identification in that register;	22 (1) (1–11) Упоредни преглед: (a) – 1) (b) – 2) (c) – 3)	Пружалац услуге дужан је да кориснику услуге стави на располагање следеће податке: 1) име пружаоца услуге, статус, правну форму, адресу седишта, адресу за пријем поште, број телефона и, по могућности, број факса и адресу за пријем електронске поште; 2) ако је пружалац услуге уписан у јавни регистар, назив регистра и матични број, односно други податак за поуздану	ПУ		

	<p>(c) where the activity is subject to an authorisation scheme, the particulars of the relevant competent authority or the single point of contact;</p> <p>(d) where the provider exercises an activity which is subject to VAT, the identification number referred to in Article 22(1) of Sixth Council Directive 77/388/EEC of 17 May 1977 on the harmonisation of the laws of the Member States relating to turnover taxes – Common system of value added tax: uniform basis of assessment (38);</p> <p>(e) in the case of the regulated professions, any professional body or similar institution with which the provider is registered, the professional title and the Member State in which that title has been granted;</p> <p>(f) the general conditions and clauses, if any, used by the provider;</p> <p>(g) the existence of contractual clauses, if any, used by the provider concerning the law applicable to the contract and/or the competent courts;</p> <p>(h) the existence of an after-sales guarantee, if any, not imposed by law;</p> <p>(i) the price of the service, where a price is pre-determined by the provider for a given type of service;</p> <p>(j) the main features of the service, if not already apparent from the context;</p> <p>(k) the insurance or guarantees referred to in Article 23(1), and in particular the contact details of the insurer or guarantor and the territorial coverage.</p>	<p>(d) – 4)</p> <p>(e) – 5)</p> <p>(f) – 6)</p> <p>(g) – 7)</p> <p>(h) – 8)</p> <p>(i) – 9)</p> <p>(j) – 10)</p> <p>(k) – 12)</p>	<p>идентификацију пружаоца услуге у том регистру;</p> <p>3) ако се за пружање дате услуге захтева сагласност органа јавне власти, основне податке о том органу или ЈЕКТ-у, њиховим надлежностима, као и начину на који се ступа у непосредан контакт с њима;</p> <p>4) ако је пружалац услуге порески обвезник пореза на додату вредност, његов порески идентификациони број;</p> <p>5) за регулисане професије, професионалну или стручну квалификацију пружаоца услуге и државу у којој је стечена односно призната, те професионално или струковно удружење или организацију код којих је пружалац услуге уписан у именик односно регистар;</p> <p>6) опште услове пословања пружаоца услуге, ако постоје;</p> <p>7) уговарање меродавног права или надлежности суда односно арбитраже, ако је предвиђено;</p> <p>8) гаранцију, ако постоји;</p> <p>9) цену услуге, ако је унапред одређена;</p> <p>10) основна обележја услуге, ако нису очигледна;</p> <p>11) опасна својства услуге из члана 24. став 1. овог закона;</p> <p>12) ако пружалац услуге има законску обавезу да се осигура од</p>			
--	---	---	--	--	--	--

			<p>професионалне одговорности, односно да кориснику услуге пружи одговарајуће средство обезбеђења, основне податке о осигуравачу односно даваоцу обезбеђења, као и начину на који се ступа у непосредан контакт с њима;</p> <p>13) о начину на који корисник услуге може да изјави рекламацију у случају да услуга која му је пружена није саобразна ономе што је уговорено, као и поступку решавања рекламације.</p>			
22 (2)	<p>Member States shall ensure that the information referred to in paragraph 1, according to the provider's preference:</p> <p>(a) is supplied by the provider on his own initiative;</p> <p>(b) is easily accessible to the recipient at the place where the service is provided or the contract concluded;</p> <p>(c) can be easily accessed by the recipient electronically by means of an address supplied by the provider;</p> <p>(d) appears in any information documents supplied to the recipient by the provider which set out a detailed description of the service he provides.</p>	21 (3)	<p>Пружалац услуге извршава обавезу из става 1. овог члана на један од следећих начина:</p> <p>1) стављањем на располагање кориснику услуге података из члана 22. овог закона на месту закључења уговора, односно на месту пружања услуге ако се уговор не закључује у писаној форми, тако да му буду лако доступни;</p> <p>2) предајом кориснику услуге информационог материјала који садржи детаљан опис услуге, све податке из члана 22. овог закона, као и податке из члана 23. овог закона које је корисник захтевао;</p> <p>3) достављањем кориснику услуге електронске адресе на којој су лако доступни сви подаци из члана 22. овог закона.</p>	ПУ		

22 (3)	<p>Member States shall ensure that, at the recipient's request, providers supply the following additional information:</p> <p>(a) where the price is not pre-determined by the provider for a given type of service, the price of the service or, if an exact price cannot be given, the method for calculating the price so that it can be checked by the recipient, or a sufficiently detailed estimate;</p> <p>(b) as regards the regulated professions, a reference to the professional rules applicable in the Member State of establishment and how to access them;</p> <p>(c) information on their multidisciplinary activities and partnerships which are directly linked to the service in question and on the measures taken to avoid conflicts of interest. That information shall be included in any information document in which providers give a detailed description of their services;</p> <p>(d) any codes of conduct to which the provider is subject and the address at which these codes may be consulted by electronic means, specifying the language version available;</p> <p>(e) where a provider is subject to a code of conduct, or member of a trade association or professional body which provides for recourse to a non-judicial means of dispute settlement, information in this respect. The provider shall specify how to access detailed information on the characteristics of, and conditions for, the use of non-judicial means of dispute settlement.</p>	<p>23 (1) (1-7)</p> <p>Упоредни преглед:</p> <p>(a) – 1) (a) – 2) (b) – 3) (c) – 5) (d) – 4) (e) – 6)</p>	<p>Пружалац услуге дужан је да кориснику услуге на његов захтев стави на располагање и следеће податке:</p> <p>1) цену услуге коју пружалац нема у редовној понуди, али у оквиру своје делатности може да је пружи на захтев корисника услуге;</p> <p>2) ако цена не може да се утврди унапред, начин на који корисник услуге може поуздано да је израчуна;</p> <p>3) за регулисане професије, опште акте којима је дата регулисана професија уређена у земљи седишта пружаоца услуге, као и начин на који се приступа тим актима;</p> <p>4) кодификована правила струке и кодекс професионалне етике који обавезују пружаоца услуге и електронска адреса на којој су доступни, уз навођење језика на којем су расположиви;</p> <p>5) мешовите услуге које пружалац услуга такође обавља а које су непосредно повезане с предметном услугом, друге пружаоце с којима их обавља, као и предузете мере за спречавање сукоба интереса;</p> <p>6) основне податке о вансудском решавању спорова при професионалном, струковном или трговачком удружењу или организацији у коју је учлањен пружалац услуга, односно према кодификованим правилима струке или</p>	ПУ		
--------	---	--	---	----	--	--

			кодексу пословне етике који га обавезују, као и начин на који се приступа детаљним подацима о вансудском решавању спорова; 7) друге информације о својствима услуге коју пружалац нуди.			
22 (4)	Member States shall ensure that the information which a provider must supply in accordance with this Chapter is made available or communicated in a clear and unambiguous manner, and in good time before conclusion of the contract or, where there is no written contract, before the service is provided.	21 (1) 21 (2) 21 (4)	У циљу одржавања и унапређења безбедности и квалитета услуга, пружалац услуге дужан је да кориснику услуге благовремено, јасно и прегледно стави на располагање потпуне податке из члана 22. овог закона. Пужалац услуге дужан је да обавезу из става 1. овог члана изврши пре закључења уговора, односно пре почетка пружања услуге ако се уговор не закључује у писаној форми. Ако пружалац услуге не испуни обавезу из става 1. овог члана, корисник услуге може да захтева поништење уговора. Право да се захтева поништење уговора престаје истеком једне године од дана његовог закључења.	ПУ		
22 (5)	The information requirements laid down in this Chapter are in addition to requirements already provided for in Community law and do not prevent Member States from imposing additional information requirements applicable to providers established in their territory.	/	/	НП		
22 (6)	The Commission may, in accordance with the procedure	/	/	НП		

	referred to in Article 40(2), specify the content of the information provided for in paragraphs 1 and 3 of this Article according to the specific nature of certain activities and may specify the practical means of implementing paragraph 2 of this Article.					
23 (1)	Member States may ensure that providers whose services present a direct and particular risk to the health or safety of the recipient or a third person, or to the financial security of the recipient, subscribe to professional liability insurance appropriate to the nature and extent of the risk, or provide a guarantee or similar arrangement which is equivalent or essentially comparable as regards its purpose.	24 (1) 24 (2) 22 (1) (11)	<p>Пружалац услуге дужан је да закључи уговор о обавезном осигурању од одговорности или да пружи друго обезбеђење за обавезу накнаде штете, ако одређена услужна делатност при нормалном обављању непосредно изазива повећану опасност од смрти, телесне повреде или оштећења здравља корисника услуге или трећег лица или прети да озбиљно наруши имовинско стање корисника услуге.</p> <p>Влада утврђује листу услуга које се сматрају опасним у смислу става 1. овог члана.</p> <p>Пружалац услуге дужан је да кориснику услуге стави на располагање следеће податке:</p> <p>11) опасна својства услуге из члана 24, став 1 овог закона.</p>	ПУ		
23 (2)	When a provider establishes himself in their territory, Member States may not require professional liability insurance or a guarantee from the provider where he is already covered by a guarantee which is equivalent, or essentially comparable as regards its purpose and the cover it provides in terms of the insured risk, the insured sum or a ceiling for the guarantee and possible exclusions from the cover, in another Member State in	24 (3) 24 (4)	<p>При остваривању права на пословно настањивање у Републици Србији, сматра се да је пружалац услуге са седиштем у држави ЕЕП испунио обавезу из става 1. овог члана, ако се већ осигурао од одговорности односно дао довољно средство обезбеђења у држави ЕЕП. Постојање осигурања од одговорности</p>	ПУ		

	<p>which the provider is already established. Where equivalence is only partial, Member States may require a supplementary guarantee to cover those aspects not already covered.</p> <p>When a Member State requires a provider established in its territory to subscribe to professional liability insurance or to provide another guarantee, that Member State shall accept as sufficient evidence attestations of such insurance cover issued by credit institutions and insurers established in other Member States.</p>		<p>односно довољног обезбеђења пружалац услуге може да доказује исправом која му је издата у држави ЕЕП, у складу с одредбама члана 5. овог закона.</p> <p>Ако осигурање односно средство обезбеђења које пружалац услуге са седиштем у држави ЕЕП има, само делимично покрива ризик одговорности за штету од опасне услуге, дужан је да пружи довољно обезбеђење за ризик који није покривен.</p>			
23 (3)	Paragraphs 1 and 2 shall not affect professional insurance or guarantee arrangements provided for in other Community instruments.	/	/	НП		
23 (4)	For the implementation of paragraph 1, the Commission may, in accordance with the regulatory procedure referred to in Article 40(2), establish a list of services which exhibit the characteristics referred to in paragraph 1 of this Article. The Commission may also, in accordance with the procedure referred to in Article 40(3), adopt measures designed to amend non-essential elements of this Directive by supplementing it by establishing common criteria for defining, for the purposes of the insurance or guarantees referred to in paragraph 1 of this Article, what is appropriate to the nature and extent of the risk.	/	/	НП		
23 (5)	For the purpose of this Article 'direct and particular risk' means a risk arising directly	24 (1)	Већ наведено код чл. 23 (1) Директиве	ПУ		

	<p>from the provision of the service, ‘health and safety’ means, in relation to a recipient or a third person, the prevention of death or serious personal injury, ‘financial security’ means, in relation to a recipient, the prevention of substantial losses of money or of value of property, ‘professional liability insurance’ means insurance taken out by a provider in respect of potential liabilities to recipients and, where applicable, third parties arising out of the provision of the service.</p>					
24 (1)	<p>Member States shall remove all total prohibitions on commercial communications by the regulated professions.</p>	26 (1)	<p>Лице које се бави регулисаном професијом има право да промовише своје услуге и добар пословни углед, у складу с правилима струке и професионалне етике, на начин који одговара природи дате регулисане професије, чувајући пословну тајну и достојанство, самосталност и независност своје професије.</p>	ПУ		
24 (2)	<p>Member States shall ensure that commercial communications by the regulated professions comply with professional rules, in conformity with Community law, which relate, in particular, to the independence, dignity and integrity of the profession, as well as to professional secrecy, in a manner consistent with the specific nature of each profession. Professional rules on commercial communications shall be non-discriminatory, justified by an overriding reason relating to the public interest and proportionate.</p>	26 (2) 26 (3)	<p>Ако то налаже јавни интерес, пословна комуникација лица која се баве одређеном регулисаном професијом може да се ограничи правилима струке односно кодексом пословне етике, на сразмеран и недискриминаторан начин. Прописи којима се уређује пословна комуникација регулисане професије усклађују се са одредбама овог закона.</p>	ПУ		

25 (1)	<p>Member States shall ensure that providers are not made subject to requirements which oblige them to exercise a given specific activity exclusively or which restrict the exercise jointly or in partnership of different activities. However, the following providers may be made subject to such requirements:</p> <p>(a) the regulated professions, in so far as is justified in order to guarantee compliance with the rules governing professional ethics and conduct, which vary according to the specific nature of each profession, and is necessary in order to ensure their independence and impartiality;</p> <p>(b) providers of certification, accreditation, technical monitoring, test or trial services, in so far as is justified in order to ensure their independence and impartiality.</p>	27 (1) 27 (3)	<p>Пружање мешовитих услуга је слободно.</p> <p>Слободно пружање мешовитих услуга може да се ограничи законом, на сразмеран и недискриминаторан начин, ради поштовања услова из става 2 овог члана.</p>	ПУ		
25 (2)	<p>Where multidisciplinary activities between providers referred to in points (a) and (b) of paragraph 1 are authorised, Member States shall ensure the following:</p> <p>(a) that conflicts of interest and incompatibilities between certain activities are prevented;</p> <p>(b) that the independence and impartiality required for certain activities is secured;</p> <p>(c) that the rules governing professional ethics and conduct for different activities are compatible with one another, especially as regards matters of professional secrecy.</p>	27 (2)	<p>Лица која се баве регулисаним професијама, као и лица која обављају послове акредитације, издавања сертификата, техничког надзора, испитивања или тестирања, могу да учествују у пружању мешовитих услуга под следећим условима:</p> <p>1) да не постоји сукоб интереса односно неспојивост одређених делатности;</p> <p>2) да је осигурана самосталност и независност услужне делатности за коју је законом прописано да је самостална и независна;</p> <p>3) да су правила струке и</p>	ПУ		

			професионалне етике, а нарочито правила о професионалној тајни, која обавезују пружаоце мешовите услуге међусобно усклађена.			
25 (3)	In the report referred to in Article 39(1), Member States shall indicate which providers are subject to the requirements laid down in paragraph 1 of this Article, the content of those requirements and the reasons for which they consider them to be justified.	/	/	НП		
26 (1)	Member States shall, in cooperation with the Commission, take accompanying measures to encourage providers to take action on a voluntary basis in order to ensure the quality of service provision, in particular through use of one of the following methods: (a) certification or assessment of their activities by independent or accredited bodies; (b) drawing up their own quality charter or participation in quality charters or labels drawn up by professional bodies at Community level.	28 (1) (1)	Република Србија предузима мере и активности ради остваривања дугорочног циља обезбеђења системских услова за унапређење безбедности и квалитета услуга које се пружају на њеној територији, као што су: 1) мере и активности којима подстиче пружаоце услуга да самостално одржавају и унапређују квалитет својих услуга, тако што приступају системима независне сертификације, односно доносе повеље квалитета или приступају таквим повељама;	ПУ		
26 (2)	Member States shall ensure that information on the significance of certain labels and the criteria for applying labels and other quality marks relating to services can be easily accessed by providers and recipients.	28 (1) (2)	Република Србија предузима мере и активности ради остваривања дугорочног циља обезбеђења системских услова за унапређење безбедности и квалитета услуга које се пружају на њеној територији, као што су:	ПУ		

			2) обавештавање пружалаца и корисника услуга о значењу и условима за добијање различитих ознака квалитета у услужним делатностима;			
26 (3)	Member States shall, in cooperation with the Commission, take accompanying measures to encourage professional bodies, as well as chambers of commerce and craft associations and consumer associations, in their territory to cooperate at Community level in order to promote the quality of service provision, especially by making it easier to assess the competence of a provider.	28 (1) (3)	Република Србија предузима мере и активности ради остваривања дугорочног циља обезбеђења системских услова за унапређење безбедности и квалитета услуга које се пружају на њеној територији, као што су: 3) мере и активности којима подстиче професионална и струковна удружења и организације, као и удружења и савезе удружења за заштиту потрошача, на сарадњу с професионалним, струковним и потрошачким организацијама из држава ЕЕП, ради контроле, очувања и унапређења безбедности и квалитета услуга;	ПУ		
26 (4)	Member States shall, in cooperation with the Commission, take accompanying measures to encourage the development of independent assessments, notably by consumer associations, in relation to the quality and defects of service provision, and, in particular, the development at Community level of comparative trials or testing and the communication of the results.	28 (1) (4)	Република Србија предузима мере и активности ради остваривања дугорочног циља обезбеђења системских услова за унапређење безбедности и квалитета услуга које се пружају на њеној територији, као што су: 4) мере и активности којима подстиче развој система независног оцењивања	ПУ		

			квалитета услуга и сертификације пружалаца услуга.			
26 (5)	Member States, in cooperation with the Commission, shall encourage the development of voluntary European standards with the aim of facilitating compatibility between services supplied by providers in different Member States, information to the recipient and the quality of service provision.	/	/	НП		
27 (1)	Member States shall take the general measures necessary to ensure that providers supply contact details, in particular a postal address, fax number or e-mail address and telephone number to which all recipients, including those resident in another Member State, can send a complaint or a request for information about the service provided. Providers shall supply their legal address if this is not their usual address for correspondence. Member States shall take the general measures necessary to ensure that providers respond to the complaints referred to in the first subparagraph in the shortest possible time and make their best efforts to find a satisfactory solution.	22 (1) (13) 22 (2)	Пружалац услуге дужан је да кориснику услуге стави на располагање следеће податке: 13) о начину на који корисник услуге може да изјави рекламацију у случају да услуга која му је пружена није саобразна ономе што је уговорено, те поступку решавања рекламације. На поступак решавања рекламације из става 1, тачка 13) овог закона сходно се примењују одредбе закона којим се уређује заштита потрошача.	ПУ		
27 (2)	Member States shall take the general measures necessary to ensure that providers are obliged to demonstrate compliance with the obligations laid down in this Directive as to the provision of information and to demonstrate that the information is accurate.	38 39 40 21 (4)	/	ПУ		
27 (3)	Where a financial guarantee is required for compliance with a judicial decision, Member States shall recognise equivalent guarantees lodged with a credit institution or	25	Када суд у поступку обезбеђења обавезе пружаоца услуге са седиштем у држави ЕЕП да	ПУ		

	insurer established in another Member State. Such credit institutions must be authorised in a Member State in accordance with Directive 2006/48/EC and such insurers in accordance, as appropriate, with First Council Directive 73/239/EEC of 24 July 1973 on the coordination of laws, regulations and administrative provisions relating to the taking-up and pursuit of the business of direct insurance other than life assurance and Directive 2002/83/EC of the European Parliament and of the Council of 5 November 2002 concerning life assurance.		обезбеди испуњење своје обавезе, дужан је да прихвати довољно средство обезбеђења из државе ЕЕП.			
27 (4)	Member States shall take the general measures necessary to ensure that providers who are subject to a code of conduct, or are members of a trade association or professional body, which provides for recourse to a non-judicial means of dispute settlement inform the recipient thereof and mention that fact in any document which presents their services in detail, specifying how to access detailed information on the characteristics of, and conditions for, the use of such a mechanism.	21 (3) (2)	Пружалац услуге извршава обавезу из става 1. овог члана на један од следећих начина: 2) предајом кориснику услуге информационог материјала који садржи детаљан опис услуге, све податке из члана 22. овог закона, као и податке из члана 23. овог закона које је корисник захтевао;	ПУ		
Chapter VI 28 (1)	Member States shall give each other mutual assistance, and shall put in place measures for effective cooperation with one another, in order to ensure the supervision of providers and the services they provide.	29 (1) 29 (2) (1–7)	У циљу контроле, очувања и унапређења квалитета и безбедности услуга, као и надзора над радом пружалаца услуга у правном промету, Република Србија приступа ИМИ систему за административну сарадњу и електронску размену података с државама ЕЕП. Органи јавне власти Републике Србије дужни су да путем ИМИ система сарађују с надлежним	ПУ		

			<p>органима држава ЕЕП, а нарочито да:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) размењују податке од значаја за контролу, очување и унапређење квалитета и безбедности услуга с надлежним органима држава ЕЕП; 2) учествују у поступку узајамне помоћи из члана 17. овог закона; 3) на образложени захтев надлежног органа државе ЕЕП у разумном року доставе податке о пружаоцу услуге или о услузи; 4) на образложени захтев надлежног органа државе ЕЕП у разумном року спроведу инспекцијски или други облик надзора или контроле у складу са законом; 5) обавесте без одлагања надлежни орган државе ЕЕП о препрекама за поступање по примљеном захтеву, ради даље сарадње на отклањању тих препрека; 6) омогуће надлежним органима државе ЕЕП увид у регистре пружалаца услуга под условима који важе за домаће органе јавне власти; 7) обавесте Европску комисију о томе да надлежни орган државе ЕЕП не испуњава обавезу сарадње у оквиру ИМИ система. 			
28 (2)	For the purposes of this Chapter, Member States shall designate one or more liaison points, the contact details of which shall be communicated to the other Member	29 (4) 29 (5)	Надлежно министарство национални координатор који обавља послове координације рада органа	ПУ		

	States and the Commission. The Commission shall publish and regularly update the list of liaison points.		јавне власти Републике Србије у ИМИ систему. Влада уређује спровођење административне сарадње и електронске размене података с државама ЕЕП путем ИМИ система, а посебно сарадњу у вези с надзором над пружањем услуга и предузимањем мера упозорења, као и рад националног координатора из става 4. овог члана.			
28 (3)	Information requests and requests to carry out any checks, inspections and investigations under this Chapter shall be duly motivated, in particular by specifying the reason for the request. Information exchanged shall be used only in respect of the matter for which it was requested.	29 (3)	Орган јавне власти дужан је да информације које је добио путем ИМИ система користи само за оне сврхе за које је захтевао	ПУ		
28 (4)	In the event of receiving a request for assistance from competent authorities in another Member State, Member States shall ensure that providers established in their territory supply their competent authorities with all the information necessary for supervising their activities in compliance with their national laws.	/	/	/	/	
28 (5)	In the event of difficulty in meeting a request for information or in carrying out checks, inspections or investigations, the Member State in question shall rapidly inform the requesting Member State with a view to finding a solution.	29 (2) (5)	Органи јавне власти Републике Србије дужни су да путем ИМИ система сарађују с надлежним органима држава ЕЕП, а нарочито да: 5) обавесте без одлагања надлежни орган државе ЕЕП о препрекама за поступање по примљеном захтеву, ради даље сарадње на отклањању тих	ПУ		

			препрека;			
28 (6)	Member States shall supply the information requested by other Member States or the Commission by electronic means and within the shortest possible period of time.	/	/	ПУ		
28 (7)	Member States shall ensure that registers in which providers have been entered, and which may be consulted by the competent authorities in their territory, may also be consulted, in accordance with the same conditions, by the equivalent competent authorities of the other Member States.	29 (2) (6)	Органи јавне власти Републике Србије дужни су да путем ИМИ система сарађују с надлежним органима држава ЕЕП, а нарочито да: 6) омогуће надлежним органима државе ЕЕП увид у регистре пружалаца услуга под условима који важе за домаће органе јавне власти;	ПУ		
28 (8)	Member States shall communicate to the Commission information on cases where other Member States do not fulfil their obligation of mutual assistance. Where necessary, the Commission shall take appropriate steps, including proceedings provided for in Article 226 of the Treaty, in order to ensure that the Member States concerned comply with their obligation of mutual assistance. The Commission shall periodically inform Member States about the functioning of the mutual assistance provisions.	29 (2) (7)	Органи јавне власти Републике Србије дужни су да путем ИМИ система сарађују с надлежним органима држава ЕЕП, а нарочито да: 7) обавесте Европску комисију о томе да надлежни орган државе ЕЕП не испуњава обавезу сарадње у оквиру ИМИ система.	ПУ		
29 (1)	With respect to providers providing services in another Member State, the Member State of establishment shall supply information on providers established in its territory when requested to do so by another Member State and, in particular, confirmation that a provider is established in its territory and, to its knowledge, is not exercising his activities in an unlawful manner.	31 (1) 31 (2) (1–2)	Поред надзора и контроле из члана 30. овог закона, надзор и контрола пословања пружалаца услуга са седиштем у Републици Србији спроводи се на образложени захтев надлежног органа државе ЕЕП. Орган јавне власти дужан је да путем ИМИ система, на	ПУ		

			<p>образложени захтев надлежног органа државе ЕЕП, у најкраћем року достави податке о пружаоцу услуге са седиштем у Републици Србији, укључујући:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) потврду да предметни пружалац услуге има седиште у Републици Србији; 2) потврду да предметни пружалац услуге, према сазнањима органа јавне власти, обавља своју делатност у складу са законом. 			
29 (2)	<p>The Member State of establishment shall undertake the checks, inspections and investigations requested by another Member State and shall inform the latter of the results and, as the case may be, of the measures taken. In so doing, the competent authorities shall act to the extent permitted by the powers vested in them in their Member State. The competent authorities can decide on the most appropriate measures to be taken in each individual case in order to meet the request by another Member State.</p>	31 (3) 31 (4)	<p>Орган јавне власти дужан је да у разумном року на образложени захтев надлежног органа државе ЕЕП спроведе надзор, укључујући инспекцијски надзор,—односно да предузме друге мере у складу са законом према пружаоцу услуге са седиштем у Републици Србији, као и да путем ИМИ система обавести надлежни орган државе ЕЕП о спроведеном надзору односно о предузетим мерама.</p> <p>При извршавању обавезе из става 3. овог члана, орган јавне власти предузима мере у складу са законом, које по његовој процени најбоље одговарају разлозима због којих му се обратио надлежни орган државе ЕЕП.</p>	ПУ		
29 (3)	<p>Upon gaining actual knowledge of any conduct or specific acts by a provider established in its territory</p>	34 (1)	<p>Ако орган јавне власти утврди да начин обављања услужне</p>	ПУ		

	which provides services in other Member States, that, to its knowledge, could cause serious damage to the health or safety of persons or to the environment, the Member State of establishment shall inform all other Member States and the Commission within the shortest possible period of time.		делатности или одређене радње пружаоца услуге који има седиште у Републици Србији или држави ЕЕП, а пружа услуге у држави ЕЕП или на територији Републике Србије, угрожавају или прете да угрозе јавно здравље или животну средину, дужан је да путем ИМИ система без одлагања о томе обавести све државе ЕЕП и Европску комисију.			
30 (1)	With respect to cases not covered by Article 31(1), the Member State of establishment shall ensure that compliance with its requirements is supervised in conformity with the powers of supervision provided for in its national law, in particular through supervisory measures at the place of establishment of the provider.	30 (1)	Органи јавне власти Републике Србије у складу са законом врше надзор и контролу пословања пружалаца услуга са седиштем у Републици Србији, укључујући њихово прекогранично пружање услуга, као и случајеве када пословање ових лица у Републици Србији прети да изазове или је изазвало штету у држави ЕЕП.	ПУ		
30 (2)	The Member State of establishment shall not refrain from taking supervisory or enforcement measures in its territory on the grounds that the service has been provided or caused damage in another Member State.	30 (1)	Вид. изнад.	ПУ		
30 (3)	The obligation laid down in paragraph 1 shall not entail a duty on the part of the Member State of establishment to carry out factual checks and controls in the territory of the Member State where the service is provided. Such checks and controls shall be carried out by the authorities of the Member State where the provider is temporarily operating at the request of the authorities of	30 (2)	Када надзор и контрола из става 1. овог члана подразумева предузимање материјалних радњи на територији државе ЕЕП, орган јавне власти путем ИМИ система захтева од надлежног органа државе ЕЕП да предузме те радње.	ПУ		

	the Member State of establishment, in accordance with Article 31.					
31 (1)	<p>With respect to national requirements which may be imposed pursuant to Articles 16 or 17, the Member State where the service is provided is responsible for the supervision of the activity of the provider in its territory. In conformity with Community law, the Member State where the service is provided:</p> <p>(a) shall take all measures necessary to ensure the provider complies with those requirements as regards the access to and the exercise of the activity;</p> <p>(b) shall carry out the checks, inspections and investigations necessary to supervise the service provided.</p>	32 (3)	Органи јавне власти Републике Србије врше и надзор и контролу прекограничног пружања услуга на територији Републике Србије у складу с одредбама чл. 13, 14. и 15. овог закона.	ПУ		
31 (2)	<p>With respect to requirements other than those referred to in paragraph 1, where a provider moves temporarily to another Member State in order to provide a service without being established there, the competent authorities of that Member State shall participate in the supervision of the provider in accordance with paragraphs 3 and 4.</p>	32 (1) 33 (1)	<p>Органи јавне власти Републике Србије врше надзор и контролу пословања пружалаца услуга са седиштем у држави ЕЕП, који пружају услуге на територији Републике Србије, у складу са законом.</p> <p>Поред надзора и контроле из члана 32 овог закона, надзор и контрола пословања пружалаца услуга са седиштем у држави ЕЕП, који пружају услуге на територији Републике Србије, спроводи се на образложени захтев надлежног органа државе седишта.</p>	ПУ		
31 (3)	At the request of the Member State of establishment, the competent authorities of the Member State where the service is provided shall carry out any checks,	33 (2) 33 (3)	Орган јавне власти дужан је да у разумном року на образложени захтев надлежног органа државе ЕЕП	ПУ		

	<p>inspections and investigations necessary for ensuring the effective supervision by the Member State of establishment. In so doing, the competent authorities shall act to the extent permitted by the powers vested in them in their Member State. The competent authorities may decide on the most appropriate measures to be taken in each individual case in order to meet the request by the Member State of establishment.</p>		<p>спроведе надзор укључујући и инспекцијски надзор, односно да предузме друге мере у складу са законом према пружаоцу услуге са седиштем у тој држави, као и да путем ИМИ система обавести надлежни орган државе ЕЕП о спроведеном надзору односно о предузетим мерама.</p> <p>При извршавању обавезе из става 2. овог члана, орган јавне власти предузима мере у складу са законом, које по његовој процени најбоље одговарају разлозима због којих му се обратио надлежни орган државе ЕЕП.</p>			
31 (4)	<p>On their own initiative, the competent authorities of the Member State where the service is provided may conduct checks, inspections and investigations on the spot, provided that those checks, inspections or investigations are not discriminatory, are not motivated by the fact that the provider is established in another Member State and are proportionate.</p>	32 (2)	<p>Поступање органа јавне власти из става 1. овог члана:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) не сме да буде дискриминаторно по основу државе седишта пружаоца услуге; 2) мора да буде сразмерно разлозима због којих се спроведе надзор и контрола. 	ПУ		
32 (1)	<p>Where a Member State becomes aware of serious specific acts or circumstances relating to a service activity that could cause serious damage to the health or safety of persons or to the environment in its territory or in the territory of other Member States, that Member State shall inform the Member State of establishment, the other Member States concerned and the Commission within the shortest possible period of time.</p>	34	<p>Ако орган јавне власти утврди да начин обављања услужне делатности или одређене радње пружаоца услуге који има седиште у Републици Србији или држави ЕЕП, а пружа услуге у држави ЕЕП или на територији Републике Србије, угрожавају или прете да угрозе јавно здравље или животну средину, дужан</p>	ПУ		

			је да путем ИМИ система без одлагања о томе обавести све државе ЕЕП и Европску комисију.			
32 (2)	The Commission shall promote and take part in the operation of a European network of Member States' authorities in order to implement paragraph 1.	/	/	НП		
32 (3)	The Commission shall adopt and regularly update, in accordance with the procedure referred to in Article 40(2), detailed rules concerning the management of the network referred to in paragraph 2 of this Article.	/	/	НП		
33 (1)	Member States shall, at the request of a competent authority in another Member State, supply information, in conformity with their national law, on disciplinary or administrative actions or criminal sanctions and decisions concerning insolvency or bankruptcy involving fraud taken by their competent authorities in respect of the provider which are directly relevant to the provider's competence or professional reliability. The Member State which supplies the information shall inform the provider thereof. A request made pursuant to the first subparagraph must be duly substantiated, in particular as regards the reasons for the request for information.	35 (1) 35 (2)	На образложени захтев надлежног органа државе ЕЕП, орган јавне власти дужан је да путем ИМИ система у разумном року достави податке од непосредног значаја за оцену стручности и добре пословне праксе пружаоца услуге, те да обавести пружаоца услуге о извршеном достављању. Орган јавне власти путем ИМИ система подноси образложени захтев надлежном органу државе ЕЕП за достављање података од непосредног значаја за оцену стручности и добре пословне праксе пружаоца услуге.	ПУ		

33 (2)	Sanctions and actions referred to in paragraph 1 shall only be communicated if a final decision has been taken. With regard to other enforceable decisions referred to in paragraph 1, the Member State which supplies the information shall specify whether a particular decision is final or whether an appeal has been lodged in respect of it, in which case the Member State in question should provide an indication of the date when the decision on appeal is expected. Moreover, that Member State shall specify the provisions of national law pursuant to which the provider was found guilty or penalised.	35 (3)	На образложени захтев надлежног органа државе ЕЕП, орган јавне власти путем ИМИ система доставља податке о одлуци која је донета односно санкцији која је изречена у дисциплинском, прекршајном или кривичном поступку, уз навођење прописа који су примењени, само ако је предметна одлука од непосредног значаја за оцену стручности и добре пословне праксе пружаоца услуге и ако је постала правноснажна и извршна. У осталим случајевима, на образложени захтев надлежног органа државе ЕЕП орган јавне власти доставља податке, да ли су изјављени правни лекови и времену које је редовно потребно за доношење правноснажне и извршне одлуке.	ПУ		
33 (3)	Implementation of paragraphs 1 and 2 must comply with rules on the provision of personal data and with rights guaranteed to persons found guilty or penalised in the Member States concerned, including by professional bodies. Any information in question which is public shall be accessible to consumers.		Размена података од непосредног значаја за оцену стручности и професионалне поузданости пружалаца услуга обавља се у складу с прописима о заштити података о личности и заштити права окривљеног односно осуђеног лица. Орган јавне власти дужан је да добијене податке користи само у оне сврхе за које их је захтевао.	ПУ		
34 (1)	The Commission, in cooperation with Member States, shall establish an electronic system for the exchange of	/	/	НП		

	information between Member States, taking into account existing information systems.					
34 (2)	Member States shall, with the assistance of the Commission, take accompanying measures to facilitate the exchange of officials in charge of the implementation of mutual assistance and training of such officials, including language and computer training.	/	/	НП		
34 (3)	The Commission shall assess the need to establish a multi-annual programme in order to organise relevant exchanges of officials and training.	/	/	НП		
35 (1)	Where a Member State intends to take a measure pursuant to Article 18, the procedure laid down in paragraphs 2 to 6 of this Article shall apply without prejudice to court proceedings, including preliminary proceedings and acts carried out in the framework of a criminal investigation.	16 (4)	Одредба става 3 овог члана не примењује се на поступак пред судом.	ПУ		
35 (2)	The Member State referred to in paragraph 1 shall ask the Member State of establishment to take measures with regard to the provider, supplying all relevant information on the service in question and the circumstances of the case. The Member State of establishment shall check, within the shortest possible period of time, whether the provider is operating lawfully and verify the facts underlying the request. It shall inform the requesting Member State within the shortest possible period of time of the measures taken or envisaged or, as the case may be, the reasons why it has not taken any measures.	17 (1) 17 (2)	Пре него што изрекне меру из члана 16. став 1. овог закона, орган јавне власти дужан је да захтева од надлежног органа државе седишта пружаоца услуге да предузме мере ради спречавања или отклањања опасности која прети, и да му без одлагања достави све потребне податке о пружаоцу услуге, предметној услузи и околностима случаја. Када орган јавне власти Републике Србије прими захтев из става 1. овог члана у вези с пружаоцем услуге са седиштем у Републици Србији, дужан је да надлежном органу	ПУ		

			државе ЕЕП без одлагања достави све тражене податке, као и да га обавести о изреченим мерама односно о мерама које могу да се изрекну по праву Републике Србије.			
35 (3)	<p>Following communication by the Member State of establishment as provided for in the second subparagraph of paragraph 2, the requesting Member State shall notify the Commission and the Member State of establishment of its intention to take measures, stating the following:</p> <p>(a) the reasons why it believes the measures taken or envisaged by the Member State of establishment are inadequate;</p> <p>(b) the reasons why it believes the measures it intends to take fulfil the conditions laid down in Article 18.</p>	17 (3)	<p>Пре него што изрекне меру из члана 16. став 1. овог закона, а пошто прими податке из става 1. овог члана, орган јавне власти дужан је да обавести надлежни орган државе седишта пружаоца услуге и Европску комисију о разлозима због којих сматра да:</p> <p>1) мера коју је предузела држава седишта пружаоца услуге, односно мера која може да се предузме по њеном праву, није адекватна;</p> <p>2) мера која може да се изрекне по праву Републике Србије испуњава услове из члана 16. став 2. овог закона.</p>	ПУ		
35 (4)	The measures may not be taken until fifteen working days after the date of notification provided for in paragraph 3.	17 (4)	<p>Орган јавне власти може да изрекне меру из члана 16. став 1. овог закона по истеку рока од 15 дана од када су држава седишта пружаоца услуге и Европска комисија примиле обавештење из става 3. овог члана. Орган јавне власти дужан је да поступи по одлуци Европске комисије којом се утврђује да мера која може да се изрекне по праву Републике Србије није у складу с прописима Европске</p>	ПУ		

			уније, као и којом се захтева од Републике Србије да се уздржи од изрицања односно да обустави спровођење поменуте мере.			
35 (5)	Without prejudice to the possibility for the requesting Member State to take the measures in question upon expiry of the period specified in paragraph 4, the Commission shall, within the shortest possible period of time, examine the compatibility with Community law of the measures notified. Where the Commission concludes that the measure is incompatible with Community law, it shall adopt a decision asking the Member State concerned to refrain from taking the proposed measures or to put an end to the measures in question as a matter of urgency.	/	/	НП		
35 (6)	In the case of urgency, a Member State which intends to take a measure may derogate from paragraphs 2, 3 and 4. In such cases, the measures shall be notified within the shortest possible period of time to the Commission and the Member State of establishment, stating the reasons for which the Member State considers that there is urgency.	17 (5) 17 (6)	У хитним случајевима, када прети непосредна опасност по јавно здравље или животну средину, орган јавне власти може да изрекне меру из члана 16. став 1. овог закона пре окончања поступка узајамне помоћи. У случају из става 5. овог члана орган јавне власти је дужан да без одлагања обавести Европску комисију и надлежни орган државе седишта пружаоца услуге о изреченој мери и разлозима због којих сматра да се ради о хитном случају.	ПУ		
36 (1)	In accordance with the procedure referred to in Article 40(3), the Commission shall adopt the implementing measures designed to amend non-essential elements of	/	/	НП		

	<p>this Chapter by supplementing it by specifying the time-limits provided for in Articles 28 and 35. The Commission shall also adopt, in accordance with the procedure referred to in Article 40(2), the practical arrangements for the exchange of information by electronic means between Member States, and in particular the interoperability provisions for information systems.</p>					
Chapter VII 37–42	Convergence Programme	/	/			
43 (1)	The implementation and application of this Directive and, in particular, the provisions on supervision shall respect the rules on the protection of personal data as provided for in Directives 95/46/EC and 2002/58/EC.	29 (3) 29 (6)	<p>Орган јавне власти дужан је да информације које је добио путем ИМИ система користи само у оне сврхе за које их је захтевао. Сарадња и размена података из става 1 овог члана уређује се и обавља у складу са законом којим се уређује заштита података о личности.</p>	ПУ		
Chapter VIII 44–46	Final Provisions	36 37 38 39 40 41 42	<p>Надлежност за надзор. Овлашћења инспектора. Прекршајна одговорност. Новчане казне у фиксном износу. Доношење прописа на основу овог закона. Развојне етапе ЈЕКТ-а. Ступање на снагу.</p>	НП		<p>Непреносиво како је дефинисано у Директиви, већ је припремљено у складу са нашим правним оквиром.</p>